

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ RESİM-İŞ
EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI PROGRAMINDA GRAFİK DERS
PLANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

ADEM ÖCAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

OCAK, 2019

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 1 (Bir) yıl sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Adem

Soyadı : ÖCAL

Bölüm : Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Programında Grafik Ders Plânlarının Değerlendirilmesi

İngilizce Adı : Graphic Lesson Plan Evaluation in the Program of the Department of Fine Arts Education in Gazi Faculty of Education Gazi University

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Adem ÖCAL

İmza

JÜRİ ONAY SAYFASI

Adem ÖCAL tarafından hazırlanan “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Programında Grafik Ders Plânlarının Değerlendirilmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Alev ÇAKMAKOĞLU KURU

(Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

Başkan: Prof. Dr. Alev ÇAKMAKOĞLU KURU

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Meltem KATIRANCI

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Bülent SALDERAY

Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Tez Savunma Tarihi: 07.01.2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam süresince sabrını, desteğini, rehberliğini ve bilgi birikimini esirgemeyen, çalışmamın her aşamasında yol gösteren tez danışmanım değerli hocam Sayın Prof. Dr. Alev ÇAKMAKOĞLU KURU'ya saygılarımla teşekkür ediyorum. Ayrıca Yardımlarını esirgemeyen her zaman sabrı ve sevgisiyle karşılayan sevgili hocam Sayın Doç. Dr. Meltem KATIRANCI'ya teşekkür ederim. Bugünlere gelmemi sağlayan, hayatımın her aşamasında yanımda olan, desteklerini esirgemeyen, tez çalışmam sırasında aktif olarak rol alan verilerimi toplamama yardım eden, çalışmamı bitireceğime olan inancı ile bana güç veren ve manevi desteğini esirgemeyen aileme, arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.

Adem ÖCAL

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ RESİM-İŞ EĞİTİMİ ANA
BİLİM DALI PROGRAMINDA GRAFİK DERS PLANLARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Adem ÖCAL

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK, 2018

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Programında Grafik Ders Planlarının Değerlendirilmesi” ne yönelik bulguları belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda ilgili ana bilim dalının kurulduğu günden bugüne kadar uygulanan ders programları ve yapılan değişiklikler incelenmiştir. Programların incelenmesinde kaynak tarama ve Nitel araştırma türlerinden tarih yöntemiyle araştırma modeli kullanılmıştır. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı’nda görev yapmış ve program komisyonlarında bulunmuş öğretim elemanlarının görüşleri alınarak öğretim programlarına yönelik verilere ulaşılmıştır. Açık uçlu yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan görüşme yöntemi ile elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiş ve araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Sonuç olarak, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı programlarının Grafik Dersi açısından değerlendirmesini yaparak, araştırmacılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Grafik Dersi Ders Planları

Sayfa Adedi :xii+94

Danışman : Prof. Dr. Alev ÇAKMAKOĞLU KURU

**GRAPHIC LESSON PLAN EVALUATION IN THE PROGRAM OF THE
DEPARTMENT OF FINE ARTS EDUCATION IN GAZI FACULTY OF
EDUCATION GAZI UNIVERSITY**

(M.S Thesis)

Adem ÖCAL

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

DECEMBER, 2018

ABSTRACT

This research indicates findings of “ Graphic lesson plan evaluation in the program of the department of fine arts education in Gazi Faculty of education, Gazi University.” Academic programs and the changes which have been done since the day of department found are analyzed with this purpose. While programs are being analyzed, the search model of literature review and the historical method of qualitative research have been used. The research has been accomplished with the findings of education program consideration by the opinions of the people who has been worked in the department of fine arts education in Gazi Faculty of education, Gazi University. Datas which we get from the way of open ended, half configured questions, are considered with content analysis method and interpreted by the researcher. As a result, the programs of the department of fine arts education in Gazi Faculty of education, Gazi University have been considered with the view of Graphic lesson and the suggestions have been offered for the researchers.

Key Words : Graphic lesson plan

Page Number : xii+94

Supervisor : Assoc. Dr. Alev ÇAKMAKOĞLU KURU

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	ii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	iii
ÖZ	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
I.BÖLÜM	1
GİRİŞ.....	1
1.1.Amaç.....	2
1.2.Önem	2
1.3.Problem durumu	4
1.4.Varsayımlar	5
1.4.Sınırlılıklar.....	5
1.5.Tanımlar	5
II. BÖLÜM.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1.Eğitim	7
2.2.Eğitim Programı.....	8

2.3.Sanat.....	9
2.4.Sanat Eğitimi	10
2.5.Tasarım Kavramı.....	12
2.6.Grafik Tasarım Kavramı ve Tarihçesi	12
2.6.1.Türkiye’de Grafik Tasarımın Tarihçesi	15
2.6.2.Gazi Eğitim Fakültesi	16
2.6.3.Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı.....	17
III. BÖLÜM	22
YÖNTEM.....	22
3.1.Araştırma Modeli.....	22
3.2.Evren ve Örneklem	23
3.3. Verilerin Toplanması.....	23
3.4. Verilerin Analizi.....	23
IV. BÖLÜM	24
BULGULAR	24
4.1. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Programında Yer Alan Grafik Dersinin İçeriği Ve Dönemsel Farklılıkları Araştırılmasına Yönelik Bulgular	24
4.2. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarının Görüşleri Doğrultusunda Öğretim Programı Değerlendirilmesine Yönelik Bulgular.....	60
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	64
5.1.Sonuç	64
5.2.Öneriler	66
5.2.1.Genel Öneriler	66
5.2.2.Araştırmalara Yönelik Öneriler	66

KAYNAKÇA	68
EKLER.....	73
EK-1. Özgeçmişler.	74
Nurettin ŞAHİN	74
Yusuf Baytekin BALCI	75
Ek-2 Görüşme Soruları	77
Ek-3 Katılımcı Nurettin ŞAHİN Tarafından Görüşme Sorularına Verilen Yanıtlar; 	78
Ek-4. Katılımcı Yusuf Baytekin BALCI Tarafından Görüşme Sorularına Verilen Yanıtlar;.....	81
Ek-5. Katılımcı Olcay TEKİN KIRIŞOĞLU Tarafından Görüşme Sorularına Verilen Yanıtlar;	91
Ek-6. Anasanat Atölye-III (Grafik) AKTS Bilgi Formu;.....	94

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1941 Yılı Haftalık Ders Dağılımı</i>	25
Tablo 2. <i>Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1944 Yılı Haftalık Ders Dağılımı</i>	26
Tablo 3. <i>Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1946 Yılı Haftalık Ders Dağılımı</i>	27
Tablo 4. <i>Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1947 Yılı Haftalık Ders Dağılımı</i>	29
Tablo 5. <i>Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1955 Yılı Haftalık Ders Dağılımı</i>	30
Tablo 6. <i>Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1958 Yılı Haftalık Ders Dağılımı</i>	31
Tablo 7. <i>Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1963-1965 Yılları Haftalık Ders Dağılımı</i>	32
Tablo 8. <i>Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1966-1968 Yılları Haftalık Ders Dağılımı</i>	34
Tablo 9. <i>Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1968-1969 Yılları Haftalık Ders Dağılımı</i>	36
Tablo 10. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü 1984-1985 Yılları Lisans Ders Programı</i>	37
Tablo 11. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1985-1989 Lisans Ders Programı</i>	39
Tablo 12. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1988-1992 Lisans Ders Programı</i>	41
Tablo 13. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1992-1996 Lisans Ders Programı</i>	43
Tablo 14. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1999-2006 Lisans Ders Programı</i>	46
Tablo 15. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 2009-2010 Lisans Ders Programı</i>	48

Tablo 16. <i>Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 2016 Lisans Ders Programı</i>	51
Tablo 17. <i>1941-2017 yılları arasındaki grafik dersi eğitim-öğretim programı.....</i>	55
Tablo 18. <i>Öğretim Elemanları ile Görüşme Sonuçları.....</i>	62

I.BÖLÜM

GİRİŞ

Grafik Tasarım, görsel bir iletişim sanatıdır. Grafik Tasarımın birinci işlevi bir mesaj iletmek ya da bir ürün ve hizmeti tanıtmaktır. Grafik Tasarım ile ilgili sorunlar daima iletişim ile bağlantılıdır. Tasarımcı hedef kitleye ulaştırmak istediği mesajı doğru ve etkili bir biçimde aktarmak zorundadır. Bir tasarım ne kadar güzel olursa olsun, verilmesi istenen mesajı iletemiyorsa hiçbir değer taşımamaktadır. Grafik tasarımcı, sözcükleri ve görüntü elemanlarını görsel bir iletişim oluşturacak biçimde bir araya getiren kişidir. Bu elemanlar, izleyicinin çözebileceği sözel – görsel bir denklem içinde sunulmaktadır. Grafik tasarımcı hem bir mesaj aktarıcı, hem de bir biçim düzenleyicisidir. Grafik tasarım, iletişim sağlayıcı mesajı doğru ve yalın bir biçimde yansıtırken ton dizileri, kontrastlar, kadrajlama teknikleri, renk ve tipografiyi başarıyla kullanmak zorundadır (Becer,1997, s.33-35).

Bir iletişimci olan Grafik Tasarımcı, mesaj almayı, göndermeyi ve yorumlamayı, sonrasında zihinde yapılandırmayı detaylı olarak bilmelidir. Bowers'a göre (1999, s.89), mesajlar sadece elemanlar, renkler, semboller, harfler ya da fotografik imgelerle oluşturulabilmektedir. Tek ya da kombine olarak elemanlar gönderici ve alıcı arasında iletişim kurar ve fikir, kavram ve bilgilerin aktarılmasını sağlar (Bowers,1999, s.89).

Bowers (1999, s.89), iletişim kurarken tasarımcının anlamlı olanla, anlamsız olanı ve işe yarayanla yaramayanı ayırt etmesini bilmesi gerektiğini belirtmektedir. Format, biçim, ölçü, oranlar, yazı tipi ve düzenlemesi, görseller ve materyaller gibi tüm değişkenler bir araya geliş biçimleriyle görsel olarak tasarımın konseptini ifade ederler. Elemanların bir araya getiriliş biçimi, tasarımı özellikli kılan stildir (Öktem, 2012, s.10).

Grafik Tasarımcının belirtilen özelliklere sahip olarak yetiştirilmesi için üniversitelerin çeşitli bölümlerinde özel alan dersleri yer almaktadır. Grafik Tasarım Eğitimi, Sanat Eğitiminin bir dalıdır. Bu eğitim, tipografi, görsel algılama, illüstrasyon, tasarım ilke ve elemanları gibi alanların yanı sıra, baskı teknikleri ve Grafik Tasarım için özel olarak üretilmiş bilgisayar programlarını kullanma becerilerini de kapsamaktadır. Örgün eğitimde, güzel sanatlar ve meslek liseleri, meslek yüksekokulları ve üniversiteler tarafından gerçekleştirilmekte olan Grafik Tasarım Eğitiminin amacı yayıncılık, baskı, ve tanıtım sektörleri gibi alanlarda yani reklam sektöründe ürün verebilecek tasarımcılar yetiştirmektir (Öktem, 2012, s.10).

Reklam günümüzde, hayatımızın her köşesinde kendini hissettiren, herhangi bir ürünün diğer ürünlerden ayrışmasını sağlayan ve bunu yaparken de birçok mecrada yaratıcılığı kullanan bir sektör haline gelmiştir. Grafik tasarımcının, yaratıcılık özelliklerinin geliştirilmesinin üniversitelerde uygulanacak etkili bir öğretim programı ile mümkün olacağı düşünülmektedir.

1.1.Amaç

Bu çalışmanın amacı, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı programlarında yer alan Grafik Derslerinin günümüze kadar geçirdiği öğretim programları süreçlerinin araştırılmasıdır. Bu doğrultuda aşağıda belirtilen alt amaçlar izlenmiştir.

1. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı programında yer alan Grafik Dersinin içeriği ve dönemsel farklılıklarının ne olduğu,
2. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda öğretim programlarının nasıl değerlendirildiği, araştırılmıştır.

1.2.Önem

Türkiye’de Eğitim sistemi içinde Görse Sanatlar Dersi olarak yer alan ve pek çok amaca hizmet ettiği bilinen sanat eğitiminin içinde Grafik Tasarım alanında bulunmaktadır.

İlköğretim, ortaöğretim, lisans, yüksek lisans ve doktora programları içerisinde Tasarım ve Grafik Tasarıma yer verildiği bilinmektedir. Grafik tasarımın günlük hayatımızda ve sanal ortamda her zaman karşılaştığımız görsellerin düzenlenmesinde etkili olduğunda unutulmamalıdır.

Yolda yürürken gördüğümüz tabelalar, konser sinema tiyatro yada sergi afişleri, billboardlarda yer alan tasarımlar, cep telefonlarımızda yada bilgisayarlarımızda gördüğümüz tüm görseller birer grafik tasarım ürünüdür.

Günümüzde tasarım yaşamımızın oldukça içinde yer alan bir konu haline gelmiştir. Tasarım işini yapan bireylerin aldığı eğitim bu açıdan çok önemlidir. Çünkü kaliteli bir tasarım eğitimi alan kişi ilerde yaratıcı, etkileyici, başarılı tasarımlar üreten iyi bir tasarımcı olabilir. Bu nedenle sanat eğitiminin içeriği ve dönemsel değişiklikler önemlidir.

Çağın gereği olarak içinde bulunduğumuz teknoloji ve iletişimi, sanatı gündelik yaşama katabilme, bireysel ve toplumsal bilinç oluşturabilme, eğitim kurumlarının önemli sorunlarından biri haline gelmiştir (Ünver, 2004, s.157'den akt. Yıldırım, 2012 s.39).

Eğitim kurumlarının içerik sorunları çözebilmesi için; Görsel iletişim ve Grafik Tasarım Eğitimi yoluyla bireyin sanata bakış açısı, algılayışı ve onu üretime dönüştürme yolları gözlemlenebilir olmalı ve değişiklikler hedeflenmelidir (Karamustafa, 2003, s.21'den akt. Yıldırım, 2012, s.42).

Grafik tasarımcının eğitim döneminde edinmesi gereken beceri ve bilgileri sıralandığında:

1. Grafik tasarımcıların, görsel biçimler üzerine düşünceleri ve anlam iletmek için bu biçimlerin nasıl bir araya getirilmesi gerektiği konusunda yaratıcı fikirler üretmesi,
2. Biçim çözümlemesi, iki ve üç boyutlu formların nasıl bir espas duygusu yarattığını araştırması,
3. Yapı ve sistem, espas içinde bir düzen yaratmanın çeşitli yöntemlerini inceler. (Örneğin grid (ızgara) sistemi uyum ve düzen yaratmanın bir yöntemidir),
4. Görsel olgu, hedef kitlenin biçim, renk ve dokuya gösterdiği sezgisel tepkiyi keşfetmesi,
5. Kompozisyon ve Görsel çerçeveleme, bir resim oluşturmak için, hangi elemanların yerleştirilmesi gerektiği ve bu elemanların birbirine zıtlık oluşturacak şekilde düzenleme yapabilmesi,

6. Görsel soyutlama gerçekleştirmesi, bir nesnenin temel özelliklerini tanımlaması ve basitleştirmesi,
7. Biçimlerin birliği, oran, büyüklük, simetri ve zıtlık gibi tasarım elemanları arasındaki ilişkiyi araştırması,
8. Grafik Tasarım Eğitimi ile öğrencinin yukarıda belirtilen konularda profesyonel yaşama hazırlanması.
9. Sanat Eğitiminin bilimsel temellere dayandırılması olması ve eğitim biliminin gereklerini yerine getirmesi gerekmektedir.

İyi bir Grafik Tasarım Eğitimi programı, öğrencilerin herbirinde doğuştan var olan farklı yetenekleri, ifade etmelerine yardım eder; öğrencilere fikirlerini dışa vurmayı ve bu fikirleri, her çeşit aracı kullanarak (kurşun kalem ve X actodan, Adobe Photoshop'un en son versiyonuna kadar) etkili bir görsellikle ifade etmeyi öğretir. Toplumun bir parçası, olarak tasarımcı kültürel ve çevresel değerlere karşı sorumluluk taşımalıdır. Bu nedenle öğrenci, tasarımın sadece insanla değil insanlıkla ilgili bir edim olduğunun bilincine varmalıdır (Karamustafa: 2003, s.21 'den akt. Yıldırım, 2012, s.43). En geniş tanımıyla Tasarım yaşam düzenlemelerine biçim ve düzen getiren bir faaliyettir.

Sonuç olarak Grafik Eğitimi alan bir Resim-İş Öğretmenliği bölümü öğrencisi, ilerleyen zamanlarda bir eğitimin kurumunda resim öğretmeni olduktan sonra bu gibi sorunları, mezun olduğu kurumdan aldığı bilgiler sayesinde çözüme kavuşturacaktır. Milli eğitim bakanlığı dışında özel bir kurumda da aynı zamanda aldığı bu bilgiler sayesinde iş imkânı bulacaktır çevremizde gördüğümüz görüntü kirliliğini sanatsal bir bakış açısı ile düzenleyebilecektir.

1.3.Problem durumu

Tasarım geçmişte olduğu gibi günümüzde de önemli ve hayatın içinde daha da fazla yer alan bir alan haline gelmiştir. Tasarımın içinde yer alan grafik ise tasarım alanına hizmet eden bir bölüm olarak görülmektedir. Afişler, Şablonlar, reklamlar ve diğer her şey yani insanlığa sunmak istediğimiz ne varsa Tasarım alanında yürütülür. Giydiğimiz kıyafetten okuduğuz kitaba, fincanımızdan çalışma masamıza kadar her şey bir tasarım ürünüdür. Tasarımın günümüzde bu kadar yaygın olmasından dolayı bu işin eğitimini alan kişilerinde eğitim sürecinde nasıl bir aşamadan geçtikleri araştırmacı tarafından önemsenmiştir.

Bu araştırmada problem durumu olarak alan ders programları içerisinde grafik alan dersinin içerik eksikliğinden doğan bir takım olumsuzluklar ile öğretmen adaylarının yaşadığı sorunlar sıralandığında:

1. Görsel biçimler üzerine düşünmeden yoksun olmak.
2. Biçim çözümlemesinde eksiklik
3. Yapı ve sistem, espas içinde bir düzen yaratmakta zorluk yaşama.
4. Başkalarının gösterdiği sezgisel tepkiyi ölçememe.
5. Tasarım elemanları arasında ki ilişkiyi öğrenmede zorluk yaşarlar.
6. Grafik ortamının teknolojik donanım bakımından yoksun olmak.
7. Farklı yeteneklerini keşfedememe gibi durumlar ile karşı karşıya kalabilecekleri bilinmektedir.

Bu eksikliklerin olmaması için çağa, teknolojiye ve ihtiyaçlara uygun bir eğitim programına ve donanımlı eğitimcilere ihtiyaç vardır.

1.4.Varsayımlar

Araştırmaya dahil edilen kaynak kişilerin, görüşme sorularına içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.4.Sınırlılıklar

1- Bu Araştırma, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalının 1926–2016 yılları arasında uygulanan Grafik Ders Planları ile sınırlıdır.

2- Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında Öğretim programları ile doğrudan ilgili üç öğretim elemanının görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

1.5.Tanımlar

Eğitim Programı: Bir eğitim kurumun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar. Öğretim, ders dışı kol faaliyetleri, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık, vb. hizmetler ve fonksiyonlar bu çerçeveye girer (Varış, 1988).

Öğretim Programı: Eğitim programı içinde ağırlık taşıyan bu kesim, genellikle, belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan, bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına dönük bir programdır (Varış, 1988).

Ders Programı: Öğretim programlarında yer alan “bilgi kategorilerinin disiplinlerin” ve faaliyet alanlarının, eğitim amaçları ile ilişkili olan özel amaçlarını gerçekleştirmeleri için öğretim ilkelerini, konuların alt kategorilerini, değerlendirme esaslarını içeren ve eğitim öğretim programlarındaki esasları öğrenci davranışına dönüştüren programdır (Varış, 1988).

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde eğitim, eğitim programı, sanat, sanat eğitimi, tasarım kavramı, Grafik Tasarım ve Tarihçesi, Türkiye de Grafik Tasarımın Tarihçesi, Gazi Eğitim Enstitüsü, Resim-İş Bölümünün Kuruluşu gibi konular ele alınmış, Sanat Eğitimi ve Grafik Eğitiminin tarihsel süreçte günümüzdeki durumları incelenmiştir. Böylece Sanat Eğitimi ve Grafik Eğitiminin geçirdiği aşamaları görerek mevcut durumlarıyla ilgili daha doğru tespitler yapmak mümkün olacaktır.

2.1.Eğitim

Eğitim; Bireyin kendi yaşantısıyla ilgili davranışlarında istendik değişim meydana getirme sürecidir (Tanyolaç, 2008, s.29). Bu tanım eğitimin günümüzde kullanılan en yaygın tanımlarından biridir.

Bir başka tanım ise; kişinin bedenen, zihnen, duygusal ve toplumsal olarak kabiliyetlerini en uygun biçimde veya istenilen bir doğrultuda geliştirmesi, yeni yetenekler, davranışlar ve bilgi kazanması için yapılan tüm çalışmalar şeklindedir (Akyüz, 2006, s.2).

Eğitimin geniş ve dar olmak üzere iki türlü tanımı yapılmaktadır. Geniş anlamda eğitim, kişinin içinde bulunduğu çevrede kendi dışındaki tüm nesne, kurum ve bireylerin, zihinsel, duygusal, sosyal yönlerden onun açısından etkileri ifade etmektedir. Bu etki, kimi zaman kimi zaman da olumlu kimi zamanda olumsuz yönde olabilmektedir. Dar anlamda Eğitim; birey üzerinde amaca ve kasta yönelik bir şekilde yapılan etkidir. Bu etkide, duyuşsal, bilişsel, devinsel/ psikomotor düzeylerde bireyde istenilen yönde bir değişmeyi hedeflemektedir (Şişman, 1999, s.157). Birey istediği takdirde bir değişim oluşabilmektedir.

Bilimsel anlayışa göre eğitim; bireyin bedensel, duygusal, düşünsel yeteneklerini kendisi ve toplumu için en uygun seviyede geliştirilmesi sürecidir (Yeşilyaprak, 2006, s.2). Bu anlayışta birey öğrendiklerini bireysel ve toplumsal yarara göre geliştirebilmektedir.

Gelecek nesil ve kendi yaşantısı için insanoğlu hayatın her alanundan bazı tanımlara gerek duymaktadır. Yaşamın sürekliliği için toplumda bir yer edinmek için ve doğada kendi varlığını sürdürmek için eğitim alanında bir takım tanımlar yapmıştır. Yapılan tanımlar insanın doğumundan ölümüne kadar olan süreci kapsamaktadır.

Eğitim; insanlığın doğuşundan, günümüze kadar uygarlık düzeyi ne olursa olsun her toplum üzerinde süregelmiştir. Henüz ilkel bir kabile iken, temel ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli araç gereçler yapıp geliştirmeye çalışmışlardır. Bir yandan da çocuk, genç, yetişkin kim var ise eğitim herkese verilmeye çalışmıştır. Topluma uyum sağlamak zorunda kalan birey, çevre ile etkileşimi de öğrenmiştir. Böylelikle eğitmenin oluşturduğu her durumda, insan davranışları gelişme göstermiştir (Artut, 2009, s.93). İnsanlarda olumlu davranışların geliştirilmesinin anne karnında başladığını ve bu sürecin ölüm anına kadar devam edebileceğini günümüz araştırmalarından takip etmek mümkündür.

2.2.Eğitim Programı

Eğitim programlarının geçmişinin M.Ö. birinci yüzyıla kadar uzandığı bilinmektedir.. Julius Ceaser ve ordusu, Roma’da yarış arabalarının pist ile aynı yönde gitmesini ve bunu Curriculum “izlenen yol” olarak kullanması ve bu kavramın gün geçtikçe soyutlaşması eğitim programı olarak kullanılmaya başlandığı belirtilmektedir (Oliva, 1988. Akt. Demirel, 2001, s.1). Yapılan araştırmalarda Eğitim Programı kavramına yönelik ulaşılabilen en eski bilgi Ceaser’ın kullandığı anlamıyal kullanım şeklidir.

Türkiyede ise program çalışmalarının öncülerinden Ertürk (1979, s.96) programı yetişmek olarak belirtmekte ve öğrenciler için “öğrenme yaşantıları düzeni” olduğunu ifade etmekle birlikte eğitmenler için “eğitim durumları düzeni” ya da kısa anlamıyla “eğitme düzeni” olarak tanımlamıştır.

Eğitim Programı aynı zamanda bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinlerin hedeflerini gerçekleştirmesi açısından tüm faaliyetleri hayata geçirmesi için imkân sunduğu, işlemlerin bütünü olarak nitelemektedir. Ayrıca öğretimin ders dışı şube faaliyetleri,

eğlenceler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetlerde bu programların kapsamında ele alınmaktadır (Varış, 1996, s.14).

Walker (2003, s.5) Eğitim Programını okul ortamında öğretme ve öğrenmenin gerçekleşmesi için içerik ve hedeflerin sıralanmasının özel bir yolu olarak tanımlamaktadır.

Eğitim Programı; bireye, okul ve okul dışı hazırlanmış etkinlikler aracılığıyla sağlanan öğrenme yaşantıları mekanizmasıdır. Eğitim programları alanında kendilerini ispatlamış, uzman kişiler, daha geniş ve açıklayıcı tanımlar yapmak için bir takım çalışmalar yapmışlardır. Genel olarak Eğitim Programı; öğrencilerin yaşantılarını düzenleme adına okul içinde ve dışında gerçekleştirilen her türlü anlamı için kullanılmakta ve bu anlamın içine okul içi ve okul dışında yapılan her türlü etkinlik dahil edilmektedir (Demirel, 2011, s.10).

2.3.Sanat

Sanat; düşünmeye, araştırmaya, eleştirmeye yönelik farklı bir dil olarak ele alınmaktadır. İnsanların faaliyette bulunmasını sağlayan bu dil, düşündürten ve bilgiyi araştıran, üretim halinde olan bir birey olma yolunda katkı sağlayabilir. İnsan doğasından kaynaklanan bu gereksinimler sanatın itici gücü olarak varlığını her zaman sürdürecektir ve “insanlık ölmedikçe sanatta ölmeyecektir” (Fischer, 1985, s.246). Sanatın kesin bir tanımını yapmak mümkün değildir. Dünya üzerinde yaşayan tüm insanlara ve zamanlara göre farklı tanımlar yapmak mümkündür. Basit anlamada; İnsanın bir biçim yaratma yetisi yada çabasıdır. Bu durumda sanat, insanların kendi içten gelen duygularını, dış dünyayı tanıması, duygularını ifade ederek yaşantılarını, düşüncelerini aktarması ve kendi adına ürünler ortaya koymasısıdır. Bir başka deyişle Sanat; insanın kendini görmesi, tanımasıdır (Tepecik, 2002, s.7).

Aristoteles’e göre Sanatçı; Eflatun’un söylemlerinin dışında, insanı gerçeklikten uzaklaştıran, aslı olmayan bilgiler sunan değil, insana hayatı açıklayan kişidir. Eflatunun duyu dünyasının dışındaki ideaları, Aristo’ya göre aslında duyu dünyasındadır. Eflatun ve Aristoteles dışında, sanat tarihi uzmanlarının, felsefi düşüncülerin kendi anlayış biçimleri doğrultusunda yapmış olduğu tanımlarda vardır. Yapılmış tanımlar doğrultusunda Sanat kavramını ünlü düşünürler ve sanat tarihi uzmanlarının söylemiyle incelemek gerekirse;

Uludağ’a göre; “İnsanlık tarihiyle yaşıt olan sanat kavramı, çağlara göre çok değişik anlamlar kazanmıştır. Sanat; bir duygunun, bir tasarının veya güzelliğin ifadesinde

kullanılan yöntemlerin tümü ve bu yöntemler sonucunda ulaşılan üstün yaratıcılık gücüdür. Sanat; insanla nesnel gerçekçilik arasındaki estetiksel ilişki, hoş a giden uyumlar yaratma çabasıdır.” (Uludağ, 1993, s.129). Uludağ’ın tanımından anlaşıldığı gibi Sanat bazen estetik’le bazen de duygularla ilişkilendirilmiştir.

San’a göre sanat; “Sanatçının duygu, düşünce ve izlenimlerini estetik düzeyde dışa vurmasıdır.” (San 1985, s.6). Kant’a göre sanat; “Bir “oyun” dur. O, sanatın kaynağı olarak “iş” i görmektedir.” (Türkdoğan 1984, s.9). Read’e göre sanat; “Sanat maddeye biçim verme isteğidir” (Tepecik, 2002, s.7). Yapılan tüm bu tanımlara göre Sanat; sanatçıya ve izleyiciye göre farklı tanımlanmıştır. Hatta çoğu zaman sanatın tanımından ziyade amacı ve işlevi üzerinde durulmuştur.

Asırlarca var olan bilgilere bağlı olarak, farklı ifadelerle dile geldiği bilinmektedir. Bazı zamanlarda dışavurum, ruhsal ve duygusal bir biçimde ifade etme, bazı zaman şekillerden oluşan bir kurgu, bazı zamanlarda da önemi ile kendini gösteren bir olgudur (Özsoy, 2009, s.37).

2.4.Sanat Eğitimi

Bir kimsenin genel yaşamdaki, toplum içindeki tutumu ile yaşantısında kasıtlı olarak değişimler oluşturma sürecidir. Birey olarak eğitimi, bütün halinde ele aldığımızda, sanat eğitimini genel yaşamda aldığı eğitimin dışında tutmak olanaksızdır (Ertürk, 1993, s.12). Kişilerin, eğitimin bütün aşamasında sanatla iç içe bulunmalarına gerek vardır (Özer, 2001, s.4).Çünkü Sanat Eğitimi kişilik eğitiminin de önemli bir parçasıdır.

Genel eğitim sistemi içerisinde sanat eğitiminin gerekliliği, bu kavramın tanımlanmasında gerekli kılmıştır. Uçan (2002, s.3)’ın belirttiği gibi; sanat eğitimi, “İnsanlara kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da insanların sanatsal davranışları kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir”. Bilindiği gibi Sanat Eğitimi sadece yetenekli bireylere sanatsal davranış kazandırmakla sınırlı değildir. Sanat Eğitimi herkese iyi bir Sanat izleyicisi olma fırsatını sunar.

San (1987)’a göre Sanat Eğitimi;

Yetişmekte olanlara ve yetişkinlere, güzel sanatların yaşamdaki yerini ve önemini yaşatarak kavratacak biçimde düzenlenmiş belli programlarla, güzel

sanatların türlerini, tarihsel gelişimini ifade gücü, insanın temel ihtiyaçlarından biri olduğunu örnekleriyle göstererek ve aynı zamanda çeşitli tür ve dallarında beceri kazandırabilecek uygulamalı çalışmalarla, sanatsal yaratma olgusunu tanımaya yönelik bir eğitim sürecidir.

San'ın yaptığı bu tanımdan da Sanatı günlük yaşantımıza uyarlamayı yolu olarak Sanat Eğitimi gösterilmiştir.

Bireyin duygu ve düşüncelerini yeteneği ve yaratma kabiliyetiyle estetik bir biçime ulaştırma gayesi doğrultusunda göstermiş olduğu çabasıdır. (Erbay, 1997, s.9). Sanat Eğitimi ülkemizde ve dünyada üzerinde durularak tartışılan bir konudur. Geniş anlamda Sanat Eğitimi resim, heykel, mimari, görsel iletişim, fotoğraf, grafik vd. alanları içermektedir. Dar anlamda ise okullarda verilen alana ilişkin dersleri kapsamaktadır (San, 1983, s.19).

Sanat Eğitiminin, kişinin kendini tanıma süreci olduğu düşünüldüğünde, diğer eğitim sürecindeki başarısına olumlu katkı sağlayabileceğini söylemek mümkündür. Sanat eğitimi, her birey için gereklidir ve tüm eğitim sürecini etkili bir hale getirebilecek güce sahiptir (Ertemin, 1997, s.6). Bununla birlikte Sanat Eğitiminin çok yönlü olması beklenmektedir (Kırıçoğlu, 2002, s.46).

Sanat Eğitimi denilince bireyin, toplumun ve insanlığın eğitimine sağladığı anlamlı katkı ve yarar anlaşılmalıdır. Sanatın genel ve eğitimsel işlevleri ise kişide sanat eğitimi gerekliliği kılmalıdır. Vaktinde verilmeyen Sanat Eğitimi, bireyin estetik duyarlılık, farklı kültürlerle değer verme, sanat eserlerini koruma bilinci kazanma ve evrensel olarak ortak bir değeri paylaşma gibi önemli davranışları kazanamamasına yol açabilir (Mercin, Alakuş, 2011, s.17). Sanat eğitimi insana ve topluma yapılan değerli bir yatırımdır.

Kişiler arasında dayanışma ve işbirliği gerçekleşmesinde etkili rol oynayan Sanat Eğitimi, çocuğun kişisel gelişiminde de yaşantı zenginliği, deneyimler, güzeli ve iyiyi arama, çevreyi değerlendirme, çok yönlü yetiştirme, çağa ve ortama uyum sağlama, disiplinler arası etkileşimi fark etme gibi olumlu katkılar sağlamaktadır (Buyurgan, 2007, s.22).

Günümüzde toplumların asıl ihtiyaç duyduğu hoşgörü, birlik-beraberlik ve saygı, sanat eğitimi aracılığı ile kolaylıkla elde edilebilmektedir. Sanatsal estetik yoluyla kişi ruhsal ve bedensel bütünlüğüne ulaşır çevresine karşı daha duyarlı olabilir, böylece birey olma yolunda gelişimini en donanımlı haliyle tamamlayabilir.

2.5.Tasarım Kavramı

Tasarım; günümüzde sık sık kullanılan, önemli ve etkileyici bir sözcüktür. Önemli ve etkileyici olmasına rağmen ne anlama geldiği net olarak anlaşılmamıştır. Kesinlikle bir örnek, şablon yada herhangi bir süsleme değildir. Kendi içinde tasarım; bir yapıya ve sonrasında planlamaya sahip olmalıdır. Sanata dair her şeyin arkasında mutlaka bir tasarım olgusu bulunmaktadır. Tasarlama eylemi, oluşturulacak yapı ile ilgili her türlü faaliyeti kapsamaktadır (Becer, 2005, s.32).

Sanat terimleri açısından tanımlara bakıldığında; Tasarım, her tasarlama eyleminin sonucunda beliren ve asıl yapının arkasındaki yapının gerçekleştirilmesi sırasında üretilen, yönlendirici olan proje, çizim, maket vs. gibi ürünlerin bütünüdür (Sözen, Tanyeli, 1992, s.231). Orijinal olması beklenen tasarımın ürüne dönüştürülmesi, var olan problemin farklı çözüm yollarının bulunmuş olduğunu göstermektedir.

Tasarım için bir başka tanım ise; sorunun çözümü için bir plan, bir fikir, düşünce biçimindedir (Tunalı, 2004, s.12). Ancak çözümün orijinalliği Tasarımın orijinalliğinin göstergesidir. Farklı düşünebilmek ve sorunlara farklı çözüm yolları bulabilmek de ancak yaratıcılık eğitimi ile gerçekleşebilir.

2.6.Grafik Tasarım Kavramı ve Tarihçesi

Grafik Terimi; yazı, resim, çizgi gibi anlamlara karşılık gelir ve Latince “grafyn” sözcüğünden gelmektedir.

Grafik sözcüğü günümüzde uluslararası bir ortak sözcükle ifade edilmektedir, dolayısıyla tanımdan tüm insanların aynı yorumu çıkaracağı netleşmiştir. Bu yorum; grafik teriminin yazmak, çizmek, görüntülemek ve çoğaltmak anlamına geldiğini ifade etmektedir (Tepecik, 2002, s.17).

Başka bir ifade ile Grafik Sanatları; görsel öğeler ile yazıyı bir bütün halinde kullanarak izleyiciyi etkilemek, izleyiciye net bir bildiri iletmek gayesiyle oluşturulmuş tasarımları içerisine alan bir sanat dalıdır. Grafik sözcüğü Yunanca ‘da yazmak, resim çizmek, işaret, desen anlamına gelen “grafikos” ya da “graphein” kelimelerinden üretilmiştir (Odabaşı, 2006, s.17).

Yazının çıkış tarihi ile Grafik Tasarımın tarihini bir tutmak mümkündür. İlk insanlar yaşadıkları yerlerdeki mağaraların duvarlarına çeşitli simgeler ve resimler yapmışlardır. Amaçlarının iletişim mi, resim mi, yoksa dini bir ritüel için mi olduğu bilinmez fakat zamanla simgelerin, yazı ile gelişmesi neticesinde resim-yazı denilen piktografi sanatı meydana çıkmıştır. Piktograf bir eşyayı, objeyi, bir yeri, bir işleyişi, kavramı simgeleme ve yazılar yoluyla resmetme yöntemidir. Zamanla çivi yazısıyla en gelişmiş halini almıştır. Böylelikle; günümüzde modern Grafik Tasarımına ışık tutan, aracı olan piktografinin asırlar öncesinde dahi kullanıldığı bilinmektedir.

İnsanoğlunun günümüze kadar kalıcı eser bırakma arzusu ve dini metinlerin daha çok insana ulaştırılması amacı ile grafik tasarımı geliştirmiş ve tarihsel süreç içerisinde baskı ve çoğaltma teknikleri için birçok yöntem denemiştir. Metalden dökülmüş harflerle baskı yapan ilk makina 1230'da Kore'de yapılmıştır. 1450'de Hollanda'lı Laurens Coster ve Almanya'lı Johannes Gutenberg'in bu makinayı daha da geliştirip yağ bazlı mürekkebi icat etmeleri ile yazı alanında büyük bir yenilik yaşanmıştır. Gutenberg'in tipo denilen baskı makinasını binbir güçlükle geliştirdiği dönemde binlerce kitap basılmıştır.

Türkiye de ilk matbaa, 1492'de İspanya ve Portekiz'den iltica eden Yahudiler tarafından Tevrat basmak için kullanıldığı bilinmektedir. Ermenilerin 1567'de, Rumlarında 1627'de dini kitaplar bastıklarına rastlanmaktadır. İslamiyetle beraber Türk'ler matbaayı uzun bir süre kullanmamışlardır. Kur'an-ı Kerim'in hattatlar tarafından elle yazılmış olması bir sebep olarak gösterilebilir. Macar asıllı İbrahim Müteferrika ise ancak 1727'de Sultan III. Mehmet'ten, dini kitaplar dışında baskı yapmak şartıyla izin alarak ülkemizde ilk matbaayı kurduğu bilinmektedir.

Matbaanın gelişiminden en çok Grafik Tasarım etkilenmiştir. 1796'da Senefelder tarafından bulunup Engelmann tarafından geliştirilen litografi yıldan yıla daha da ilerleme göstermiştir. Matbaa, çoğaltma ile beraber resimlerin büyük boyutlarda üretilmesini kolaylaştırmıştır. 1860'lı yılların başında, Firmin Gillot fototipi ve fotogravür çalışmaları, 1886'da Amerikalı Mergenthaler harfleri bir klavye üstünde bir araya getirmeyi sağlayan linotipi bulmuştur (Weill, 2007, s.12).

1904 yıllarına gelindiğinde ise Amerikalı Ira Rubel günümüzde kullanılan ofset baskı buluşu ile tanınmıştır. Bu keşif Grafik Sanatlar alanları için çok önemli ve büyük bir devrimdir.

Yaşanan bu gelişmeler ışığında sanatta da devrimler yaşanmış. Örneğin, sanat akımlarına yenileri eklenmiş. "Arts&Crafts", "Art Nouveau", "De Stijl", "Bauhaus" ve "New York

Okulu”, grafik sanatların kuramsal temellere dayandırılmış ve Endüstri alanındaki Devrimin sanat üzerinde ki olumsuz etkilerinin de zayıflatılması yönünde çalışılmıştır.

18. ve 19. Yüzyıllarda Grafik Tasarımın uğraş alanı; kitap resimleme, tiyatro afişleri ve ilanlardı. Sanayileşmenin hızlı ilerlemesi, tüketime katkıda bulunarak, yeni ürünlerin piyasaya çıkmasını sağladı. Bu gelişme reklam grafiğinin doğmasına yol açtı. 20. yüzyılın başlarında ilginin git gide arttığı Grafik Tasarım, ikinci dünya savaşı ile yeni bir anlam kazanarak bir kez daha kendini göstermiştir. Ülkelerin toplumlara zorla benimsetmek istediği siyasal propagandalar; afişler, gazete ve dergi görselleri yoluyla sağlanmıştı. Burdan da anlaşıldığı üzere Grafik Tasarım, iletişimle iç içe olduğu bir etkileşimi sağlama yönünde başarılı olmuştur.

Ülkemizde ise, Grafik Tasarımının sadece günlük hayatta ve basında yer aldığı erken süreci akademide Mithat Özar’ın 1933’de önderlik ederek tasarladığı eğitim çerçevesindeki afiş örnekleri takip etmiştir. Çağdaş Türk sanatının grafik alanında ortaya çıkardığı iki önemli sanatçı, Almanya’da eğitim görmüş olan Kenan Temizan ve İhap Hulusi’dir. Gün geçtikçe artan teknik olanakları değerlendirmeyi başaran grafik sanatçılarınin ülkede önemli bir meslek kuruluşu oluşturacak ölçüde etkinlik sağladıkları görülecek ve bu gelişmelerde Kuzey Avrupa Grafik Estetiğini kullanan Kenan Temizan’ın öncü rolü hatırlanacaktır (Tansuğ, 2011, s.237).

İkinci dünya savaşından sonra post-modern bağlamda değişime uğrayan Grafik Tasarım, basılan veya çoğaltılan bir iletişim aracı olmanın yanı sıra bilgisayar teknolojisi ile tanışarak sanatçınınin duygu ve düşüncelerini topluma taşıma görevini de üstlenmiştir.

Ayrıca teknolojinin gelişmesiyle beraber, sadece basılı tasarımlarla değil; film aracılığıyla perdeye yansıtılan, video ile ekrana gönderilen ve bilgisayarlar yardımıyla üretilen görsel nesneler de grafik tasarım kapsamı içinde yerini bulmuş ve artık grafik alanı ile beraber terimi de oldukça genişlemiştir (Becer, 2002, s33).

Günümüzde Grafik Tasarım ürünleri olarak; Afişleri, Reklamlar, Ambalaj Tasarımları, Kitap Tasarımları, Fotoğraf, Web Tasarımı, İnteraktif Tasarımlar, Bilgi Tasarımı, Kurumsal Tasarım, 3D Modelleme, Video, Sosyal Medya vd. olmak üzere birçok alanı kapsamaktadır. Bu bağlamda diğer sanat dallarına göre daha zengindir. Tüm bunlar aynı zamanda birer görsel iletişim ürünüdür. Görsel İletişimin amacı da daha çok duygulara hitap etmektedir. Görsel İletişimin sonucunda meydana gelen hatırlama, sözlü iletişimden çok daha etkilidir.

İnsanlar çevrelerindeki olguları, olayları ve nesneleri algılamak ; %87 Görme, %9 İşitme, %4 Dokunma ve koklama duyularından yararlandıkları bilinmektedir (Mısırlı, 2007, s56).

Günümüz şartlarında bilgi aktarımında en etkili yöntemin Görsel İletişim olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda Görsel İletişim aracılığıyla, ortalama bir insana günlük 1500 ile 1800 arasında görsel mesaj gönderilmektedir. Ayrıca bütün bu mesajlar dikkat çekme amacına dayalıdır. Bu durum korkunç bir rekabeti beraberinde sürüklemektedir (Becer, 2002, s12).

Bu görsel ve işitsel mesajlardan sosyal bir varlık olan insanın kaçışının mümkün olmadığını görmekteyiz. Bireylerin gazete okumadan ve televizyon izlemese bile, kentsel ortamda egemen olan imgelerden kaçınması imkansızdır (Williamson, 2001, s11).

Grafik Tasarım aracılığıyla hazırlanan bütün ürünlerin, bu mesaj bombardımanına rağmen, görsel estetik değerleri ön plandadır. Yine her biri kendi içerisinde estetiksel disiplinler barındıran Görsel İletişim enstrümanlarının alanında yeteri kadar kendini geliştirmiş, teknolojiyi yakından takip eden ve getirilerine önem veren, tasarım ilke ve elemanlarına hâkim sanatçılar aracılığıyla hazırlanması, görüntü ve bilgi kirliliğinin giderilmesi bakımından önemlidir. Görsel mesajların, sözlü olandan daha etkili olduğu bu dönemde, grafik eğitiminin önemi rahatlıkla farkedilmektedir.

2.6.1. Türkiye’de Grafik Tasarımın Tarihçesi

1914 yılında, Sanayi-i Nefise Mektebi’nde göz alıcı süslemeler anlamına gelen “tezyinat” bölümünün açılması ile Türkiye’de Grafik Tasarım eğitiminin tabanı hazırlanmıştır. Bu bölüm üç yıl aradan sonra bünyesinde açılan afiş atölyesinde Weber tarafından Grafik Tasarım Eğitimi yer verilmiştir.

Almanya’da 1919 yılında kurulan Bauhaus okulları aracılığı ile yürütülen eğitim anlayışı oldukça başarı kazanmış, dünyada yeni kurulmakta olan birçok tasarım okullarına yol göstermiştir. Mithat Özer önderliğinde, 1933 yılında Güzel Sanatlar Akademisi’nde açılan afiş atölyesi de Türk Grafik Tasarım Eğitimi önemli derecede katkı sağlamıştır. Daha sonra İstanbul’da 1957 yılında kurulan Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu, tasarım alanında ve Endüstriyel Sanatlar alanında uzmanlar yetiştirmiş sanata ve tasarıma ağırlık veren bir sanat anlayışını takip etmiştir (Becer, 2009, s.115).

Sanayi-i Nefise Mektebi'nden sonra ise Grafik Tasarım Eğitimi veren, Cumhuriyet döneminin ikinci kurumu Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Öğretmenliği bölümü olmuştur. Grafik dersleri Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Öğretmenliği bölümünün açıldığı 1932-1933 öğretim yılından itibaren ders programında yer almaktaydı (Önsezgin, Aslıer, s. 1989).

1969'da ise kurulan İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'de batılı anlamda eğitim veren ilk kurumdur. 1982 yılında yürürlüğe konulan Yüksek Öğretim Kanunu ile, güzel sanatlar ve tasarım alanlarında eğitim veren Güzel Sanatlar Akademisi ve Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu artık üniversite statüsü altına alınmıştır. Güzel Sanatlar Akademisi, "Mimar Sinan Üniversitesi" adını almış, Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu ise Marmara Üniversitesi'ne bağlı bir Güzel Sanatlar Fakültesi haline dönüşmüştür. İstanbul'da kurulan bu iki okulun dışında Ankara'da Hacettepe Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi'ne; Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi'ne; İzmir'de ise Dokuz Eylül Üniversitesine bağlı Güzel Sanatlar Fakülteleri bünyesinde grafik bölümleri de açılmış ve bu alanda uzman kişiler tarafından eğitim vermeye başlanmıştır. 1982 yılında yürürlüğe konulan ve uygulanan Yüksek Öğretim Kanunu ile beraber ülkemizde açılmış pek çok Güzel Sanatlar Fakülteleri ile Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği programları kurulmuş ve diğer sanat dalları ile birlikte Grafik Tasarım Eğitimi de yer almıştır (Becer, 2009, s.115).

2.6.2.Gazi Eğitim Fakültesi

Cumhuriyeti yaşatacak bir nesil yetiştirmeyi amaçlayan bir kurum olarak tasarlanan, Türkiye'nin eğitim ve bilim kurumlarına alanında uzman kadro yetiştiren ve ülkemizin eğitim hayatında etkileri geniş ve derin olan Gazi Eğitim Enstitüsü (GEE), 1926-1927 öğretim yılında "Orta Muallim Mektebi" adını alarak Konya' da açılmış ve eğitim vermeye başlamıştır (Erol, 2006).

İlk olarak bu enstitünün Ankara' da açılması kararlaştırılmış fakat o yıllarda uygun bir bina bulunamadığından, Konya' da eğitime elverişli en uygun bina olan "Çelebi Mehmet Konağı" kullanılmıştır. Belli bir süre öğretime bu binada devam edilmiştir. 1929-1930 öğretim yılında, enstitü bugünkü binasına nakledilmiş (Altunya, 2006, s.65) ve "Gazi Orta Muallim ve Terbiye Enstitüsü" adını almıştır. 1946- 1947 öğretim yılına girildiğinde ise "Gazi Eğitim Enstitüsü" olarak kayıtlara geçmiştir (Erol, 2006, s.39).

Cumhuriyetin ilanından itibaren öğretmen okullarının geliştirilmesi ve yeni öğretmen okullarının açılması tartışılan bir konu olmuştur. Avrupa ülkelerinin öğretmen geliştirme sistemleri incelenmiş ve Gazi Eğitim Enstitüsü programlarının geliştirilmesi için 1924 yılında Fransız Orta Öğretmen Okulu ve Viyana Pedagoji Enstitüsünün uygulamalarından faydalanılmıştır (Altunya, 2006).

Kuruluşuna binaen 22 Mart 1926 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanunu'na göre Gazi Eğitim Enstitüsü'nün amacı; Ortaokullara ve ilköğretmen okullarına her branşlarında uzman öğretmen ve uygulama okullarına müdür yetiştirmek olarak belirlenmiştir. Enstitü ilk mezunlarından itibaren, alanına hâkim, branşında uzman öğretmen, yönetici ve müfettişler ile, bilimsel, kültürel, sanatsal faaliyetlerde bulunarak Türk milli eğitimine önemli katkılarda bulunmuştur (Altunya, 2006, s.64).

Cumhuriyet öncesinin bilgisizliğine boyun eğen insanların yerine, Cumhuriyetin değerlerine sahip çıkacak, koruyup yüceltecek ve onu çağdaş uygarlık seviyesine ulaştıracak nesiller yetiştirme, Türk halkını eğitecek Cumhuriyetin öğretmenlerini yetiştirme, misyonuyla kurulan, Gazi Eğitim Enstitüsü (Turani, 2006, s.20-24), o yıllarda kurulan köy enstitülerine de öğretmen yetiştirip, göndermiştir.

1950'lerden sonra yeni açılan okul ve enstitülerde hizmet verecek daha çok öğretmene ihtiyaç duyulmuştur. Bu sebepten dolayı enstitüye alınan öğrenci sayısının artırılmasına neden olmuştur (Telli, 2006, s.33).

1982 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü artık bir üniversiteye dönüşmüş ve Gazi Üniversitesine bağlı Gazi Eğitim Fakültesi bünyesinde bir bölüm olmak eğitime devam etmiş ve eğitim süresi artık dört yıla çıkarılmıştır (Altunya, 2006, s.214).

2.6.3.Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı

Gazi Eğitim Enstitüsü'nde bir Resim-İş bölümü kurulana kadar, resim kurslarından alınan yeterlilik belgeleriyle öğretmenlik yapma gibi yollara başvurulduğu bilinmektedir.

1924-1926 yılları arasında Türkiye'ye gelen John Dewey, G. Stiegler gibi yabancı eğitimcilerin incelemeleri sonucu Resim-İş öğretmeni yetiştirecek ayrı bir bölümün kurulmasına karar verilmiştir (Etike,1991, s.244). Raporlar sonucunda, İ. Hakkı Baltacıoğlu ve İ. Hakkı Tonguç gibi Türk eğitimcilerin katkıları ile, eğitim kurumlarına, alanında uzman

Resim-İş öğretmeni yetiştirmek amacıyla 1932 yılında bugünkü Resim-İş bölümünün temeli kurulmuştur (Telli, 2006, s.25).

1928 yılında Malik Aksel, Hayrullah Örs, İsmail Hakkı Uludağ, Şinasi Barutçu ve Mehmet Ali Atademir, Almanya'ya eğitim amacıyla gönderilmiştir. Eğitimlerini tamamladıktan sonra 1932 yılında Resim-İş bölümünün kurulmasıyla beraber yurda dönen eğitimciler, Resim-İş bölümünün ders programlarını oluşturmuşlardır (Alakuş, 2003).

Bölümün yapılandırılması adına Almanya'daki eğitim kurumlarından önemli derecede faydalanılmış ancak resim-iş öğretmenliğine özgü bir model oluşturulmuştur (Altunya, 2006, s.517).

Bölüm kurulduğu günden beri toplumcu bir felsefe anlayışına sahiptir. Bu anlayış “her şey bu ülke için” düşüncesine sahip çıkan, hiçbir sanat kurum ve kurullarının himayesi altında olmayan bu ülkede yer alan bireylerin, üretici güçlerini, sanat aracılığıyla anlatmaya layık olduğunu gösteren bir anlayış yansıtmıştır (Pekmezci, 2006, s.65).

Öğretim süresi üç yıl olan ve yatılı eğitim görülen Resim-İş Bölümü'nde resim ve iş dersleri beraber verilmiştir. Programda bu derslerin beraber uygulanması düşüncesinin ortak yönlerinin, tasarım ve görsel sanat alanlarında yeni düşünceler sunan Bauhaus Okulu olduğu söylenebilir. Sanat Eğitiminde ve sanata bakış açısında, sanatla zanaat birleştirilerek, topluma kazanılmış, etkili ve aynı zamanda sanatsal öğeler üretme hedefini destekleyen bu akım (Özsoy, 2003, s.71-72), temel disiplin olarak sanatsal ve uygulamaların eğitimi, toplumun tüm kesimlerinin katılması düşüncesini benimsemiştir.

Bölümde resim derslerinin beraberinde iş derslerinin de büyük bir alana sahip olmasının nedeni, ilk ve orta öğrenim dönemindeki çocukları üretici çalışmalara yönlendirerek, onların el işlerine yatkınlaştırmaya aracı olacak eğitimciler yetiştirme düşüncesidir. Bu uygulamanın hedefi, öğrencilere yalnızca Sanat Eğitimi vermek veya tek bir iş öğretmek değil, sanat ve işi bir araç olarak görmek, öğrencilere sanat ve iş aracılığıyla eğitim sunma düşüncesi bulunmaktadır (Pekmezci, 2006, s.62-63).

Kısaca, sanatçı veya yalnızca eğitimci değil hem üretici, hem eğitimci, hem de sanatçı bireyler oluşturmak hedeflenmiştir.

Resim ve iş derslerinin beraber görülmesinin başka bir sebebi, görevlendirildikleri okullara ve içinde oldukları çevreye fayda sağlayabilecek, o zamanki toplum yapısının ihtiyaç gördüğü işleri öğretebilecek, yetenekli öğretmen örneğinin anlaşılmış olduğu söylenebilir

(Altunya, 2006). Başka bir ifade ile resim ve iş derslerinin beraber görülmesiyle, zaman içinde birbirlerini bütünler özellikte bir etki hedeflenmiş ve hem yaratıcılıkla, hem de işin aktif olduğu eğitim örneğinin ülke çapında yayılmasına, ulusal gelişme hedefine destek bulunulmaya çalışılmıştır.

1947 yılı programlarında bir takım oranlar mevcuttur. Bunlar; resim Atölye Dersleri %20.00, Atölye Dersleri %30.00, Öğretmenlik Meslek Dersleri %11.00, Genel Kültür ve Kuramsal Sanat Dersleri %11.00, Diğer Atölye Dersleri %28.00 oranındadır (Etike, 1991, s.119).

1950’li yıllara kadar eğitim programlarında iş derslerinin, programlarda büyük oranda yer aldığı söylenebilir. Ancak bu anlayış zamanla, sanatsal alanda yapılan çalışmaların geri planda kalmasına sebep olmuştur. Bunun sonucunda 1950’li yılların başlarında sanatçı öğretmen yetiştirmek isteyen Adnan Turani’nin öncülüğüyle belli bir kesim, iş derslerinin Sanat Eğitiminin önüne geçtiği düşüncesini ileri sürmüştür (Erol, 2006).

1955 yılında bir takım düzenlemeler ile Anasanat atölye derslerinin büyük oranda olduğu bir program düzenlenmiş ve uygulanmıştır. Buna göre Anasanat Atölye Derslerinin oranı %27.08 olarak belirlenmiş, İş Derslerinin ağırlığı ise %18.74’e düşürülmüştür. Ayrıca alan derslerinin dışında Öğretmenlik Eğitim dersleri %20.83, Genel kültür ve Kuramsal Sanat Dersleri %8.33, ve diğer Atölye Dersleri %20.83 oranlarında düzenlenmiştir (Coşkun, 2007, s.28).

1972 yılına kadar dersler Gazi Eğitim Enstitüsü binasında verilmiştir. Anasanat ve diğer atölye dersleri için binada atölye olmaya uygun görülen yerlerde dersler devam etmiştir. Bu atölyeler: Resim atölyesi, Demir İşleri Atölyesi, Model İşleri Atölyesi, Tahnit ve Biyoloji İşleri Atölyesi, Sınıf Tekniği İşleri Atölyesi, Kâğıt ve Mukavva İşleri Atölyesi, Ağaç İşleri Atölyesi’dir. 1950 yıllarında Köy Enstitüleri kapatıldıktan sonra Resim-İş Bölümü de kapatılmak istenmiş, öğrenci alımı durdurulmuş ve bir yıl kadar süren bu olumsuzluk son bularak tekrardan işlevsellik kazanmıştır. 1972 yılına kadar süren yatılı öğretim kaldırılarak yerine bursluluk sistemi getirilmiş ve yaklaşık 6 yıl sonra yani 1978 de bursluluk sistemi de kaldırılmıştır (Altunya, 2006, s.191).

1967 yılından itibaren öğrenciler 2. sınıfta, yetenek ve ilgilerine göre “Resim” ile “Grafik” alanlarına ayrılmışlardır (Erol, 2006, s.42).

1974 yılına gelindiğinde öğretmen ihtiyacından dolayı “Mektupla Öğretim” sistem getirilmiş ve 1978 yılında “Hızlandırılmış Eğitim” çalışmalarıyla çok sayıda aday gerekli eğitimi göremeden öğretmen olmaya başlamıştır (Özsoy, 2003, s.74).

1980’de Resim-İş Bölümü bulunduğu binadan bugünkü (2018) binasına taşınmış, 1982 yılına kadar MEB tarafından yürütülen öğretmen eğitimi programları, 1982’de yükseköğretim kurumlarına bağlanmıştır. Resim-İş Eğitimi Bölümü de 4 yıllık lisans seviyesinde eğitim vermeye başlamıştır. Bu dönemde bölümde dört ana sanat dalı bulunmaktadır. Bunlar; Resim, Heykel, İş ve Grafik Ana Sanat dallarıdır (Coşkun, 2007, s.29).

Coşkun (2007, s.36)’nın bölüm arşivinden topladığı bilgilerden yola çıkarak, günümüzde Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı’nda yer alan öğrencilerin, daha önceki dönemlerde olduğu gibi, anasanat atölye derslerini 2. sınıfta seçtikleri görülmektedir. Bunlar dersler; Resim, Grafik, Heykel, Tekstil, Seramik, Özgün Baskı, Fotoğraf, Geleneksel Türk Sanatları olarak sınırlandırılmıştır. Sadece anasanat atölye dersi değil destekleyici nitelikte, seçmeli sanat atölye dersleride verilmektedir.

Programda yer alan öğretmenlik eğitimi dersleri; Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Okul Deneyimi, Gelişim ve Öğrenme, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Sınıf Yönetimi, Özel Öğretim Yöntemleri, Rehberlik ve Öğretmenlik Uygulaması olarak belirlenmiştir.

Programda bulunan diğer dersler ise; Desen, Temel Tasarım, Perspektif, Yazı, Ana sanat Atölye, Seçmeli Sanat, Sanat Öğretiminde Uygulamalar, Sanat Öğretimi Deneyimi, Sanat Tarihine Giriş, Türk Sanat Tarihi, Batı Sanat Tarihi, Çağdaş Dünya Sanatı, Çağdaş Türk Sanatı, İnsanın Sanatsal Gelişimi, Estetik, Müze Eğitimi ve Uygulamaları ve Sanat Eleştirisidir.

Programdaki genel kültür dersleri (ortak zorunlu dersler); Türkçe, Yabancı Dil, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi ve Bilgisayardır.

Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, geçmişte olduğu gibi 2000’li yıllarda da ilk ve orta dereceli okullara Resim-İş öğretmeni, yükseköğretim kurumlarına ise akademisyen yetiştirmeye devam etmektedir. Geçmiş dönemlerdeki gibi bugünde alan dersleri dışında, sağlam bir genel kültür ve öğretmenlik meslek eğitimi bilgisi ile yetiştirdiği, sanat eğitimcilerini katkı sağlamak üzere ülkenin dört bir tarafına göndermektedir.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırma evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizine yönelik bilgiler yer almaktadır.

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırmada karma model uygulanmış ve Nicel verileri desteklemek üzere Nitel verilerden faydalanılmıştır. Var olan durumun ortaya konması amaçlandığından, betimsel nitelikte bir araştırma olup genel tarama (Survey) modeli kullanılacaktır. Araştırma Nitel araştırma yöntemlerinden Tarihsel Araştırma modeli ile gerçekleştirilmiştir.

Tarihi araştırma yönteminde takip edilen basamaklar her bilimsel yöntemde takip edilen basamaklar gibidir. Yani, bir problem durumu oluşturur, oluşturulan problem durumundan araştırılabilecek problemler belirlenir, hipotezler kurulur, veriler toplanır ve hipotezler veriler ışığında test edilir. Bununla birlikte, tarihi olaylardaki kanıtlar genellikle geçmişte yazılan kaynaklarda olduğu için, genel olarak tarihi dökümanlar ve belgeler üzerinde çalışmalar yoğunlaşır. Bu süreçte önemli olan güvenilir ve orijinal kaynaklara ulaşmaktır (Çepni, 2007, s.78).

Araştırmada verilere ulaşmak için, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu biçimiyle betimleyen araştırma yaklaşımı olarak tanımlanan, tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, çok sayıda bulunan değişkenler arasında birlikte değişimin varlığını, derecesini oluşturmaktadır (Karasar, 2009). Tarama modelinden elde edilen verileri desteklemek amacıyla Nitel Görüşme yönteminden faydalanılmıştır. Görüşme yöntemi veri

elde edilebilecek canlı tanıkların görüşlerini belirlenmesi amacıyla açık uçlu yarı yapılandırılmış sorulardan oluşturulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 1999, s.92-96).

3.2.Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Türkiye de 225 ve üzeri taban puanı ile öğrenci alan Eğitim Fakültesine bağlı Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarıdır.

Bu araştırmanın örneklemini Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalıdır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, literatür taraması yapılarak ders saati, ders içeriği, yeterlilik düzeyi bakımından gruplandırılmıştır. Ayrıca Öğretim elemanları ile yüzyüze görüşme modeli ve açık uçlu yarı yapılandırılmış sorular ile nitel veriler elde edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Bu bölümde ders saati, ders içeriği, yeterlilik düzeyi şeklinde gruplandırılan veriler Excel programı ile tablo ve şekillere dönüştürülerek, araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Öğretim elemanları ile gerçekleştirilen görüşme soruları konu başlıklarına göre temalandırılarak sınıflandırılmış ve içerik analizi yöntemi ile araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.

IV. BÖLÜM

BULGULAR

Grafik Dersleri 1932-1933 öğretim yılından itibaren ders programında yer almaktadır (Önsezgin, Aslıer, s. 1989). Bu bölümde tezin amacı iki alt başlık halinde araştırılarak ayrı ayrı başlıklar halinde bulgular bölümünü oluşturmuştur. Birinci alt başlıkta, Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı programında yer alan Grafik Derslerinin, 1941-2016 yılları arasında, diğer dersler ile beraber değişimleri yer almıştır.

4.1. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Programında Yer Alan Grafik Dersinin İçeriği Ve Dönemsel Farklılıkları Araştırılmasına Yönelik Bulgular

Gazi Terbiye Enstitüsü (Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü) Resim-İş Şubesi ders öğretim programlarına yönelik gerçekleştirilen literatür taraması sonucu elde edilen en eski ders öğretim programının 1941 yılına ait olduğu görülmüştür.

Bu programda eğitim öğretimin 3 yıllık bir planlama ile gerçekleştiği bilinmektedir. Ders öğretim programı detaylı olarak incelendiğinde Grafik derslerinin “Grafik İşleri” adı ile yer aldığı dikkat çekmiştir. Detaylar Tablo 1 de yer almıştır.

Tablo 1.

Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1941 Yılı Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Resim	4	4	4
Serbest Resim	4	2	2
Grafik İşleri	4	4	4
Yazı	2	2	2
Ağaç İşleri	2	2	2
Maden İşleri	2	2	2
Mukavva İşleri	2	2	2
Modelaj	2	2	2
Fotoğraf	-	2	-
İş Terbiyesi ve Tarihi	1	1	1
Sınıf Tekniği	-	2	-
Psikoloji	1	-	-
Ders Tatbikatı	-	-	4
Sanat Tarihi	1	1	1
Planör ve Tayyare Modelciliği	-	-	2
Yabancı Dil	4	4	4
Askerlik(Teorik)	2	2	-
Askerlik(Pratik)	2	2	-
Toplam	33	34	32

Tablo 1’den anlaşıldığı gibi, eğitim süresi 3 yıl olarak belirlenmiş ve Grafik işleri dersinin 1. 2. ve 3. sınıflarda dönemlik 4’er saat işlendiği görülmektedir. Tabloda Grafik İşleri dersini diğer dersler ile karşılaştıracak olursak Resim dersi 1. 2. ve 3. sınıflarda yine grafik işleri dersi gibi 4’er saat yer aldığı anlaşılmaktadır. Serbest resim dersinin 1. sınıflara 4’er saat 2. ve 3. sınıflarda 2 saat uygulandığı anlaşılmaktadır. Yukarıdaki Tabloya göre fotoğraf dersi 1. ve 3. sınıflarda olmayıp sadece 2. sınıflarda 2 saat görülmektedir (Bkz. Tablo 1). Yukarıda ki Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1941 Yılı Haftalık Ders Dağılımı Tablosuna bakıldığında; yatılı eğitim veren Resim-İş bölümünde alan derslerinin bir arada verildiği tespit edilmiştir. 1941 yılı programında bu derslerin yer almasındaki temel düşüncenin, tasarım ve görsel sanatlarda yeni yaklaşımlar öne süren Bauhaus Okulu temelli olduğunu belirtmek mümkündür (Özsoy, 2003, s.71-72).

1941 yılı ders öğretim programının ardından ulaşılan en eski tarihli Gazi terbiye Enstitüsü Resim-İş Şubesi programı 1944 yılına aittir. Buna göre ayrıntılı tablo açıklamalar aşağıda yer almaktadır;

Tablo 2.

Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1944 Yılı Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Resim	4	4	4
Serbest Resim	4	2	2
Grafik İşleri	4	4	4
Yazı	2	2	2
Ağaç İşleri	2	2	2
Maden İşleri	2	2	2
Mukavva İşleri	2	2	2
Modelaj	2	2	2
Fotoğraf	-	2	-
İş Eğitimi ve Tarihi	1	1	1
Ortaokul Ders Konuları Üzerine Çalışmalar	-	2	2
Ruh Bilimi	1	-	-
Ders Tatbikatı	-	-	2
Sanat Tarihi	1	1	1
Planör ve Tayyare Modelciliği	-	-	2
Yabancı Dil	4	4	4
Türk İnkılap Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi	-	-	2
Askerlik(Teorik)	2	2	-
Askerlik(Pratik)	2	2	-
Toplam	33	34	32

Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1944 Yılı Haftalık Ders Dağılımı Tablosuna bakıldığında; eğitim süreci yine 3 yıldır. Eğitim süresi boyunca Grafik işleri dersi 1. 2. ve 3. sınıflarda dönem boyunca yine 4'er saat işlenmiştir. Diğer dersler ile karşılaştırıldığında Resim dersi 1. 2. ve 3. sınıflarda yine grafik işleri dersi gibi 4'er saat uygulandığı dikkat çekmektedir. Serbest Resim dersi 1. sınıflarda yine 4'er saat işlenirken, 2. ve 3. sınıflarda 2 yer almıştır. Yukarıdaki tabloya göre Fotoğraf dersi 1. ve 3. sınıflarda olmayıp sadece 2. sınıflarda 2 saat işlenmektedir (Bkz. Tablo 2). 1941 yılında yapılan ders programı tablosu ile 1944 yılında düzenlenen ders programı Tablosu arasında grafik dersi açısından bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Gazi terbiye Enstitüsü Resim-İş Şubesi programları incelendiğinde 1944 yılına ait olduğu belirlenen ders programının ardından 1946 yılında yeni bir programın gündeme geldiği ve uygulandığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda gerekli bilgiler Tablo 3’te ele alınmış ve aşağıda detaylandırılmıştır.

Tablo 3.

Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1946 Yılı Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Resim	4	4	4
Serbest Resim	4	2	2
Kitap Resimleme	-	-	4
Grafik İşleri	4	4	4
Yazı	2	2	2
Ağaç İşleri	2	2	4
Maden İşleri	2	2	4
Mukavva İşleri	2	2	4
Modelaj	2	2	4
Örgü ve Kumaş	-	-	4
Fotoğraf	-	2	-
İş Eğitimi ve Tarihi	2	1	-
Ortaokul Ders Konuları Üzerine Çalışmalar	-	-	4
Ruh Bilimi	1	-	-
Ders (Uygulaması)	-	-	-
Sanat Tarihi	2	1	-
Planör ve Tayyare Modelciliği	-	2	-
Yabancı Dil	4	4	-
Türk İnkılap Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi	-	-	2
Askerlik(Teorik)	2	2	-
Askerlik(Pratik)	2	2	-
Toplam	35	34	42

Resim İş Şubesi 1946 Yılı Haftalık Ders Dağılımı Tablosuna bakıldığında; eğitim süresinde değişiklik olmayıp yine 3 yıl ile sınırlı tutulduğu gözlenmiştir. Bu eğitim süreci boyunca Grafik işleri 1. 2. ve 3. sınıflarda ele alınmış ve ders saatlerinde önceki yıllara göre bir değişiklik yapılmamıştır. Tabloda Grafik işleri dersi diğer dersler ile karşılaştırıldığında

Resim dersinin 1. 2. ve 3. sınıflarda yine grafik işleri dersi gibi 4'er saat yer aldığı dikkat çekmektedir. Serbest Resim dersi 1. sınıflarda 4'er saat işlenirken, 2. ve 3. sınıflarda 2 saat işlenmiştir. Yukarıdaki tabloya göre fotoğraf dersi 1. ve 3. sınıflarda olmayıp sadece 2. sınıflarda 2 saat uygulanmaya (Bkz. Tablo 3). Tablo 3 te grafik işleri dersi programında önceki yıllarla kıyaslandığında herhangi bir değişiklik görülmemiştir. İncelenen diğer uygulamalı alan derslerinde ve saatlerinde bir değişikliğe rastlanılmamıştır. Bu bölüm, “Gazi Orta Muallim ve Terbiye Enstitüsü” adı ile eğitimine başlamış, 1946- 1947 öğretim yılına girildiğinde “Gazi Eğitim Enstitüsü” olarak kayıtlara geçmiştir (Erol, 2006, s.39). Dolayısı ile Tablo 3 te yer alan program da Gazi Terbiye Enstitüsünün uyguladığı son program olarak literatürde yer almıştır.

1946 yılına ait Gazi terbiye Enstitüsü Resim-İş Şubesi ders dağılımı Tablosunu inceledikten sonra 1947 yılına ait ders dağılım tablosunun oluşturulduğu ve içeriğinde bazı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda açıklamalara yer veren Tablo 4'te konular ayrıntılı biçimde ele alınmıştır.

Tablo 4.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1947 Yılı Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Resim	4	4	4
Serbest Resim	2	2	4
Kitap Resimleme	-	-	4
Grafik İşleri	4	4	4
Yazı	2	2	2
Ağaç İşleri	2	2	4
Maden İşleri	2	2	4
Mukavva İşleri	2	2	4
Modelaj	2	2	4
Örgü ve Kumaş	-	-	4
Fotoğraf	-	2	-
İş Eğitimi ve Tarihi	2	1	-
Ortaokul Ders Konuları Üzerine Çalışmalar	-	-	4
Ruh Bilimi	1	-	-
Ders (Uygulaması)	-	-	-
Sanat Tarihi	2	1	-
Planör ve Tayyare Modelciliği	-	2	-
Yabancı Dil	3	3	-
Türk İnkılap Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi	-	-	2
Çocukluk ve Gençlik Ruh Bilimi	2	-	-
Meslek Dersleri Semineri	-	1	-
Toplam	30	30	44 (38)

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1947 Yılı Haftalık Ders Dağılımı Tablosuna bakıldığında; eğitim süresinin 3 yıl olarak devam ettiği görülmektedir. Eğitim süreci boyunca Grafik işleri dersi 1. 2. ve 3. sınıflarda dönem boyunca yine 4'er saat uygulanmaya devam etmiştir. Tabloda diğer dersler incelendiğinde Resim dersinin 1. 2. ve 3. sınıflarda yine grafik işleri dersi gibi 4'er saat yer aldığı belirlenmiştir. Serbest resim dersi 1. sınıfta 4 saat işlenirken 2 saate düşürülmüş, 2. sınıfta ise bir değişiklik yapılmadan 2 saat devam etmiştir. 3. sınıflarda ise 2 saat işlenen ders 4 saate çıkarıldığı dikkat çekmiştir. Yukarıdaki Tabloya göre yine fotoğraf dersi 1. ve 3. sınıflarda yer almayıp sadece 2. sınıflarda 2 saatlik bir ders olarak planlanmıştır (Bkz. Tablo 4).

1947 yılı programında ders dağılımlarındaki oranlar bilinmesi gereken önemli bir detay olarak belirlenmiştir. Derslerin geneli içinde Resim Atölye Dersleri %20.00, Atölyesi Dersleri %30.00, Öğretmenlik Meslek Dersleri %11.00, Genel Kültür ve Kuramsal Sanat

Dersleri %11.00, Diğer Atölye Dersleri %28.00 oranında yer almıştır. Bu oranlar dönemsel farklılıklar göstermektedir. Diğer yıllara göre artış ve düşüş mevcuttur (Etike, 1991, s.119).

Gazi Terbiye Enstitüsü Resim-İş Şubesi ismi ile sonuncusu düzenlenen 1947 yılına ait Tablonun ardından, Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Şubesi adı altında oluşturulan ilk Tablonun 1955 yılı ders programına ait olduğunu görülmektedir. Bu doğrultuda Tablo 5'te konular ayrıntılı biçimde çeşitli kaynaklar aracılığı ile ele alınmıştır.

Tablo 5.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1955 Yılı Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Resim	10	8	8
Grafik	-	4	4
Yazı	2	2	2
Ağaç İşleri	2	2	2
Maden İşleri	2	2	2
Mukavva İşleri	2	2	2
Modelaj	2	2	2
Fotoğraf	2		-
Sanat Tarihi	2	2	2
Devrim Tarihi	-	-	2
Sınıf Tekniği	-	2	2
Eğitim Psikolojisi	2	1	2
Genel Öğretim Metodu	-	1	2
Özel Öğr. Metodu ve Uygulama	-	-	2
Yardımcı Ders	6	4	-
Toplam	32	32	34

Tablo 5'e göre; eğitim süresi 3 yıl olarak devam etmektedir. Eğitim süreci boyunca 1. sınıflarda 4 saat işlenen Grafik İşleri Dersi artık işlenmemektedir. Grafik işleri dersi 2. ve 3. sınıflarda yine 4'er saat olarak programda yer almaya devam etmiştir. Resim dersi 1. sınıflarda 4 saatten 10 saate çıkarılmış, 2. ve 3. sınıflarda ise yine 4 saatten 8 saate çıkarılmıştır. Serbest Resim Dersi ise 1955 yılı ders dağılımı Tablosundan kaldırılmıştır. Yukarıdaki Tabloya göre 2. sınıflarda 2 saatlik bir ders olarak görülen fotoğraf dersi artık 1. sınıflarda 2 saatlik bir ders olarak yer almıştır (Bkz. Tablo 5). Gazi Terbiye Enstitüsü Resim İş Şubesi 1947 Yılı Haftalık Ders Dağılımı Tablosu 1955 yılına kadar değişmeden devam

ederken (Bkz. Tablo 1.2.3.4) 1955 yılında, grafik işleri dersi, resim dersi, fotoğraf dersi saatlerinde önemli değişiklikler tespit edilmiştir.

1955 yılı Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi Ders Dağılımında yapılan düzenlemeler sonucunda Anasanat atölye derslerinin saatleri çoğaltılmış ve programda bazı düzenlemelere gidilmiştir. 1955 yılı programında, Anasanat Atölye Derslerinin oranı %27.08 olarak belirlenmiş, İş Derslerinin ağırlığı ise %18.74'e düşürülmüştür. Öğretmenlik eğitim dersleri %20.83 Genel Kültür ve Kuramsal Sanat Dersleri %8.33 ve diğer Atölye dersleri de %20.83 oranlarında yer almıştır (Coşkun, 2007, s.28).

1955 yılına ait olduğu belirlenen ders programından sonra 1958 yılında yeni bir programın gündeme geldiği ve uygulandığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda gerekli bilgiler Tablo 6'te ele alınmış ve aşağıda detaylandırılmıştır.

Tablo 6.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1958 Yılı Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Resim	10	8	8
Grafik	-	4	4
Yazı	2	2	2
Ağaç İşleri	2	2	2
Maden İşleri	2	2	2
Mukavva İşleri	2	2	2
Modelaj	2	2	2
Fotoğraf	2	-	-
Sanat Tarihi	2	2	2
Devrim Tarihi	-	-	2
Sınıf Tekniği	-	2	2
Eğitim Psikolojisi	2	1	2
Genel Öğretim Metodu	-	1	2
Özel Öğr. Metodu ve Uygulama	-	-	2
Yardımcı Ders	6	4	-
Toplam	32	32	34

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1958 Yılı Haftalık Ders Dağılımı Tablosuna bakıldığında; eğitim süresin 3 yıl olarak devam ettiği görülmektedir. Eğitim süreci boyunca Grafik işleri dersi 1. sınıflarda hiç yer almamıştır. 2. ve 3. sınıflarda ise haftalık 4'er saatlik bir ders olarak yer almıştır. Tabloda Grafik işleri dersi diğer dersler ile karşılaştırıldığında

Resim dersinin 1. sınıflarda 10 saat işlenmeye devam ederken, 2. ve 3. sınıflarda 8'er saat uygulanmaya devam edilmiştir. Yukarıdaki Tabloya göre fotoğraf dersi yine 1. sınıflarda 2 saatli bir ders olarak 1958 yılı programında yerini korumuştur (Bkz. Tablo 6).

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş şubesinin 1958 yılına ait ders programı tablosunun ardından, 1963-1965 yılları arasında yeni bir düzenleme ile yapılan ders programına erişilmiştir. Tablo 7 deki ders programının ayrıntıları aşağıda bulunmaktadır.

Tablo 7.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1963-1965 Yılları Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1.sınıf		2.sınıf		3.sınıf	
	1.sömestir	2.sömestir	Resim	Resim	Resim	Resim
			A	B	A	B
Resim	12	12	12	4	16	-
İş Resmi	2	-	-	-	-	-
Grafik	4	4	4	12	-	14
Yazı	2	2	2	2	-	2
Modelaj	4	4	-	-	-	-
Karışık Teknik	-	-	4	4	-	-
İnşa ve Form Bilgisi	-	-	-	-	2	2
Mukavva İşleri	-	-	-	-	-	-
Ağaç İşleri	-	-	-	-	-	-
Maden İşleri	-	-	-	-	-	-
Örgü ve Dokuma	-	-	-	-	-	-
Estetik	2	-	-	-	-	-
Sanat Tarihi	-	4	4	4	4	4
Sanat Eserlerini İnceleme	-	-	-	-	2	2
Eğitim Psikolojisi	2	2	-	-	-	-
Genel Öğretim Metodu	-	-	2	2	-	-
San.Eğ.Met.ve Uyg.	-	-	-	-	4	4
Devrim Tarihi	-	-	-	-	2	2
Yabancı Dil	4	4	4	4	2	2
Toplam	32	32	32	32	32	32

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1963-1965 Yılları Haftalık Ders Dağılımı Tablosuna bakıldığında; eğitim süresinin yine 3 yıl olarak devam ettiği ve Tabloda her sınıf için 1.dönem, 2. dönem olarak ayrıntıya yer verildiği dikkat çekmiştir. Eğitim süreci boyunca Grafik işleri dersi 1. sınıflarda 1. ve 2. sömestr döneminde 4'er saat işlenmektedir.

2.sınıflarda ise 1. dönem de 4 saat 2. dönem de ise 12 saate çıkarılmıştır. 3. sınıflarda ise grafik işleri dersinin 1. dönem de programa dahil edilmediği, 2. dönem de ise 14 saatlik bir ders olarak programda yer aldığı görülmektedir. Tabloda Grafik işleri dersi diğer dersler ile karşılaştırıldığında olursak Resim dersinin 1. sınıflarda 1. ve 2. Dönem de 12 saat uygulandığı, 2. sınıflarda ise 1. dönemde 12 saat işlenirken 2. dönemde ise 4 saate düşürüldüğü dikkat çekerken, 3. Sınıflarda resim dersinin 1. dönem de 16 saat planlandığı ancak 2. dönem de programda hiç yer almadığı belirlenmiştir (Bkz. Tablo 7).

Önceki yıllarda uygulanan Fotoğraf dersinin 1963-65 yılları haftalık ders programında yer almamasıda önemli bir detay olarak tespit edilmiştir (Bkz. Tablo 7).

1963-1965 yıllarında Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Şubesinde hazırlanan ders programını ayrıntılı bir biçimde inceledikten sonra, 1966-1968 yılları arasında yeni bir düzenleme ile hazırlanan ve uygulanan ders programı Tablosunun ayrıntılarına Tablo 8 de yer verilmiştir.

Tablo 8.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1966-1968 Yılları Haftalık Ders Dağılımı

Dersler	1.Sınıf		2.Sınıf		3.Sınıf	
	1.Sömestir	2.Sömestir	Resim	Grafik	Resim	Grafik
Resim	10	12	12	4	16	-
İş Resmi	2	-	-	-	-	-
Grafik	4	4	4	12	-	14
Yazı	2	2	2	2	-	2
Modelaj	4	2	-	-	-	-
Karışık Teknik	-	-	4	4	-	-
İnşa ve Form Bil.	-	-	-	-	2	2
Mukavva İşleri	-	-	-	-	-	-
Ağaç İşleri	-	-	-	-	-	-
Maden İşleri	-	-	-	-	-	-
Örgü ve Dokuma	-	2	-	-	-	-
Estetik	1	1	-	-	-	-
Sanat Tarihi	-	4	4	4	4	4
Sanat Eserlerini İnc.	-	-	-	-	2	2
Resim-İş Öğ.Met.Uyg.	-	-	-	-	4	-
Toplam	23	23	26	26	28	28
Eğitim Psikolojisi	4	4	-	-	-	-
Eğitim Sosyolojisi	-	-	1	1	-	-
Öğretim Bilgisi	-	-	2	2	-	-
Türkçe- Kompozisyon	2	2	-	-	-	-
Yabancı Dil	3	3	3	3	2	2
Devrim Tarihi	-	-	-	-	2	2
Toplam	32	32	32	32	32	32

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1966-1968 Yılları Haftalık Ders Dağılımı Tablosuna bakıldığında; eğitim süresinin yine 3 yıl olarak devam ettiği ve Tabloda her sınıf için 1.sömestir, 2. sömestir olarak yine ayrıntıya yer verildiği görülmektedir. Eğitim süreci boyunca Grafik işleri dersi 1. sınıflarda 1. ve 2. sömestir (dönem) da yine 4'er saat ele alınmıştır. 2.sınıflarda ise Grafik Dersine 1. sömestir da 4 saat 2. sömestir da ise 12 saat yer verilmiştir. 3. sınıflarda grafik işleri dersi 1. sömestir da yine ele alınmamıştır. 2. sömestir da ise 14 saatlik bir ders olarak işlenmeye devam etmiştir. Tabloda Grafik dersini diğer dersler ile karşılaştırdığımızda Resim dersi 1. sınıflarda 1. sömestir da 10 saate düşürülürken, 2. sömestir da 12 saat işlenmeye devam ettiği görülmektedir. 2. sınıflarda 1. sömestir da 12 saat Resim Dersi yer alırken 2. sömestir da bu ders 4 saat olarak yer almıştır. 3. sınıflarda ise 1.

sömestr da 16 saat işlenen resim dersi 2. sömestr da hiç işlenmemektedir. Yine Tabloya göre tıpkı 1963-65 yılı ders programında olduğu gibi 1967-68 yılı ders programında da Fotoğraf Dersi nin yer almadığı dikkat çekmiştir (Bkz. Tablo 8).

1966-1968 yılları arasındaki bir diğer değişiklik ise; öğrencilerin 2. sınıfta, yetenek ve ilgilerine göre “Resim” ile “Grafik” alanlarına ayrılarak öğrenim görmeye devam ettikleri bilgisi de Erol (2006, s.42) tarafından literatürde ele alınmıştır.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Şubesi 1966-1968 programları incelendikten sonra, yeni bir düzenleme ile 1968-1969 yıllarına ait olduğu belirlenen ders programının düzenlendiği ve uygulandığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda gerekli bilgiler Tablo 9’te ele alınmış ve detaylandırılmıştır.

Tablo 9’a göre; Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1968-1969 Yılları Haftalık Ders Dağılımında eğitim süresi yine 3 yıl olarak devam etmektedir; 2. ve 3. sınıflarda kendi aralarında Resim ve Grafik anasanat atölyeleri olarak ikiye ayrılmışlardır. Eğitim süresiboyunca Grafik dersi 1. sınıflarda 1. ve 2. sömestr döneminde yine 4’er saat işlenmektedir. 2.sınıflarda Resim grubunda 4 saat Grafik grubun da 12 saatli bir ders olarak yer almıştır. 3. sınıflarda ise grafik dersi Resim grubunda hiç yer almamakta ancak, Grafik grubun da 14 saat işlenmeye devam etmektedir. Tabloda Grafik dersi diğer dersler ile karşılaştırıldığında Resim dersinin 1. sınıflarda 1. ve 2. sömestr da 12 saate çıkarıldığı 2. sınıflarda ise Resim Anasanat atölyesinde 12 saat, Grafik Anasanat atölyesinde ise 4 saat olarak işlenmeye devam ettiği belirlenmiştir. 3. sınıflarda Resim Anasanat atölyede 16 saat işlenen Resim dersi, Grafik Anasanat Atölye de hiç uygulanmamıştır. (Bkz. Tablo 9).

Tablo 9.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi 1968-1969 Yılları Haftalık Ders Dağılımı

DERSLER	1.SINIF		2.SINIF		3.SINIF	
	1.SÖMESTİR	2.SÖMESTİR	RESİM	GRAFİK	RESİM	GRAFİK
Resim	12	12	12	4	16	-
İş Resmi	2	2	-	-	-	-
Grafik	4	4	4	12	-	14
Yazı	2	2	2	2	-	2
Modelaj	4	2	-	-	-	-
Karışık Teknik	-	-	4	4	-	-
İnşa ve Form Bil.	-	-	-	-	2	2
Mukavva İşleri	-	-	-	-	-	-
Ağaç İşleri	-	-	-	-	-	-
Maden İşleri	-	-	-	-	-	-
Örgü ve Dokuma	-	2	-	-	-	-
Fotoğrafçılık	-	-	2	2	-	-
Estetik	1	1	-	-	-	-
Sanat Tarihi	2	2	4	4	4	4
Resim-İş Öğ.Met.Uyg.	-	-	-	-	4	4
TOPLAM	27	27	28	28	28	28
Eğitim Psikolojisi	4	4	-	-	-	-
Eğitim Sosyolojisi	-	-	1	1	-	-
Öğretim Bilgisi	-	-	2	2	-	-
Türkçe- Kompozisyon	2	2	-	-	-	-
Yabancı Dil	3	3	3	3	2	2
Devrim Tarihi	-	-	-	-	2	2
TOPLAM	36	36	34	34	32	32

(T.D:1967-1448-Altunya, 2006:539).

Diğer yıllara göre en önemli değişiklik; 2. ve 3. Sınıflarda öğrencilerin Resim ve Grafik olarak iki ayrı grup halinde farklı ders saatleri oranları ile eğitim görmeleridir.

1968-1969 yılları ders öğretim programının ardından ulaşılan program, Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nın 1984-1985 yılına ait ders programı olmuştur. Buna göre ayrıntılı bilgiler Tablo 10'da yer almıştır.

Tablo 10.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü 1984-1985 Yılları Lisans Ders Programı

BİRİNCİ YIL			
I. YARIYIL		II. YARIYIL	
Dersin Adı	Kredisi	Dersin Adı	Kredisi
Teorik Temel Plastik Sanatlar I	6	Teorik Temel Plastik Sanatlar II	6
Uygulamalı Temel Plastik Sanatlar I	8	Uygulamalı Temel Plastik Sanatlar II	8
Beden Eğitimi/Müzik I	2	Beden Eğitimi/Müzik II	2
Perspektif	4	Perspektif	4
Estetik ve Sanat Tarihine Giriş	4	Estetik ve Sanat Tarihine Giriş	4
Yabancı Dil I	12	Yabancı Dil II	12
Türk Dili I	2	Türk Dili II	2
Fotoğrafi	3	Fotoğrafi	3
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II	2
Sanat ve İş Teknolojisi	8	Sanat ve İş Teknolojisi	8
Eğitime Giriş	3	Eğitim Sosyolojisi	3
Kredi Toplam	54	Kredi Toplam	54
İKİNCİ YIL			
III. YARIYIL		IV. YARIYIL	
Yabancı Dil	12	Ana sanat Atölye II	4
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II	2
Türk Dili I	2	Türk Dili II	2
Sanat Tarihi I	4	Sanat Tarihi II	4
Teorik Grafik I	8	Teorik Grafik II	8
Grafik Tasarım Ve Uygulama I	6	Grafik Tasarım Ve Uygulama II	6
Eğitim Psikolojisi	3	Eğitim Proğ. ve Öğr. Yöntemleri	3
Desen I	6	Desen II	6
Müzik I	2	Müzik II	2
Yazı I	3	Yazı II	3
İş I	8	İş II	8
Tipografi I	3	Tipografi II	3
Kredi	59	Kredi	59
ÜÇÜNCÜ YIL			
V. YARIYIL		VI. YARIYIL	
Ana sanat Atölye III	4	Ana sanat Atölye IV	4
Seçmeli Sanat Atölye III	3	Seçmeli Sanat Atölye IV	3
İnsanın Sanatsal Gelişimi	2	Sanat Öğretiminde Uygulamalar I	3
Estetik	3	Sanat Eleştirisi	3
Müze Eğitimi ve Uygulamaları	3	Sınıf Yönetimi	3
Öğretim Tek. Ve Materyal Gelişt.	3	Özel Öğretim Yöntemleri I	3
Kredi	18	Kredi	19
DÖRDÜNCÜ YIL			
VII. YARIYIL		VIII. YARIYIL	
Ana sanat Atölye V	4	Ana sanat Atölye VI	4
Seçmeli Sanat Atölye V	3	Seçmeli Sanat Atölye IV	3
Sanat Öğretiminde Uygulamalar II	3	Rehberlik	3
Sanat Öğretimi Deneyimi	2	Öğretmenlik Uygulaması	5
Okul Deneyimi II	3		
Özel Öğretim Yöntemleri II	3		
Kredi	18	Kredi	15
Lisans Toplam Kredi		146	

Tablo 10'a göre; 1984-85 yılları Ders programları incelendiğinde, eğitim süresinin dönemlik ve 4yıl olduğu dikkat çekmiştir. 1. yılda atölye dersleri arasında Grafik dersi bulunmamaktadır. Teorik Temel Plastik Sanatlar ve Uygulamalı Temel Plastik Sanatlar dersi iki dönemde de ağırlıklı olarak ele alınmıştır. Bu dönemde kredi sisteminin devreye girdiği görülmektedir. Kredisi en yüksek ders olarak, Yabancı dil dersi göze çarpmaktadır. 1. yılda programa dahil edilen derslerden bir diğeri de fotoğraf dersi. Fotoğraf dersi 1.yılda 2 dönem süre ile 3 kredi olarak görülmüştür (Bkz. Tablo 10).

2. yılın 3. döneminde Grafik Tasarım Ve Uygulama I dersi 6 kredi olarak programda yer almıştır. Yine 2. yılın 4. döneminde Grafik Tasarım ve Uygulama dersi 6 kredi olarak devam etmiş ve bunun yanısıra programa Ana Sanat Atölye derside eklenmiştir. Bu durumda öğrenci, 2. yılın 4. döneminde Ana sanat atölye olarak grafik dersini 4 kredilik bir ders olarak seçme şansına sahip olmuştur. Diğer derslere bakıldığında; 2. yılın 3. ve 4. döneminde Desen dersi 6 kredi olarak yer aldığı görülmektedir. Göze çarpan diğer bir farklılık ise program içerisinde müzik dersinin de yer almasıdır. Müzik dersi 3. ve 4. dönemde 2 kredilik bir ders olarak işlenmektedir. (Bkz. Tablo 10).

3.yılın 5. ve 6. döneminde Ana sanat atölye olarak grafik dersi 4 kredi ile programda varlığını göstermiştir. Bir üst sınıfa geçilmesine rağmen Ana sanat atölye derslerinin kredisinde bir artış görülmemektedir. Yine Ana sanat atölye derslerinin yanında seçmeli sanat atölye dersleride ilave edilmiştir. Temel alanı dışında (Resim, Heykel vb.) derslerini alan seçmeli sanat atölye dersi olarak tercih eden öğrenciler, bu derslerden iki dönem süreyle 3 kredi olarak faydalandıkları görülmektedir. (Bkz. Tablo 10).

4. yılın 7. ve 8. döneminde Ana sanat atölye dersi (Grafik) 4 kredi olarak işlenmeye devam etmektedir. Seçmeli sanat dersleri, 7. ve 8. dönemde 3 kredi olarak işlenmeye devam etmiştir. (Bkz. Tablo 10). 1982 yılında Gazi eğitim enstitüsünün artık bir üniversiteye dönüştüğü ve bugünkü Gazi Üniversitesi adını almıştır. Eğitim süresi dört yıla çıkarılmış, Gazi Eğitim Enstitüsü ismi değişerek Gazi Eğitim fakültesi ve Resim- iş şubesi de artık Resim-iş Eğitimi Bölümü olarak bu fakülteye bağlanmıştır (Altunya, 2006, s.214).

İncelemesini bitirdiğimiz Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1984-1985 Yılları Lisans Ders Programının ardından 1985-1989 yıllarında yeni düzenlenen bir programa erişilmiştir. Tablo 11'de bu program detaylandırılmıştır.

Tablo 11.

*Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi
Anabilim Dalı 1985-1989 Lisans Ders Programı*

BİRİNCİ YIL			
I. YARIYIL		II. YARIYIL	
Dersin Adı	Kredisi	Dersin Adı	Kredisi
Desen	3	Temel Tasarım II	4
Temel Tasarım I	4	Yazı	2
Perspektif	2	Türk Sanatı Tarihi	3
Sanat Tarihine Giriş	2	Batı Sanatı Tarihi	3
Yabancı Dil I	3	Yabancı Dil II	3
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I	0	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II	0
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	Okul Deneyimi I	3
Kredi	19	Kredi	20
İKİNCİ YIL			
III. YARIYIL		IV. YARIYIL	
Ana sanat Atölye I	4	Ana sanat Atölye II	4
Seçmeli Sanat Atölye	3	Seçmeli Sanat Atölye II	3
Çağdaş Dünya Sanatı	2	Çağdaş Türk Sanatı	2
Gelişim ve Öğrenme	3	Bilgisayar	3
Seçmeli I	3	Öğretimde Planlama ve Değ.	4
Seçmeli II	3	Seçmeli III	3
Kredi	19	Kredi	20
ÜÇÜNCÜ YIL			
V. YARIYIL		VI. YARIYIL	
Ana sanat Atölye III	4	Ana sanat Atölye IV	4
Seçmeli Sanat Atölye III	3	Seçmeli Sanat Atölye IV	3
İnsanın Sanatsal Gelişimi	2	Sanat Öğretiminde Uygulamalar I	3
Estetik	3	Sanat Eleştirisi	3
Müze Eğitimi ve Uygulamaları	3	Sınıf Yönetimi	3
Öğretim Tek. Ve Materyal Gelişt.	3	Özel Öğretim Yöntemleri I	3
Kredi	18	Kredi	19
DÖRDÜNCÜ YIL			
VII. YARIYIL		VIII. YARIYIL	
Ana sanat Atölye V	4	Ana sanat Atölye VI	4
Seçmeli Sanat Atölye V	3	Seçmeli Sanat Atölye IV	3
Sanat Öğretiminde Uygulamalar II	3	Rehberlik	3
Sanat Öğretimi Deneyimi	2	Öğretmenlik Uygulaması	5
Okul Deneyimi II	3		
Özel Öğretim Yöntemleri II	3		
Kredi	18	Kredi	15
Toplam Kredi		146	

Tablo 11'e göre; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1985-1989 Lisans Ders Programında eğitim süresi 4 yıl olarak 8 dönem devam etmiştir. 1. yılda grafik dersi bulunmamaktadır. Teorik Temel Plastik Sanatlar ve Uygulamalı Temel Plastik Sanatlar dersi kaldırılarak yerine Temel Sanatlar dersi getirilmiştir. Temel Sanatlar dersi iki dönemde de ağırlıklı olarak işlenmektedir. Kredisi 2 dönem boyunca 4'er saat yer almıştır. (Bkz. Tablo 11).

2. yılın 3. ve 4. döneminde Grafik Tasarım Ve Uygulama dersi programdan kaldırılmıştır. Ana sanat atölye (grafik) dersi 3. ve 4. dönemde aynı şekilde işlenmeye devam etmiştir. Dersin saati yine 4 kredi olarak belirlenmiştir. Diğer derslere bakıldığında; 2. yılın 4. döneminde programa 3 kredi ile bilgisayar dersi eklenmiştir. Seçmeli sanat atölye dersleri iki dönem boyunca 3 kredi ile devam etmektedir (Bkz. Tablo 11).

3.yılın 5. ve 6. döneminde Ana sanat atölye olarak grafik dersi 4 kredi olarak işlenmeye devam etmektedir. Yine Ana sanat atölye derslerinin yanında seçmeli sanat atölye dersleri işlenmeye devam etmektedir (Bkz. Tablo 11).

4. yılın 7. ve 8. döneminde Ana sanat atölye dersi (grafik) 4 kredi olarak işlenmeye devam etmektedir. Seçmeli sanat dersleri 7. ve 8. dönemde 3 saat işlenmeye devam etmektedir. (Bkz. Tablo 11).

1985-1989 yıllarına ait programın detaylandırılmasının ardından, yeni bir programda daha Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1988-1992 yılları ders programına erişilmiştir. Bu program aşağıda Tablo 12'de incelenerek açıklanmıştır.

Tablo 12.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1988-1992 Lisans Ders Programı

BİRİNCİ YIL			
Dersin Kodu	DERSİN ADI	Dersin Kredisi	Dersin Okunduğu Yarı Yıl
RES 102	Temel Sanat Eğitimi	8	Y
RES 106	Teknik Resim Perspektifi	4	Y
BE/GS 100	Beden Eğitimi/Müzik	2	Y
RES 104	Desen	6	Y
YD 100	Yabancı Dil	12	Y
RES 210	Kültür Tarihi	4	Y
TD 100	Türk Dili	2	Y
Aİ 100	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	4	Y
EĞ 102	Eğitim Psikolojisi	4	Y
EĞ 104	Eğitim Bilimlerine Giriş	2	Y
Kredi Toplamı			48
İKİNCİ YIL			
Aİ 200	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	2	Y
TD 200	Türk Dili	2	Y
YD 200	Yabancı Dil (İngilizce)	2	Y
SE 200	Seçmeli Ders(Beden)	2	Y
EĞ 201	Eğitim Sosyolojisi	2	Y
EĞ 202	Genel Eğitim Metodu	4	Y
RES 206	Sanat Tarihi	6	Y
RES 208	Yazı-Tipografi	4	Y
RES 210	Seçmeli Atölye (Desen)	4	Y
RES 212	Estetik	2	Y
GRF 202	Temel Grafik Eğitimi /Ana Sanat Eğitimi	8	Y
GRF 204	Fotoğraf	4	Y
Kredi Toplamı			48
ÜÇÜNCÜ YIL			
Aİ 300	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	2	Y
TD 300	Türk Dili	2	Y
YD 300	Yabancı Dil (İngilizce)	8	Y
GS 300	Beden/Müzik	2	Y
EĞ 301	Özel Öğretim Metodları	4	Y
EĞ 302	Araştırma Teknikleri	2	Y
RES 306	Sanat Tarihi II	6	Y
RES 308	Sanat Psikolojisi	6	Y
RES 310	Seçmeli Atölye (Özgün Baskı)	4	Y
GRF 302	Grafik Atölye /Ana Sanat Atölye	8	Y
GRF 304	Tanıtma Grafiği	4	Y
Kredi Toplamı			48
DÖRDÜNCÜ YIL			
EĞ 401	Ölçme ve Değerlendirme	4	Y
EĞ 402	Öğretmenlik Uygulaması	-	Y
EĞ 403	Eğitim Yöntemleri ve Mev.	2	Y
GRF 402	Grafik Atölye/ Ana Sanat Atölye	10	Y
GRF 404	Endüstriyel Grafik Tasarımı	8	Y
RES 406	Sanat Eserleri Analizi	4	Y
RES 408	Müze Pedagojisi	4	Y
RES 410	Seçmeli Teorik Dersi (Reklam Bilgisi)	6	Y
RES 412	Seçmeli Uygulama Atölye (Resim)	6	Y
RES 414	Tez çalışması	-	Y
Kredi Toplamı			44
Kredi Toplamları			188

Tablo 12'e göre; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1988-1992 Lisans Ders Programında eğitim süresi 4 yıl olarak devam etmiştir. 1. yılda yine Grafik dersi bulunmamakta ve. Temel Sanatlar dersi bir yıl boyunca 8 saat olarak yer alarak ağırlıklı bir ders olarak işlenmiştir. (Bkz. Tablo 12).

Eğitimin 2. yılında, Grafik Tasarım dersi Temel Grafik Eğitimi / Ana Sanat Eğitimi olarak görülmüştür. Bu ders programda, kredi bakımından ana sanat atölye dersi olduğu için bir yıl boyunca 8 saat olarak yer almıştır. Diğer dersler incelendiğinde; programa seçmeli olarak Beden dersi eklenmiştir. Öğrenciler artık bu yıl 2 saat Beden dersinin eklendiği dikkat çekmiştir. Programa eklenen bir diğer ders ise grafikle ilişkisi olan Fotoğraf dersidir. Fotoğraf derside bu yıl programda yer almıştır. Seçmeli atölye olarak yine desen dersi eğitimin 2. Yılında görülmektedir. Desen dersinin kredisi 4'tür (Bkz. Tablo 12).

3. yılda ise Grafik tasarım dersi yine bi önceki yıllar aynı kredi ve saat ile (8 kredi) işlenmeye devam etmektedir. Bu dersin yanında programa ayrıca Tanıtma Grafiği adında bir ders daha eklenmiştir. Tanıtma grafiği dersinin kredisi ise 4'tür. 1988-92 yılları ders programında diğer dersler incelendiğinde Desen dersinin yerine seçmeli olarak Özgün Baskı dersi 4 kredi ile programa ilave edildiği görülmektedir (Bkz. Tablo 12).

4. yılda Grafik Tasarım dersi (Tablo 11) 1985-92 yıllarında 4 kredilik bir olarak yer alırken, ders saati 10 kredi çıkarılarak işlenmeye devam etmesi ilginçtir. Atölye dersi olarak görülen Grafik Tasarım dersinin yanı sıra Endüstriyel Grafik Tasarımı derside programa yerleştirilmiş ve bu ders 8 kredi olarak programda yer almıştır. Diğer dersler incelendiğinde, Seçmeli olarak Resim dersinin programda yer aldığı görülmüştür. Bu dersin de kredisi 6 saat olarak belirlenmiştir (Bkz. Tablo 12). 1985-89 yılı ders programının dönemlik derslerinin 1988-92 programında yıllık dersler şeklinde düzenlenmiş olması da dikkat çeken bir diğer detay olmuştur.

Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı programları incelendiğinde 1988-1992 yıllarına ait olduğu belirlenen ders programının ardından 1992-1996 yıllarında yeni bir programın gündeme geldiği ve uygulandığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda gerekli bilgiler Tablo 13'te ele alınmış ve detaylandırılmıştır.

Tablo 13.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1992-1996 Lisans Ders Programı

BİRİNCİ YIL			
Dersin Kodu	DERSİN ADI	Dersin Kredisi	Dersin OkunduğuYarı Yıl
Aİ 100	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	4	Y
TD 100	Türk Dili	4	Y
YD 100	Yabancı Dil (Almanca)	4	Y
GS 100	Güzel Sanatlar (Müzik)	0	Y
EĞ 101	Eğitim Bilimine Giriş	2	Y
RES 102	Temel Sanat Eğitimi	10	Y
RES 104	Tasarlama İlkeleri	6	Y
RES106	Teknik Resim Perspektif	4	Y
RES108	Kültür Tarihi	4	Y
RES 110	Desen	6	Y
Kredi Toplamı			44
İKİNCİ YIL			
Dersin Kodu	DERSİN ADI	Dersin Kredisi	Dersin OkunduğuYarı Yıl
AİT 201	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi	2	3
TDL 201	Türk Dili	2	3
YDL 201	Yabancı Dil (İngilizce)	2	3
RES 201	Resim Teknolojisi-I	3	3
RES 203	Ana Sanat Atölye-I	4	3
RES 205	Genel Sanat Tarihi	2	3
RES 207	Estetik	2	3
RES 209	Yazı-Tipografi-I	2	3
RES 211	Eğitim Psikolojisi	3	3
RES 202	Resim Teknolojisi-II	3	4
RES 204	Ana Sanat Atölye-II	6	4
RES 206	Türk İslam Sanatı Tarihi	2	4
RES 208	Fotoğraf	3	4
RES 210	Yazı-Tipografi-II	3	4
RES 212	Yardımcı Anasanat Dalı (Heykel)	3	4
RES 214	Eğitim Sosyolojisi	2	4
Kredi Toplamı			44

Tablo 13. *Devamı*

ÜÇÜNCÜ YIL			
Dersin Kodu	DERSİN ADI	Dersin Kredisi	Dersin OkunduğuYarı Yıl
RES 301	Ana Sanat Atölye-III	6	5
RES 303	Temel Seramik Eğitimi	6	5
RES 305	Özgün Baskı Resim	3	5
RES 307	Sanat Felsefesi	2	5
RES 309	Batı Sanat Tarihi-I	2	5
EĞT 315	Genel Öğretim Metodları	3	5
RES 302	Ana Sanat Atölye-IV	6	6
RHE 304	Temel Heykel Eğitimi	6	6
RES 306	Özgün Baskı Resim (Gravür, Serigrafi)	3	6
RES 308	Sanat Psikolojisi	2	6
RES 310	Batı Sanat Tarihi-II	2	6
EĞT 314	Ölçme ve Değerlendirme	3	6
EĞT 312	Seçmeli Eğitim Dersi (Araştırma Teknikleri)	2	6
Kredi Toplamı			45
DÖRDÜNCÜ YIL			
RES 401	Deneysel Resim-I	6	7
RES 403	Ana Sanat Atölye-V	6	7
RES 405	Sanat ve Yaratıcılık	2	7
RES 407	Sanat Eserleri Analizi-I	2	7
RES 409	Çağdaş Sanat	2	7
EĞT 415	Özel Eğitim Metodları	3	7
RES 402	Deneysel Resim-II	6	8
RES 404	Ana Sanat Atölye-IV	6	8
RES 408	Sanat Eserleri Analizi-II	2	8
RES 410	Çağdaş Türk Sanatı	2	8
RES 412 314	Proje (Tez Çalışması)	2	8
EĞT 410	Rehberlik	2	8
EĞT 404	Öğretmenlik Uygulaması	5	8
Kredi Toplamı			46
Kredi Toplamları			179

Tablo 13'e göre; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1992-1996 Lisans Ders Programında; 1. yılda grafik dersi bulunmamaktadır. Temel Sanatlar dersi 8 saat'ten 10 saate çıkarılarak işlenmeye devam etmiştir. 1.yılda Desen dersi programda yerini almış ve 6 kredi olarak işlenmiştir(Bkz. Tablo 13).

Eğitimin 2. yılında Anasanat atöyle dersi olarak Grafik dersi, 3. yarı dönemde 4 kredi işlenirken, 4. yarı dönemde bu dersin kredisi 6 ya yükselmiştir. (Bkz. Tablo 13).

3. yılın 5. ve 6. yarı döneminde Anasanat atölye dersi 6 kredi olarak işlenmeye devam etmektedir. (Bkz. Tablo 13).

4. yılın 7. ve 8. döneminde Grafik dersi 6 kredi olarak işlenmiştir. Genel olarak bakıldığında Anasanat atölye derslerinde bir artış görülmüş ve seçmeli sanat atölye dersleri ayrı ayrı, daha kapsamlı bir şekilde tek ders olarak işlenmiştir (Bkz. Tablo 13).

1992-1996 yıllarına ait ders öğretim programının ardından ulaşılan en yakın tarihli Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı programı 1999-2006 yılına ait olduğu belirlenmiştir. Buna göre ayrıntılar Tablo 14’te açıklanmıştır.

Tablo 14.

*Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi
Anabilim Dalı 1999-2006 Lisans Ders Programı*

BİRİNCİ YIL								
I. YARIYIL				II. YARIYIL				
Dersin Adı	T	U	K	Dersin Adı	T	U	K	
Desen	2	2	3	Temel Tasarım II	2	4	4	
Temel Tasarım I	2	4	4	Yazı	-	2	2	
Perspektif	1	2	2	Türk Sanatı Tarihi	-	0	3	
Sanat Tarihine Giriş	2	0	2	Batı Sanatı Tarihi	3	0	3	
Yabancı Dil I	3	0	3	Yabancı Dil II	3	0	3	
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2	
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I	2	0	0	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II	2	0	0	
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3	Okul Deneyimi I	1	4	3	
Kredi	19			Kredi	20			
İKİNCİ YIL								
III. YARIYIL				IV. YARIYIL				
Ana sanat Atölye I	2	4	4	Ana sanat Atölye II	2	4	4	
Seçmeli Sanat Atölye	2	2	3	Seçmeli Sanat Atölye II	2	2	3	
Çağdaş Dünya Sanatı	2	0	2	Çağdaş Türk Sanatı	2	0	2	
Gelişim ve Öğrenme	2	2	3	Bilgisayar	2	2	3	
Seçmeli I	3	0	3	Öğretimde Planlama ve Değ.	3	2	4	
Seçmeli II	3	0	3	Seçmeli III	3	0	3	
Kredi	19			Kredi	20			
ÜÇÜNCÜ YIL								
V. YARIYIL				VI. YARIYIL				
Ana sanat Atölye III	2	4	4	Ana sanat Atölye IV	2	4	4	
Seçmeli Sanat Atölye III	2	2	3	Seçmeli Sanat Atölye IV	2	2	3	
İnsanın Sanatsal Gelişimi	2	0	2	Sanat Öğretiminde Uygulamalar I	2	2	3	
Estetik	3	0	3	Sanat Eleştirisi	3	0	3	
Müze Eğitimi ve Uygulamaları	2	2	3	Sınıf Yönetimi	2	2	3	
Öğretim Tek. Ve Materyal Gelişt.	2	2	3	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	
Kredi	18			Kredi	19			
DÖRDÜNCÜ YIL								
VII. YARIYIL				VIII. YARIYIL				
Ana sanat Atölye V	2	4	4	Ana sanat Atölye VI	2	4	4	
Seçmeli Sanat Atölye V	2	2	3	Seçmeli Sanat Atölye IV	2	2	3	
Sanat Öğretiminde Uygulamalar II	2	2	3	Rehberlik	3	0	3	
Sanat Öğretimi Deneyimi	0	4	2	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5	
Okul Deneyimi II	1	4	3					
Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3					
Kredi	18			Kredi	15			
Toplam Kredi					146			

Tablo 14'e ait bazı kodalar;

T: Haftalık teorik ders saati

U: Haftalık uygulama ders saati K: Dersin kredisi'ni ifade etmektedir.

Tablo 14 incelendiğinde; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 1999-2006 Lisans Ders Programında tüm derslerin kredilerinin Uygulamalı ve Teorik olarak ayrı ayrı gösterildiği ve toplam kredisinde ayrıca belirtildiği dikkat çekmektedir. Tablo'da 1. yılda grafik dersi bulunmadığı belirlenmiştir. Temel Tasarım dersi, 1. sınıfın 1. yarıyılında ve 2. yarıyılında 4 saat olarak işlendiği görülmektedir (Bkz. Tablo 14).

2.yılın 3. ve 4. yarıyılında Grafik Dersi Anasanat atölye dersi kapsamında işlenmekte olup, dersin kredisi 4 saat olarak belirtilmiştir. Ana saant atölye dersinin yanında Seçmeli Atölye dersleride görülmeye devam etmektedir. Öğrenci bu seçmeli atölyede resim, heykel, grafik gibi dersleri görmektedir. Seçmeli Atölye dersinin kredisi 3. ve 4. dönemde 3 kredi olarak işlenmektedir. (Bkz. Tablo 14).

3. yılın 5. ve 6. yarıyılında Grafik dersi Anasanat Atölye dersi kapsamında işlenmeye devam etmektedir. Programda herhangi bir değişiklik görülmemektedir. (Bkz. Tablo 14).

4. yılın 7.ve 8. yarıyılında Grafik dersi 4'er kredi ile işlenmeye devam etmiştir. Garafik Anasanat atölye öğrencileri yine anasanat atölye dersinin yanında seçmeli olarak heykel, resim vb. dersleri 3 kredi ile görmeye devam etmiştir. (Bkz. Tablo 14). Resim Atölye öğrencileri de 3 kredi ile Grafik seçmeli atölye dersini tercih edebilmiştir.

1999-2006 yılları arasında yapılan ders programı Tablosunun incelenmesinden sonra yeniden düzenleme gereği duyulan ve uygulanan ders programı, 2009-2010 yıllarında yapılan ders programıdır. Tablo 15 detaylandırılarak incelenmiştir;

Tablo 15.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 2009-2010 Lisans Ders Programı

1.Yarıyıl						
	B.Kodu	Op. Kodu	DERSİN ADI	T	U	K
A	RS101A	251011	Temel Tasarım I	4	4	6
A	RS103A	251021	Desen 1	2	2	3
A	RS105A	251031	Perspektif	1	2	2
GK	RS107GK	251041	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
GK	RS109GK	251051	Türkçe-I: Yazılı Anlatım	2	0	2
MB	RS111MB	251061	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3
MB	RS113GK	251071	Yabancı Dil I	3	0	3
TOPLAM				17	8	21
2. Yarıyıl						
A	RS102A	251011	Sanat Tarihine Giriş	2	0	2
A	RS104A	251021	Temel Tasarım II	4	4	6
A	RS106A	251031	Desen II	2	2	3
GK	RS108GK	251041	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	RS110GK	251051	Türkçe-II: Sözlü Anlatım	2	0	2
MB	RS112MB	251061	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
GK	RS114GK	251071	Yabancı Dil II	3	0	3
TOPLAM				18	6	21
3. Yarıyıl						
A	RS201A	253011	Anasanat Atölye I	2	4	4
A	RS203A	253021	Seçmeli Sanat Atölye I*	2	2	3
A	RS205A	253031	Yazı	1	2	2
GK	RS207GK	253041	Bilgisayar I	2	2	3
GK	RS209GK	253051	Batı Sanatı Tarihi	3	0	3
MB	RS211MB	253061	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3
MB	RS213GK	253071	Seçmeli (Mitoloji ve İkonografi)	2	0	2
TOPLAM				15	10	20
4. Yarıyıl						
A	RS202A	254011	Anasanat Atölye II	2	4	4
A	RS204A	254021	Seçmeli Sanat Atölye II*	2	2	3
A	RS206A	254031	Çocuğun Sanatsal Gelişimi	2	0	2
A	RS208A	254041	Sanat Felsefesi*	2	0	2
GK	RS210GK	254051	Bilgisayar II	2	2	3
MB	RS214MB	254071	Öğretim Tekn. Ve Materyal Tasarımı	2	2	3
TOPLAM				12	10	17

Tablo 15 Devamı

5. Yarıyıl						
	B.Kodu	Op. Kodu	DERSİN ADI	T	U	K
A	RS301A	255011	Anasanat Atölye III	2	4	4
A	RS303A	255021	Seçmeli Sanat Atölye III*	2	2	3
GK	RS305GK	255031	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
GK	RS307GK	255041	Türk Sanatı Tarihi	3	0	3
MB	RS309MB	255051	Sınıf Yönetimi	2	0	2
MB	RS311MB	255061	Özel Öğretim Yöntemleri-I	2	2	3
TOPLAM				13	8	17
6. Yarıyıl						
A	RS302A	256011	Anasanat Atölye IV	2	4	4
A	RS304A	256021	Seçmeli Sanat Atölye IV*	2	2	3
A	RS306A	256031	Özel Öğretim Yöntemleri-II	2	2	3
GK	RS308GK	256041	Sanat Eleştirisi	2	0	2
GK	RS310GK	256051	Çağdaş Sanat	3	0	3
GK	RS312GK	256061	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2
MB	RS314MB	256071	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
TOPLAM				16	8	20
7. Yarıyıl						
A	RS401A	257011	Anasanat Atölye -V	4	4	6
A	RS403A	257021	Seçmeli Sanat Atölye V	2	2	3
GK	RS405GK	257031	Müze Eğitimi ve Uygulamaları	2	2	3
MB	RS411MB	257041	Özel Eğitim	2	0	2
MB	RS409MB	257051	Okul Deneyimi	1	4	3
MB	RS407MB	257061	Rehberlik	3	-	3
TOPLAM				14	12	20
8. Yarıyıl						
A	RS402A	228011	Anasanat Atölye VI	4	4	6
A	RS404A	228021	Seçmeli Sanat Atölye VI	2	2	3
GK	RS406GK	228031	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
MB	RS408MB	228041	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
MB	RS410GK	256051	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
TOPLAM				11	12	18

Tablo 15 te yer alan 2009-2010 lisans programında önemli bir değişiklik görülmemekle birlikte, 1. ve 2. yarıyılta sadece Temel Tasarım dersinin 4 krediden 6 krediye çıkarıldığı belirlenmiştir.

3. ve 4. yarıyılta Anasanat Atölye dersi (grafik) 4 kredi olarak işlenirken. Seçmeli Sanat atölye dersi 3 kredi olarak işlenmektedir.

5. ve 6. yarıyılta Anasanat Atölye Dersi (grafik) 4 kredi olarak programda yer almaya devam etmektedir. Seçmeli Sanat Atölye dersi de yine 3 kredi olarak programda yerini korumuştur.

7. ve 8. yarıyılıda Anasanat Atölye dersleri 4 krediden 6 krediye çıkarılarak programda yer almaya devam etmiştir. Seçmeli sanat derslerinde bir değişiklik olmamıştır (Bkz. Tablo 15).

2009-2010 eğitim programının detaylandırılarak incelenmesinin ardından son olarak düzenlenen Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 2016 Lisans Ders Programı gerekli düzenlemeler ile bugüne kadar uygulandığı tespit edilmiştir. Tablo 16’da yer alan program detaylı bir biçimde açıklanmıştır.

Tablo 16.

*Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi
Anabilim Dalı 2016 Lisans Ders Programı*

1.Yarıyıl							
S.No	DersKod	Ders Adı	Teo	Uyg	Lab	Krd	Ects DersTipi
1	ALM 101	ALMANCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
2	FRA 101	FRANSIZCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
3	ING-101	İNGİLİZCE-I	3	0	0	3	3 Zorunlu
4	RS101A	TEMEL TASARIM-I	4	4	0	6	8 Zorunlu
5	RS103A	DESEN-I	2	2	0	3	6 Zorunlu
6	RS105A	PERSPEKTİF	1	2	0	2	4 Zorunlu
7	RS109GK	TÜRKÇE-I:YAZILI ANLATIM	2	0	0	2	2 Zorunlu
8	RS111MB	EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ	3	0	0	3	3 Zorunlu
9	TAR-101	ATATÜRK İLKELERİ ve İNKILAP TARİHİ-I	2	0	0	2	2 Zorunlu
10	RS113 GK	SEÇMELİ-I (SANAT VE ÇEVRE KÜLTÜRÜ)	2	0	0	2	2 Seçmeli
11	RS115GK	SEÇMELİ-I (TASARIM KÜLTÜRÜ-I)	2	0	0	2	2 Seçmeli
2.Yarıyıl							
1	ALM 102	ALMANCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
2	FRA 102	FRANSIZCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
3	ING-102	İNGİLİZCE-II	3	0	0	3	3 Zorunlu
4	RS102A	SANAT TARİHİNE GİRİŞ	2	0	0	2	4 Zorunlu
5	RS104A	TEMEL TASARIM-II	4	4	0	6	8 Zorunlu
6	RS106A	DESEN-II	2	2	0	3	6 Zorunlu
7	RS110GK	TÜRKÇE-II:SÖZLÜ ANLATIM	2	0	0	2	2 Zorunlu
8	RS112GK	EĞİTİM PSİKOLOJİSİ	3	0	0	3	3 Zorunlu
9	TAR-102	ATATÜRK İLKELERİ ve İNKILAP TARİHİ-II	2	0	0	2	2 Zorunlu
10	RS114 GK	SEÇMELİ-II (MİTOLOJİ-İKONOĞRAFI)	2	0	0	2	2 Seçmeli
11	RS116GK	SEÇMELİ-II (TASARIM KÜLTÜRÜ-II)	2	0	0	2	2 Seçmeli
12	TİD118GK	SEÇMELİ (TÜRK İŞARET DİLİ)	2	0	0	2	2 Seçmeli
3.Yarıyıl							
1	ALM 201	ALMANCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
2	FRA 201	FRANSIZCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
3	RS201A	ANASANAT ATÖLYE-I	2	4	0	4	8 Zorunlu
4	RS203A	SEÇMELİ SANAT ATÖLYE-I	2	2	0	3	5 Zorunlu
5	RS205A	YAZI	1	2	0	2	2 Zorunlu
6	RS209GK	BATI SANAT TARİHİ	3	0	0	3	2 Zorunlu
7	RS211MB	ÖĞRETİM İLKE VE YÖNTEMLERİ	3	0	0	3	3 Zorunlu
8	RS215A	SANAT FELSEFESİ	2	0	0	2	2 Zorunlu
9	RS221GK	EĞİTİMDE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ	3	0	0	3	6 Zorunlu
10	RS217 GK	SEÇMELİ-III (GÜZEL SANATLARDA TELİF HAKLARI)	2	0	0	2	2 Seçmeli
11	RS219GK	SEÇMELİ-III (GELENEKSEL TÜRK RESİM SANATI)	2	0	0	2	2 Seçmeli
12	RS219MB	SEÇMELİ (ERASMUS STAJI)	2	1	0	3	4 Seçmeli
4.Yarıyıl							
1	ALM 202	ALMANCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
2	FRA 202	FRANSIZCA	3	0	0	3	3 Zorunlu
3	RS202A	ANASANAT ATÖLYE-II	2	4	0	4	12 Zorunlu
4	RS204A	SEÇMELİ SANAT ATÖLYE-II	2	2	0	3	8 Zorunlu
5	RS206A	ÇOCUĞUN SANATSAL GELİŞİMİ	2	0	0	2	4 Zorunlu
6	RS214MB	ÖĞRETİM TEKNOLOJİLER VE MATERYAL TASARIMI	2	2	0	3	3 Zorunlu
7	RS216 GK	SEÇMELİ-IV (EĞİTİMDE DRAMA)	2	0	0	2	2 Seçmeli
8	RS218 GK	SEÇMELİ-IV (SANAT ÖĞRETİMİNDE UYGULAMALAR)	2	0	0	2	2 Seçmeli

Tablo 16 Devamı

5.Yarıyıl								
S.No	DersKod	Ders Adı	Teo	Uyg	Lab	Krd	Ects	DersTipi
1	RS301A	ANASANAT ATÖLYE-III	2	4	0	4	9	Zorunlu
2	RS303A	SEÇMELİ SANAT ATÖLYE-III	2	2	0	3	5	Zorunlu
3	RS305GK	BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ	2	0	0	2	3	Zorunlu
4	RS307GK	TÜRK SANATI TARİHİ	3	0	0	3	4	Zorunlu
5	RS309MB	SINIF YÖNETİMİ	2	0	0	2	3	Zorunlu
6	RS311MB	ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ-I	2	2	0	3	4	Zorunlu
7	RS313A	SEÇMELİ-I (ANALİTİK RESİM ÇÖZÜMLEMELERİ-I)	3	0	0	3	2	Seçmeli
8	RS315 A	SEÇMELİ-I (TÜRK MİTOLOJİSİ)	3	0	0	3	3	Seçmeli
6.Yarıyıl								
1	RS302A	ANASANAT ATÖLYE-IV	2	4	0	4	9	Zorunlu
2	RS304A	SEÇMELİ SANAT ATÖLYE-IV	2	2	0	3	5	Zorunlu
3	RS306A	ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ-II	2	2	0	3	4	Zorunlu
4	RS308GK	SANAT ELEŞTİRİSİ	2	0	0	2	2	Zorunlu
5	RS310GK	ÇAĞDAŞ SANAT	3	0	0	3	3	Zorunlu
6	RS312GK	TÜRK EĞİTİM TARİHİ	2	0	0	2	2	Zorunlu
7	RS314MB	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	3	0	0	3	3	Zorunlu
8	RS 316A	SEÇMELİ-II (ANALİTİK RESİM ÇÖZÜMLEMELERİ-II)	3	0	0	3	2	Seçmeli
9	RS318 GK	SEÇMELİ-II (ÇAĞDAŞ TÜRK SANATI)	3	0	0	3	2	Seçmeli
7.Yarıyıl								
1	RS401A	ANASANAT ATÖLYE-V	4	4	0	6	9	Zorunlu
2	RS403A	SEÇMELİ SANAT ATÖLYE-V	2	2	0	3	5	Zorunlu
3	RS405A	MÜZE EĞİTİMİ VE UYGULAMALARI	2	2	0	3	5	Zorunlu
4	RS407MB	REHBERLİK	3	0	0	3	3	Zorunlu
5	RS409MB	OKUL DENEYİMİ	1	4	0	3	4	Zorunlu
6	RS411MB	ÖZEL EĞİTİM	2	0	0	2	2	Zorunlu
7	RS413A	SEÇMELİ-II-III (DENEYSEL ATÖLYE-I)	2	2	0	3	2	Seçmeli
8	RS417A	SEÇMELİ-II-III (DESEN-III)	2	2	0	3	2	Seçmeli
8.Yarıyıl								
1	RS402A	ANASANAT ATÖLYE-VI	4	4	0	6	10	Zorunlu
2	RS404A	SEÇMELİ SANAT ATÖLYE-VI	2	2	0	3	6	Zorunlu
3	RS408MB	ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI	2	6	0	5	6	Zorunlu
4	RS414A	SEÇMELİ –II-IV (DENEYSEL ATÖLYE-II)	2	2	0	3	3	Zorunlu
5	RS426A	SEÇMELİ –II-IV (KÖRATÖRLÜK)	2	2	0	3	3	Seçmeli
6	RS422A	SEÇMELİ-II-IV (DESEN-IV)	2	2	0	3	2	Seçmeli
7	RS418CK	SEÇMELİ-V (TOPLUMA HİZ. UYG.)	1	2	0	2	3	Seçmeli
8	RS420CK	SEÇMELİ-V (RESİM-İŞ EĞİTİMDE KARIYER PLANLAMA)	2	0	0	2	3	Seçmeli

Tablo 16’da yer alan 2016-2017 lisans programında 1. yıl 1. ve 2. yarı dönemde Temel Tasarım dersi 6 kredi olarak görülmeye devam etmiş ve Teorik dersler (Almanca-Fransızca) bakımından yeni derslerin geldiği belirlenmiştir (Bkz. Tablo 16).

2. yıl 3. ve 4. yarı dönemde Ana sanat atölye dersi olan Grafik dersi 4 kredi olarak, seçmeli sanat atölye derside 3 kredi olarak işlenmektedir.

3. yıl 5. ve 6. yarı dönem incelendiğinde Ana sanat Grafik ders kredisi 4 olarak devam ettiği görülmektedir. Seçmeli sanat atölye dersleri ise 3 kredilik bir ders olarak uygulanmaktadır. Yeni eklenen Seçmeli sanat Analitik dersi ise 3 kredi ile ders programında yer almaktadır.

4. yıl 7. ve 8. yarı dönem incelendiğinde; 7. dönemde Ana sanat atölye dersi 6 kredi olarak belirlenmiştir. Bunun dışında çok sayıda seçmeli ders (deneysel atölye- desen) eklendiği gözlemlenmiştir. 8. dönem incelendiğinde Ana sanat atölye dersi 6 kredi olarak devam ederken seçmeli ders sayısında artış gözlemlenmektedir. Deneysel atölye, Resim-İş Eğitiminde kariyer planlama, topluma hizmet, seçmeli sanat atölye ve küratörlük gibi dersler eklenmiştir. Küratör, koleksiyon oluşturma, araştırma sergileme ve yazma işiyle sorumlu olan kişileri tanımlayan bir kavramdır (Keser, 2009, 195). Bu kavramın güncel olması bakımından görsel sanatlar öğretmen adaylarına bir ders kapsamında ele alındığı düşünülmektedir.

2016 yılından önce Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Grafik Anasanat Ders Öğretim programlarından herhangi bir programın bünyesindeki Grafik derslerinin ders içeriğine ulaşamamıştır. Ancak <file:///E:/GAZİ%20ÜNİVERSİTESİ Öğrenci%20Bilgi%20Sistemi.html> adresinden edinilen bilgiye göre Grafik Anasanat Atölye ders içeriği aşağıda yer aldığı gibi planlanmıştır;

Ders içeriği;

1. Hafta; Bir önceki dönemde yapılan çalışmaların, genel grafik tasarım eğitimi içindeki önemini kısaca tekrarlanması.
2. Hafta; Amblem- Logotype tanımlarının yapılması ve çeşitli örneklerin gösterilmesi.
3. Hafta; Öğrencilerin kendi isim ve soyadlarının baş harflerinden oluşan amblem çalışması. Bu çalışmaların eleştirileri öğrencilerin tümüyle beraber yapılacak.
4. Hafta; Öğrencilerin kendi isim ve soyadlarının baş harflerinden oluşan amblem çalışması. Bu çalışmaların eleştirileri öğrencilerin tümüyle beraber yapılacak.

5. Hafta; Öğrencilerin kendi isim ve soyadlarının baş harflerinden oluşan amblem çalışması. Bu çalışmaların eleştirileri öğrencilerin tümüyle beraber yapılacak.
6. Hafta; Belirli bir kuruluşa ait amblem, logotype çalışmalarının yapılması.
7. Hafta; Belirli bir kuruluşa ait amblem, logotype çalışmalarının yapılması.
8. Hafta; Ara sınav. Dönem içinde, bu tarihe kadar yapılan çalışmalar değerlendirilir.
9. Hafta; Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kâğıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.
10. Hafta; Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kâğıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.
11. Hafta; Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kâğıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.
12. Hafta; Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kâğıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.
13. Hafta; Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kâğıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.
14. Hafta; Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kâğıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.
15. Hafta; Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kâğıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.
16. Hafta; Final Sınavı Ara sınavlardan sonra yapılan çalışmalar değerlendirilir.

2016 yılına ait ders öğretim programında yer alan (Grafik) Anasanat Atölye dersinin içeriğinden anlaşıldığına göre bu ders dönemlik olarak 16 hafta ile planlanan ancak yıllık bir program ile yürütülen bir derstir.

1941-2017 yılları eğitim programlarının detaylandırılarak incelenmesinin ardından son olarak Tablo 17’de bütün programlar tablolaştırılarak detaylı bir biçimde açıklanmıştır.

Tablo 17.

1941-2017 yılları arasındaki grafik dersi eğitim-öğretim programı

Eğitim Öğretim Dönemi	Eğitim Süresi	Grafik Dersinin Yer Aldığı	Grafik Dersinin Yer	Grafik Dersinin Ders	ECTS/ACTS	Grafik Dersinin Adı
1941	3	1	Yıllık	4		Grafik İşleri
		2		4		Grafik İşleri
		3		4		Grafik İşleri
1944	3	1	Yıllık	4		Grafik İşleri
		2		4		Grafik İşleri
		3		4		Grafik İşleri
1946	3	1	Yıllık	4		Grafik İşleri
		2		4		Grafik İşleri
		3		4		Grafik İşleri
1947	3	1	Yıllık	4		Grafik İşleri
		2		4		Grafik İşleri
		3		4		Grafik İşleri
1955	3	2	Yıllık	4		Grafik
		3		4		Grafik
1958	3	2	Yıllık	4		Grafik
		3		4		Grafik
1963-1965	3	1	1. Dönem	4		Grafik
			2. Dönem	4		Grafik
		2	3. Dönem	4		Grafik
			4. Dönem	12		Grafik
		3	5. Dönem	-		
			6. Dönem	4		Grafik
1966-1968	3	1	1. Dönem	4		Grafik
			2. Dönem	4		Grafik
		2	3. Dönem	4		Grafik
			4. Dönem	12		Grafik
		3	5. Dönem	-		
			6. Dönem	4		Grafik
1968-1969	3	1	1. Dönem	4		Grafik
			2. Dönem	4		Grafik
		2	3. Dönem	4		Grafik
			4. Dönem	12		Grafik
		3	5. Dönem	-		Grafik
			6. Dönem	4		Grafik

Tablo 17 Devamı

Eğitim Öğretim Dönemi	Eğitim Süresi	Grafik Dersinin Yer Aldığı Sınıf	Grafik Dersinin Yer Aldığı Dönem	Grafik Dersinin Ders Saati/Kredi	ECTS/ACTS	Grafik Dersinin Adı
1984-1985	4	1	1. Dönem	-		
			2. Dönem	-		
		2	3. Dönem	6		Grafik Tasarım
			4. Dönem	6		Grafik Tasarım
		3	5. Dönem	4		Ana Sanat
			6. Dönem	4		Ana Sanat
		4	7. Dönem	4		Ana Sanat
			8. Dönem	4		Ana Sanat
		3	5. Dönem	3		Seçmeli Sanat
			6. Dönem	3		Seçmeli Sanat
1985-1989	4	1	1. Dönem	-		
			2. Dönem	-		
		2	3. Dönem	4		Ana Sanat
			4. Dönem	4		Ana Sanat
		3	5. Dönem	4		Ana Sanat
			6. Dönem	4		Ana Sanat
		4	7. Dönem	4		Ana Sanat
			8. Dönem	4		Ana Sanat
		2	3. Dönem	3		Seçmeli Sanat
			4. Dönem	3		Seçmeli Sanat
1988-1992	4	1	Yıllık	-		Temel Grafik
			Yıllık	8		Ana Sanat
		3	Yıllık	8		Grafik Atölye
			Yıllık	4		Tanıtma
		4	Yıllık	10		Grafik Atölye
			Yıllık	8		Endüstriyel
1992-1996	4	2	3. Dönem	4		Ana Sanat
			4. Dönem	6		Ana Sanat
		3	5. Dönem	6		Ana Sanat
			6. Dönem	6		Ana Sanat
		4	7. Dönem	6		Ana Sanat
			8. Dönem	6		Ana Sanat

Tablo 17 Devamı

Eğitim Öğretim Dönemi	Eğitim Süresi	Grafik Dersinin Yer Aldığı Sınıf	Grafik Dersinin Yer Aldığı Dönem	Grafik Dersinin Ders Saati/Kredi			ECTS/ACTS	Grafik Dersinin Adı
				T	U	K		
1999-2006	4	1	1. Dönem	-	-	-	-	-
			2. Dönem	-	-	-	-	-
		2	3. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-1
			4. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-2
		3	5. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-3
			6. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-4
		4	7. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-5
			8. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-6
		2	3. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-1
			4. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-2
		3	5. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-3
			6. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-4
		4	7. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-5
			8. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-6

Tablo 17 Devamı

Eğitim Öğretim Dönemi	Eğitim Süresi	Grafik Dersinin Yer Aldığı Sınıf	Grafik Dersinin Yer Aldığı Dönem	Grafik Dersinin Ders Saati/Kredi			ECTS/ACTS	Grafik Dersinin Adı
				T	U	K		
2009-2010	4	1	1. Dönem	-	-	-	-	-
			2. Dönem	-	-	-	-	-
		2	3. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-1
			4. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-2
		3	5. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-3
			6. Dönem	2	4	4		Ana Sanat Atölye-4
		4	7. Dönem	4	4	6		Ana Sanat Atölye-5
			8. Dönem	4	4	6		Ana Sanat Atölye-6
		2	3. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-1
			4. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-2
		3	5. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-3
			6. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-4
		4	7. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-5
			8. Dönem	2	2	3		Seçmeli Sanat Atölye-6

Tablo 17 Devamı

Eğitim Öğretim Dönemi	Eğitim Süresi	Grafik Dersinin Yer Aldığı Sınıf	Grafik Dersinin Yer Aldığı Dönem	Grafik Dersinin Ders Saati/Kredi			ECTS/ACTS	Grafik Dersinin Adı
				T	U	K		
2016-2017	4	1	1. Dönem	-	-	-	-	-
			2. Dönem	-	-	-	-	-
		2	3. Dönem	2	4	4	8	Ana Sanat Atölye-1
			4. Dönem	2	4	4	12	Ana Sanat Atölye-2
		3	5. Dönem	2	4	4	9	Ana Sanat Atölye-3
			6. Dönem	2	4	4	9	Ana Sanat Atölye-4
		4	7. Dönem	4	4	6	9	Ana Sanat Atölye-5
			8. Dönem	4	4	6	10	Ana Sanat Atölye-6
		2	3. Dönem	2	2	3	5	Seçmeli Sanat Atölye-1
			4. Dönem	2	2	3	8	Seçmeli Sanat Atölye-2
		3	5. Dönem	2	2	3	5	Seçmeli Sanat Atölye-3
			6. Dönem	2	2	3	5	Seçmeli Sanat Atölye-4
		4	7. Dönem	2	2	3	5	Seçmeli Sanat Atölye-5
			8. Dönem	2	2	3	6	Seçmeli Sanat Atölye-6

Tablo 17 incelendiğinde, 1941 yılından 1969 yılına kadar programların 3 yıllık olduğu ve 4 saatlik “Grafik İşleri ve Grafik” adında derslerin okutulduğu, 1941-1958 yılları arasında derslerin yıllık programda uygulandığı görülmektedir. 1963-1969 yılları arasında dönemlik ders uygulamasına geçildiği, 1984 ve sonrasında ise programın 4 yıllık ve dönemlik olarak uygulandığı görülmektedir. Yine 1984 sonrası “Grafik Tasarım ve Uygulama”, “Ana Sanat ve Seçmeli Sanat Atölye” derslerinin programa konulduğu görülmektedir. 1985 sonrası dönemde “Ana Sanat Atölyesi ve Seçmeli Sanat Atölyesi” olarak programda yer aldığı, 1988-1992 yılları arasında belli bir dönem programın tekrar yıllık dönemde okutulduğu daha sonra tekrar dönemlik derse dönüldüğü görülmektedir. 1999 yılından itibaren ders “teori, pratik ve uygulama” olarak kredilendirildiği 2016 yılından itibaren AB programlarıyla uyumluluğun sağlanması “Bologna Süreci” olarak adlandırılan “Avrupa Kredi Transfer Sistemine” geçildiği anlaşılmaktadır.

2016 yılı ders programında, seçmeli Anasanat Atölye olarak görülen dersin zorunlu bir ders olarak yer alması dikkat çekmektedir. Öğrenci Resim Anasanat Atölye seçmiş olsa bile zorunlu olarak bir dönem Grafik seçmeli atölye dersini seçmek durumundadır. Bu durum görsel sanatlar öğretmen adayı olarak mezun olan tüm öğrencilerin en az bir dönem Grafik Atölye Dersi aldığıının göstergesidir.

1941-2016 yılı programları genelinde Grafik derslerinin Görsel sanatlar öğretmenleri için gerekli olduğunun kanıtı niteliğindedir.

4.2. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarının Görüşleri Doğrultusunda Öğretim Programı Değerlendirilmesine Yönelik Bulgular

Araştırma kapsamında ulaşılabilen en eski tarihli Gazi Terbiye Enstitüsü ders programı 1941 yılına tarihlenmektedir. 2000’li yıllara gelindiğinde geçmişten günümüze toplam 16 farklı ders öğretim programının Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarına uygulandığı belirlenmiştir. Bu bölümde, programların hazırlanması, işlenişi ve değerlendirilmesi bakımından geçmişte ya da günümüzde Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş programlarına katkıda bulunmuş katılımcılar ile gerçekleştirilen görüşme sonuçlarına yer verilmiştir.

Görüşmeye dâhil edilen Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Dr.Öğretim Elemanı N.Ş. 1973’de Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş

Bölümünü bitirmiş, Milli Eğitim Bakanlığı orta öğretim kurumlarının değişik kademelerinde çalışmış ve 1982’de Gazi Yüksek Öğretmen Okulu’na asistan olarak atanmıştır. 1985’de lisans eğitimini tamamlayarak 1987’de Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nden ‘‘Sanatta yeterlilik’’ ünvanını almıştır.

1994’te yardımcı doçent kadrosuna atanmış ve halen Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü’nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. N.Ş. Akademisyen kimliğinin yanısıra sanatçı kimliği ile de çalışmalarını yürütmektedir. 23 kişisel açmış ve pek çok karma sergiye katılmış olup eserlerini 1992’de kurduğu Resim Atölyesinde gerçekleştirmektedir.

Bir yapıtı UNICEF kartı olarak, elti kompozisyonu ise kutlama kartı olarak yayımlanmış ve eserleri değişik koleksiyonlarda yer almıştır.

Görüşmeye dahil edilen ikinci öğretim elemanı Y.B.B. 1953 yılında İzmir’de doğmuş, İlköğrenimini İzmir’de, ortaöğrenimini Ankara’da tamamlamış ve 1985 yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Resim İş Eğitimi Bölümünden mezun olmuştur. 1987’de Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünde, Eğitim Bilimleri Program Geliştirme dalında yüksek lisans yapmıştır. 1989’da Sanatta yeterlik ünvanını alarak 1990 yılında öğretim görevlisi, 1995 yılında yardımcı doçent ünvanı almıştır. 2010 yılına kadar çeşitli idari görevlerde bulunan Y.B.B., Güzel Sanatlar Enstitüsünün kurulmasında ‘‘Genel Koordinatörlük’’ görevi yapmıştır. Resim İş öğretmenliği yapılandırmalarında ve program çalışmalarında aktif görevlerde de bulunan Y.B.B halen bölümde lisans ve lisansüstü derslere girmekte, Sanat ve Sanat Eğitimi alanında akademik çalışmalarını sürdürmektedir.

O.K. ise araştırma kapsamında görüşmenin gerçekleştirildiği üçüncü katılımcıdır. Kendisi İstanbul’da doğmuştur. 1956 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümünü bitirerek aynı kurumda 1963 yılında asistan olmuştur. 1965-1967 yıllarında İngiltere’de Sanat Eğitimi alanında yüksek lisans yapan O.K. yurda döndükten sonra, Gazi Eğitim Enstitüsü’nde, 1986 yılında Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde, 1992 yılında ise Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve 1996 yılında Güzel Sanatlar Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak çalışarak, dekanlık yapmıştır. Rektör yardımcılığı görevinde bulunmuştur. 1996-1998 yıllarında Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi’nde Sanat Eğitimi Danışmanı olarak görev üstlenmiştir.

1989 yılında Doçent, 1994 yılında Profesör olan O.K. 2000 yılında Uluslararası Sanat Yoluyla Eğitim Kurumu’nun (International Society For Education Through Art-InSEA)

yönetim kurulu üyeliğine seçilmiştir. Bu görevi üç dönem başarı ile sürdürerek bugün de aynı kurumun araştırma (Research Board) grubu üyeliğine devam etmektedir.

2002 yılında emekli olan O.K. sanat eğitimi alanında yaptığı çalışmalardan dolayı 2005 yılında “Uluslararası Edwin Ziegfeld” ödülünü almış ve aynı yıl Sanat Eğitimcileri Derneği (SODER) tarafından kendisine Onur Üyeliği verilmiştir.

Sanat eğitimi konusunda yayınlanmış altı kitabı, yerli ve yabancı kitaplarda yazdığı bölümler, uluslararası dergilerde yayınlanan makaleleri ve çok sayıda bildirisi vardır. Akademik yaşamı boyunca çalışmalarını ve araştırmalarını Sanat Eğitimi alanında yoğunlaştırarak bugün de çalışmaları aynı yoğunlukta sürmektedir.

Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş programlarına katkıda bulunmuş katılımcılar ile gerçekleştirilen görüşme sonuçları neticesinde elde edilen bulgular Tablo 17’de ortaya konulmuştur.

Tablo 18.

Öğretim Elemanları ile Görüşme Sonuçları

	Göreve Başlangıç	Programa Katkısı	Grafik Gereklilik	ASA. Kolay	Grafik Aksaklık	ASA. ve saati	Olumlu Gelişmeler	Öneriler
N.Ş.	1982 Asistan	8 Yıl Bölüm Başk.Yrd.	İnsanlara ulaşılabilir	ve kolay	Teknolojik donanım ders yetersiz	ve saati	Öğretim elemanı niteliği ve gayreti	Disiplinlerarası ve günlük hayata uyarlanabilen program içeriği
O.K.	1963 Asistan	Programlara katkıda bulunmadı	Düşünce ve tasarım kabiliyetini artırır	ve	Yaratıcılık sorunu		Bu konuda bir fikri yok	Ders hocalarının ders saatlerinde öğrenci ile ilgilenmeleri
Y.B.B.	1985 Asistan	Uzun yıllar program geliştirmede ve düzenlemede katkıları oldu	Diğer ASA kadar öğretmen yetiştirmede gereklidir	ASA	Uzmanlık alanı değil,yeterli bilgi yok		Açılan sergiler	ASA dersleri SSA dersleri ile desteklenmeli

Tablo 18’de öğretim elamanları ile görüşme sonuçlarına bakıldığında; görev süreleri bakımından en eski tarihte göreve başlayan O.K.’nın 1963 yılında asistan olarak göreve başladığı görülmektedir. Daha sonra tarih sırasına göre 1982 yılında asistan olarak N.Ş ve 1985 yılında ise Y.B.B’nin Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Anbilim Dalında göreve başladıkları dikkat çekmektedir.. N.Ş ve Y.B.B bulundukları kurumda halen görevlerine devam etmektedirler.

Bölümde yapılan program geliştirme faaliyetlerine uzun yıllar katkı sağlayan katılımcı Y.B.B’dir. Y.B.B batılı anlamda ders içeriği, işleyişi ve saatleri konusunda detaylı araştırmalar, çalışmalar yaparak programların biçimlenmesine katkıda bulunmuştur. Grafik

anasanat atölye derslerinin gerekliliği konusunda, diğer anasanat atölye dersleri kadar öğretmen yetiştirmede zorunludur fikrine sahiptir. Açılan sergilerin neticesinde edinilen kazanımlar ise Y.B.B ye göre; bunlar grafik anasanat atölye derslerinin gerekliliği konusunda olumlu gelişmeler olduğunu ifade etmektedir. Anasanat atölye derslerinin bir başına yetersiz olduğunu ve seçmeli sanat atölye dersleri ile desteklenmesi gerektiğini düşünmektedir.

N.Ş ise göreve geldiği günden bugüne geçen zaman dilimi içerisinde 8 yıl bölüm başkan yardımcılığı yaparak o dönemlerdeki program değişikliklerinde etkin rol oynamıştır. Grafik anasanat atölye derslerinin insanlara kolay ulaşılabilir olduğundan gerekli olduğunu dile getirmektedir. Grafik Anasanat Atölye derslerindeki aksaklıkları ise teknolojinin ve ders saatlerinin yetersiz olduğuna bağlamaktadır. Bu konuda diğer katılımcılar ile zıt bir düşünceye sahiptir. Disiplinler arası ve günlük hayata uyarlanabilen bir ders içeriğinin olmasını savunan N.Ş bu derslerin birbirini destekleyen dersler olduğunu söylemektedir.

O.K. ise Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda diğerlerine göre göreve başlayan en eski katılımcıdır. Kendisi program geliştirmede etkin bir rol oynamamış fakat birçok ders içeriğinin düzenlemesinde fayda sağlamıştır. Grafik Tasarımın düşünce ve tasarlama kabiliyetini artıran bir ders olduğunu söylemektedir. Grafik Tasarım derslerindeki aksaklıklar için yaratıcılık veya üretme sorunu olduğunu düşünmektedir. Bu durumu derslerin içeriğine, öğretim elemanlarının derslere olan ilgisizliğine bağlamaktadır. Grafik anasanat atölyesi ile ilgili olumlu gelişmeler konusunda da dersin uzmanlık alanı dışında olmasından dolayı bir fikir sahibi değildir. Hocaların ders saatleri içerisinde öğrenci ile yeterli seviyede ve saatte ilgilenmedikleri düşüncesinde olan O.K, bu hocaların öğrenciler ile zamanı iyi kullanarak verimli geçirmelerini tavsiye etmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nın 1932'de kurulduğu ve Mimar Kemaleddin binasında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü adı altında gerçekleşen eğitim öğretime ait ulaşılabilen ilk ders öğretim programının 1941 yılına ait olduğu belirlenmiştir. 1941 yılından 2016 yılına kadar toplam 16 farklı ders öğretim programının kabul edilerek uygulandığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen 16 farklı ders programında Grafik Anasanat Atölye ders saatlerinin zaman zaman arttığı ve zaman zaman da azaldığı dikkat çekmiştir. Bu yıllar içerisinde Grafik Anasanat Atölye ders saatlerinin 1963-1965 yıllarında 14 saat olduğu görülmüştür. Grafik Anasanat Atölye ders içerikleri hakkında sadece 2016 yılından itibaren uygulanan program içeriğine erişilmiştir. İçerik genel olarak Amblem, Logo Tasarımı, Başlıklı Zarf, Fatura, Davetiye ve Kartvizit Tasarımları üzerine oluşturulmuştur.

1941-2016 yılları arasında ulaşılan tüm ders programları incelendiğinde Gazi Terbiye Enstitüsü olarak Eğitim kurumuna verilen ismin 1947'de Gazi Eğitim Enstitüsüne 1984'te YÖK kanunu ile Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi bölümüne ve 1985 yılından 2018 yılına kadar, günümüze kadar Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı olarak isim değişikliklerine uğradığı belirlenmiştir.

İncelenen belgelerde, ders öğretim programı başlıklarında, 1941-1969 yılları arasında toplam 9 Öğretim programında Resim-iş şubesi haftalık ders dağılımı olarak yer aldığı, 1984-85 yıllarında sadece bir ders programında lisans ders programı şeklinde yazıldığı ve 1985 2017 yılları arasında toplam 6 öğretim programında da anabilim dalı lisans ders programı şeklinde yer aldığı tespit edilmiştir.

1941-2016 yılları ders öğretim programları eğitim öğretim süresi açısından incelendiğinde 1941-1969 yılları arasında uygulanan 9 farklı ders programında 3 yıl eğitim verildiği, 1984-2017 yılları arasında yürürlükte olan toplam 7 farklı ders programında ise 4 yıl eğitim verildiği anlaşılmaktadır. 1941-1947 yılları arasında uygulanan 4 ders programında, Grafik derslerine 1. 2. ve 3. Sınıflarda yer verilirken, 1947-1969 yılları arasında eğitim öğretim 3 yıl olmasına rağmen programlarda 1. sınıflarda Grafik dersine hiç yer verilmediği anlaşılmaktadır. Bu ders 1941-1955 yılları arasında ‘‘Grafik İşleri’’ adıyla 4 farklı ders programında yer alırken aynı derse, 1955-1969 yılları arasında 5 farklı ders programında ‘‘Grafik’’ adıyla yer verilmiştir. 1984’ten itibaren uygulanan 7 farklı Öğretim programında da Grafik öğrencileri tarafından tercih edilen aynı bir atölye dersi şeklinde yer almış ancak Grafik tercihinde bulunmayanlar için seçmeli ders kapsamında da olsa alternatif üretildiği görülmektedir. 1963-1968 yılları arasında uygulanan 3 farklı ders programında da grafik dersine 3 yıl ancak 5 dönem yer verilmiştir. 1984-2017 yılları arasında ise bu ders 3 yıl 6 dönem programlarda yer almıştır. 1941-2016 yılları arasında uygulanan programlar Grafik dersi dışında, programın sistemine getirilen yenilikler bakımından incelenen incelendiğinde; 1984-85 yılı lisans programında kredi sistemi, seçmeli ders sisteminin getirildiği ve Grafik-Resim alt birim ayrılığına gidildiği görülmektedir. 1985-2017 yılları arasında uygulanan tüm programlarda alt birim ayrılığının Anasanat Atölye ve Seçmeli Atölyede şeklinde adlandırıldığı belirlenmiştir. Sadece 1988-92 yılı programında Anasanat Atölye dersi temel Grafik Eğitimi şeklinde adlandırılmış ve bunun dışında Grafik Tasarım ve Endüstriyel Tasarım isimleri ile iki farklı derste programa dahil edilmiştir. Derslerin bazı programlarda yıllık bazılarında ise dönemlik olarak planlandığı da dikkat çekmiştir. ‘‘Grafik İşleri’’ ve ‘‘Grafik’’ olarak adlandırılan derslerin yer aldığı 1941-1958 yılları haftalık ders programları yıllık olarak oluşturulmuştur. 1963-2017 yılları arasında ise tüm dersler dönemlik olarak planlanmıştır. Ancak. (günümüzde de uygulanmakta olan) 2016-2017 yılı lisans programında dersler dönemlik olarak planlanmakla birlikte birbirini takip eden derslerinde olduğu görülmüştür. Bu tür derslerin I-II şeklinde numaralandırıldığı ve yıllık ders gibi birbirinin devamı niteliğinde ders içeriğine sahip olduğu gözlemlenmiştir (Özel Öğretim I-II-III gibi). 1984 yılı lisans programında ilk defa dikkatimizi çeken Kredi sisteminin 1999-2006 yılı lisans programında kredilerin Teorik ve Uygulama olarak ayrı ayrı düzenlendiği ve toplam kredinin ayrıca yazıldığı görülmüştür. 2016-2017 yılı lisans programlarında buna ECTS hesapları da ilave edilmiş, Seçmeli Atölye dersleri zorunlu gösterilmiş, seçmeli ders sayıları da artırılmıştır.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda yönetici olarak görev yapmış ve ders öğretim programlarına doğrudan katkıda bulunmuş olan iki öğretim elemanının halen anabilim Dalında görev yapmaya devam ettikleri belirlenmiştir. Katılımcı olarak kendileri ile görüşme yapılan öğretim elemanlarından ikisi Grafik Anasanat dersinin içeriğinin, disiplinlerarası etkileşimli tasarlanması gerektiği ve farklı derslerle desteklenerek yürütülmesi gerektiği konusunda önerilerde bulunmuşlardır. Grafik Anasant Dersinin Görsel Sanatlar Öğretmeni yetiştiren lisans programlarındaki gerekliliğinin belirlenmesine yönelik Katılımcılara yöneltilen sorulara katılımcılar tarafından verilen yanıtların üçü de farklı amaçlar doğrultusundadır. Katılımcılar bu konuda etkili iletişim, yaratıcı düşünme ve üretime ayrıca öğretmen yetiştirmeye katkı sağlayacağını düşündükleri için Anasanat Atölye dersinin gerekliliğine olan inançlarını farklı şekillerde ifade etmişlerdir.

5.2.Öneriler

5.2.1.Genel Öneriler

Eğitim araştırmalarının temel sorunlarından biri olarak görülen ders kitapları ve hikaye kitaplarının tasarım açısından yaş grubuna uygunluğu ile ilişkili araştırmalardan da anlaşıldığı gibi pek çok sorunun temelinde Grafik Anasanat atölye derslerinin yeterliliği yatmaktadır.

Grafik Anasant atölye ders içeriklerine yönelik gerçekleştirilebilecek uygulamalı araştırmaların alana katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda Katılımcıların da önerileri gözönünde bulundurularak içeriğin çağımızın gelişimine uygun disiplinlerarası etkileşimli konularla zenginleştirilmesi önerilmektedir.

Çağımızın hızlı teknolojik gelişimleri dikkate alındığında öğrencilerin teknolojiden faydalanarak eğitim almaları beklenmektedir. Teknolojinin Grafik Anasanat atölye dersleri kapsamında öğrenci kullanımına sunulması ve elde edilecek araştırma sonuçları ile desteklenmesi önerilebilir.

5.2.2.Araştırmalara Yönelik Öneriler

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Grafik Tasarım dersinin 1941-2015 yılları arasındaki programların ders içerikleri olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmacılar, 1941-2015 yılları arasındaki programların ders içeriklerinin araştırılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2006) *Türk eğitim tarihi*. Ankara:PegemA
- Alakuş, A. O., ve Mercin, L. (2011). *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar öğretimi*. Ankara:Pegem
- Altunya, N. (2006). *Gazi Eğitim Enstitüsü*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basım Evi.
- Artut, K. (2009). *Sanat eğitim kuramları ve yöntemleri*. Ankara:Anı
- Becer, E. (1997). *İletişim ve grafik tasarım*. Ankara:Dost
- Becer, E. (2002). *İletişim ve grafik tasarım*. Ankara:Dost
- Becer, E. (2005). *İletişim ve grafik tasarım*. Ankara:Dost
- Becer, E. (2009). *İletişim ve grafik tasarım*. Ankara:Dost
- Bowers, J. (1999). *Introduction to Two-Dimensional Design Understanding Form and Function*. Canada: John Wiley & Sons.
- Buyurgan, S. (2007). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: PegemA
- Coşkun, G. (2007). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndan Mezun Olan Öğrencilerin İstiham Durumlarının Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. Trabzon:Celepler Matbaacılık
- Demirel, Ö. (2001). *Eğitimde program geliştirme, kuramda uygulama*. Ankara:PegemA
- Demirel, Ö. (2011). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara:PegemA
- Demirel, Ö. (2011). *Öğrenme sanatı*. Ankara PegemA
- Erbay, M. (1997). *Plastik sanatlar eğitiminin gelişimi*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi

- Erbay, M. (2000). *Plastik sanatlar eğitiminin yönetimi/gelişimi*. İstanbul:Boğaziçi Üniversitesi
- Erol, T. (2006). *Bir Cumhuriyet kurumu, Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü Üzerine Notlar-Anılar*. G. Akalan (Ed.) 3 Kuşak Gazi Eğitimci Sanatçılar (s.39-43). Ankara: Gazi Üniversitesi
- Ertem, B. (1997). *İlköğretim Okullarında Resim-İş Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara:Meteksan.
- Ertürk, S. (1993). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan
- Etike, S. (1991). *Türk Sanat Eğitiminin Tarihsel Gelişim Süreci İçinde Ortaokul Resim Eğitimi ve Resim Öğretmeni Yetiştirme (1923 – 1950)*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü EPÖ Anabilim Dalı, Ankara.
- Fischer, E. (1985). *Sanatın gerekliliği*. (C. Çapan, Çev.). İstanbul: Kuzey
- Gazi Üniversitesi Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi (2018).
file:///E:/GAZİ%20ÜNİVERSİTESİ Öğrenci%20Bilgi%20Sistemi.html,
26.12.2018 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Karamustafa, S. (2003). *21. Yüzyıl Türkiye'sinde Görsel İletişim Tasarımı Eğitimi*. Sanatta Yeterlilik Tezi. Mimar Sinan Üniversitesi, İstanbul.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Ankara:Nobel
- Keser, N. (2009). *Sanat sözlüğü*. Ankara: Ütopya
- Kırıçoğlu, O. (2002). *Sanatta eğitim*. Ankara: Pegem
- Mısırlı, İ. (2007). *Genel ve teknik iletişim*. Ankara: Detay
- Odabaşı, H. A. (2006). *Grafik ve temel tasarım*. İstanbul: Yorum Sanat
- Önsezgin, K. ve Aslıer. M. (1989). *Başlangıcından bugüne çağdaş Türk resim sanatı tarihi*. İstanbul:Tiglat
- Özer, Ö. (2001). *İlköğretim Okullarında Sınıf Öğretmenlerinin Resim-İş Dersine İlişkin Eğitim Gereksinimleri*. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

- Özlem, E. (2012). *Grafik Tasarım Dersi Alan Öğrencilerin Grafik Tasarım ve Bilgilendirme Tasarımı Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim
- Özsoy, V. (2003). *Görsel sanatlar eğitimi- resim-iş eğitiminin tarihsel ve düşünsel temelleri*. Ankara: Gündüz Eğitim
- Özsoy, V. (2009). *Görsel sanatlar eğitiminde özel öğretim yöntemleri*. Ankara: PegemA
- Pekmezci, H. (2006). *Türk Sanat Eğitiminde ve Sanatında Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü*. G. Akalan (Ed.) 3 Kuşak Gazi Eğitimci Sanatçılar (s.61-67). Ankara: Gazi Üniversitesi
- San, İ. (1983). *Sanat eğitimi kuramları*. Ankara: Tan
- San, İ. (1983). *Sanat eğitimi kuramları*. Ankara: Ütopya
- San, İ. (1985). *Sanat ve eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
- San, İ. (1987). *Güzel Sanatlar Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemleri*. B. Özer (Ed.) Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Eğitim Ön Lisans Programı, Eskişehir.
- Sözen, M. ve Tanyeli, U. (1992). *Sanat kavramı ve terimleri sözlüğü*. İstanbul:Remzi
- Sözen, M. ve Tanyeli, U. (2003). *Sanat kavram ve terimleri sözlüğü*. İstanbul: Remzi
- Şişman, M. (1999). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: PegemA
- Tansuğ, S. (2011). *Çağdaş Türk sanatı*. İstanbul:Remzi
- Tanyolaç, B. (2008). *Çağdaş Sanat Eğitimi Üzerine Model Araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kocaeli.
- Telli, H. (2006). *Cumhuriyetimizin Bir Anıt Kurumu Karanlıktan Aydınlığa*. G. Akalan (Ed.) 3 Kuşak Gazi Eğitimci Sanatçılar (s.23-37). Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Tepecik, A. (2002). *Grafik sanatlar*. Ankara:Detay
- Tepecik, A. (2002). *Grafik sanatlar*. Ankara:Sistem
- Tepecik, A. (2002). *Sanat Eğitimi Öğretmeni Yetiştirmede Üç Alan Kavramı*. Sanat Eğitimi Sempozyumu'nda Sunulmuş Bildiri, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara.

- Tunalı, İ. (2004). *Tasarım felsefesine giriş*. İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi
- Turani, A. (2006). *Cumhuriyetimizin Anıtsal Eğitim Kurumu Gazi Terbiye Enstitüsü*. G. Akalan (Ed.) 3 Kuşak Gazi Eğitimci Sanatçılar (s.19-21). Ankara:Gazi Üniversitesi
- Türkdoğan, G. (1984). *Sanat eğitimi yöntemleri*. Ankara: MEB
- Uçan, A. (2002). *Türkiye de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar*. Gazi Üniversitesi Eğitimde 75. Yıl Sanat Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Uludağ, K. (1993). Felsefe + Sanat – Sanat Felsefesi. *Anadolu Sanat Dergisi*, 1-178.
- Uludağ, K. (1993). *Sürekli Sanat ve Kültür Dergisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Matbaası.
- Ünver, E. (2004). *Sanat eğitimi*. Ankara: Nobel
- Varış, F. (1996). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikleri*. Ankara:Alkım.
- Weill, A. (2007). *Grafik tasarım*. (O. Türkay, Çev.). İstanbul:Yapı Kredi
- Walker, D, F. (2003). *Fundamentals of curriculum passion and professionalism lavrence erlbavm associates*. Nj
- Williamson, J. (2001). *Reklamların Dili: “Reklamlarda anlam ve ideoloji”*. (A. Fethi, Çev.). Ankara:Ütopya
- Yeşilyaprak, B. (2006). *Eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara:Nobel
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1999). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara:Seçkin

Kaynak kişiler

Şahin, N. (2018). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim dalı Binasında 21.12.2018 tarihinde gerçekleştirilen Röportaj Verileri. Ankara

Balcı, Y.B. (2018). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim dalı Binasında 21.12.2018 tarihinde gerçekleştirilen Röportaj Verileri. Ankara

Kırısoğlu, O. (2018). Sanat Eğitimcinin Evinde 19.12.2018 tarihinde gerçekleştirilen Röportaj Verileri. Ankara

EKLER

EK-1. Özgeçmişler.

Nurettin ŞAHİN (1952, Deştigin, Konya)

1973’de Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümünü bitirdi. Milli Eğitim Bakanlığı orta öğretim kurumlarının değişik kademelerinde çalıştı. 1982’de Gazi Yüksek Öğretmen Okulu’na asistan olarak atandı. 1985’de lisans eğitimini tamamladı. 1987’de Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nden ‘‘Sanatta yeterlilik’’ aldı.

1994’te yardımcı docent kadrosuna atandı. Halen Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Bölümü’nde öğretim üyesi olarak görev yapmakta ve 1992’de kurduğu kişisel atölyesinde sanatsal çalışmalarını sürdürmektedir.

1993’den bu yana suluboya, desen ve yağlıboyalarıyla 23 kişisel sergi düzenledi. 1973’den beri karma ve grup sergilerine katıldı.

Çiçeklerin bitmek bilmeyen renkleri ve çeşitlenen biçim zenginliği, sanatçının özgür yaratımı için esin kaynağı oluşturdu. Çalışmalarında resimlerini görsellikten arındırma, ayrıntıları en aza indirme çabası içindedir.

Bir yapıtı UNICEF kartı olarak, elti kompozisyonu ise kutlama kartı olarak yayımlandı. Değişik koleksiyonlarda yapıtları bulunmaktadır.

Yusuf Baytekin BALCI (1953, İzmir)

1953 yılında İzmir’de doğdu. İlköğrenimini İzmir’de, ortaöğrenimini Ankara’da tamamladı. 1985 yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Resim İş Eğitimi Bölümünden mezun oldu. 1987’de Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünde, Eğitim Bilimleri Program Geliştirme dalında yüksek lisans yaptı. 1989’da Sanatta yeterlik unvanını aldı. 1990 yılında öğ-retim görevlisi, 1995 yılında yardımcı doçent oldu. 2010 yılına kadar çeşitli idari görevlerde bulundu. Güzel Sanatlar Enstitüsünün kurulmasında “Genel Koordinatörlük” görevi yaptı. Resim-İş öğretmenliği yapılandırmalarında ve program çalışmalarında aktif görevlerde bulundu. Balcı halen Bölümde lisans ve lisansüstü derslere girmekte, sanat ve sanat eğitimi alanında akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Olca TEKİN KIRIŞOĞLU

İstanbul’da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümünü bitirdi(1956). Aynı kurumda asistan oldu (1963).İngiltere’de Sanat Eğitimi alanında yüksek lisans yaptı(1965-1967).Yurda döndükten sonra, Gazi Eğitim Enstitüsü’nde, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde (1986), Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi (1992) ve Güzel Sanatlar Fakültesi’nde (1996), Öğretim üyesi olarak çalıştı ve dekanlık yaptı. Rektör yardımcılığı görevinde bulundu. Bu süre içinde Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi’nde Sanat Eğitimi Danışmanı olarak görev üstlendi(1996-1998). 1989 yılında Doçent, 1994 yılında Profesör olan Kırıçoğlu, 2000 yılında Uluslararası Sanat Yoluyla Eğitim Kurumu’nun (International Society For Education Through Art-InSEA) yönetim kurulu üyeliğine seçildi. Bu görevi üç dönem başarı ile sürdürdü. Bugün de aynı kurumun araştırma (Research Board) grubu üyesidir. 2002 yılında emekli olan Kırıçoğlu, sanat eğitimi alanında yaptığı çalışmalardan dolayı “ Uluslararası Edwin Ziegfeld” ödülünü aldı (2005). Aynı yıl Sanat Eğitmcileri Derneği (SODER)tarafından kendisine Onur Üyeliği verildi. Sanat eğitimi konusunda yayınlanmış altı kitabı, yerli ve yabancı kitaplarda yazdığı bölümler, uluslar arası dergilerde yayınlanan makaleleri ve çok sayıda bildirisi vardır. Sanatın kişilerin ve dolayısıyla toplumların yaşamında vazgeçilmez yerini alabilmesi, onlara özel, derin ve anlamlı bir dünya sunabilmesi ve toplumların kültür değerleri içinde üstün yerini koruyabilmesi için sanat eğitiminin kaçınılmaz olduğunu savunur. Bilgi ve deneyimle beslenen ve sonuçta nitelikli bir ürüne dönüşen sanatsal yaratıcı sürecin, ancak dizgesel bir öğretim, etkin eğiticilik, iyi hazırlanmış öğretim programları ve ders içerikleri ile gerçekleşebileceği görüşü doğrultusundaki inancını hep korudu.Akademik yaşamı boyunca çalışmalarını ve araştırmalarını Sanat eğitimi alanında yoğunlaştırdı. Bugün de çalışmaları aynı yoğunlukta sürmektedir.

Ek-2 Görüşme Soruları

1. Hangi tarihte Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği bölümünde görev yapmaya başladınız ?
2. Göreve başladığınız günden beri Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği ders programlarına katkınız oldumu ? Bize biraz detay verirmisiniz?
3. Sizce Güzel Sanatlar Eğitiminde Grafik Anasanat Atölyesinin gerekliliği nedir ?
4. Ders programlarında Grafik Atölye dersine yönelik dikkatinizi çeken aksaklıklar nelerdir ?
5. Ders Programlarında Grafik Atölye dersine yönelik ilginizi çeken olumlu gelişmeler nelerdir?
6. Grafik Dersleri içeriği/saatleri/işlenişi ile ilgili öneriniz varmı ?
7. Benim sormayı unuttuğum ancak sizin söylemek istediğiniz birşeyler var mı?

Ek-3 Katılımcı Nurettin ŞAHİN Tarafından Görüşme Sorularına Verilen Yanıtlar;

1. Hangi tarihte Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği bölümünde görev yapmaya başladınız ?

Biz 1982 de bir sınavla Asistan olarak girdik. 2 yıl kadar asistan olarak devam ettik. Daha sonra YÖK'e geçilince öğretim görevlisi olarak bizlere ders vermeye başladılar. 1984 den itibaren derslere girmeye başladık.

2. Göreve başladığınız günden beri Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği ders programlarına katkınız oldumu ? Bize biraz detay verirmisiniz?

Ben 8 yıl kadar burda bölüm başkan yardımcılığı yaptım. Yani öğretim görevlisi olduktan sonra. Bu süreç içerisinde zaman zaman ders programlarında yapılan ufak tefek düşünce sorunları oldu. O toplantılara katıldım. Toplantılarda gerekli söylememiz gereken düşüncelerimizi dile getirdim. Programlar eskiden daha uygulamaya ağırlık veren programlardı, zamanla bu uygulama kısmı azaltıldı. Ondan sonra teorik kısımları ve eğitim formasyonu kısımları daha ön plana çıkartıldı. Programlarda bu şekilde bir değişime gidildi.

3. Sizce Güzel Sanatlar Eğitiminde Grafik Anasanat Atölyesinin gerekliliği nedir?

Günümüzde grafik çalışmaları önemlidir. Şöyle; medya olayı yani Grafik Tasarımındaki olay resmi grafikten ayıran grafiği resimden ayıran tek fark, estetik elemanları estetik ilkeleri değildir. Resimde ve grafikte estetik elemanlar ve estetik ilkeler aynıdır. Birbirinden ayrılan fark grafik davetiye, kitap, broşür olarak tasarlanır, çoğaltılır, basılır. Bu tasarımlar yapılırken, çoğaltma imkanları düşünülür ve ona göre baskı alınır. Kullanılacağı mekanlar düşünülür ona göre tasarlanır.

Resimde durum öyle değildir. Resim tektir ve görsel iletişim çok önemli olduğu için mesela bunu bilen hristiyan alemleri kiliselerde hep resimler kullanmışlardır Çünkü okuma yazma

bilmeyen insanlar resimli kiliselerdeki peygamberin anılarını, hayatını, mucizelerini dile getiren resimlere bakarak daha kalıcı öğrenim yapmışlardır. Bu öğrendiklerini bilmeyenler aktarmışlardır ve Hristiyan dini o şekilde daha hızlı yayılmıştır yani Dünyanın her yerinde bu kadar çok hızlı yayılmasının nedeni görsel iletişimdir. Grafik tasarım da böyle bir şey yani hem televizyonda hem medyada internette hep tasarım ön plana çıkar. Grafik dersleride bu açıdan önemlidir.

4. Ders programlarında Grafik Atölye dersine yönelik dikkatinizi çeken aksaklıklar nerlerdir?

Şimdi burada eğitim sistemi, biliyorsun, öğretmen yetiştirmeye yöneliktir. Sanatçı yetiştirmeye yönelik değil. Yani. Güzel Sanatlar Fakültesi değiliz biz, sanat eğitimcisi yetiştiriyoruz. Öyle olunca bu ders saatleri ile mevcut ders saatleri ile tam bir grafik sanatçısı yetiştirmesi mümkün değil.

Ama çok arkadaş bölümümüzde bu dersleri, Osman Çaydere olsun, Veysel Şayli olsun ondan sonra Özgün baskı hocalarımız olsun gayet iyi verimli bir şekilde sürdürüyorlar. Fakat dediğim şekilde yani, kısıtlı imkanlar da var .

Örneğin bir fotoğraf stüdyosunun olmayışı, çekim mekanının olmayışı ile öğrenci çoğu şeyi ne yapıyor, internetten hazır olarak almak zorunda kalıyorlar. Üzerinde oynayarak yani kendi çektiği kendi tasarladığı bir ürün tasarımını reklamını fotoğrafını çekip o ürünün afişini yapamıyor işte başka yerlerden alınmış çekimleri vs. kullanmak zorunda kalıyor. Atölyelerin böyle sıkıntıları var ama giderilmez mi giderilebilir. Hatta çok atölyemizde bir renkli fotokopi makinesi bile yok. Öğrencinin bir broşürünü oluşturacağı bir aparat bile yok. Dışarıda farklı yerlerde kendi imkanlarıyla bu şeylerini yapmak zorunda kalıyor.

Ben mesela Grafik çıkışlıyım. 1973 te Nevzat Akoral'dan ve Mürşide İÇMELİ den grafik dersleri aldım. 1973 te mezun oldum. Mesela bizde bir bilgisayar bile yoktu. Katalog tasarımı yapıyorsak harfleri bile rakamları yazıları elimizle yazardık, fırça ile yazardık. Grafik tasarımları sanatçının elinden birebir çıkardı. ama şimdi de bilgisayar işi biraz daha kolaylaştırdı ama benim arkadaşlarımda içerisinde de uzun yıllar grafikerlik yapıp para kazanan oldu, olmadı değil.

5. Ders Programlarında Grafik Atölye dersine yönelik ilginizi çeken olumlu gelişmeler nelerdir?

Olumlu olarak şu anda bu bilgisayarların öğrencinin imdadına yetişmişliği var, onun ötesinde atölyelerde çok bir değişim yok. Mesela Osman Çaydere de atölyesinde kullandığı bilgisayarları öğrenci sergileri ile değişik yerlerden edinip getirdi. Okulun bize sunduğu bilgisayarlar bile nerdeyse miadını doldurmuş durumda. Bilgisayarlara artık her türlü programı yüklemek mümkün değil. Her türlü çıktıyı almak mümkün değil. Ama yine de gayet başarılı öğrenciler yetiştiriyoruz bu şartlara rağmen.

6. Grafik Dersleri içeriği/saatleri/işlenişi ile ilgili öneriniz varmı ?

Son sınıfların 4 saatlik seçmeli grafik dersine girmiştım. Öğrenciler ile beraber sanal resim galerisi kurmuştuk. Yansıma, diye bir isim koymuştuk. Her öğrenci bu galerinin önce bir amblemini yaptı, sonra logosunu yaptı, antetli kağıdını, zarfını yaptı. Her öğrenci bu galeride kendi kişisel sergisini açtı. Sergisinin davetiyesini tasarladı. Afiş tasarımları yaptılar ve en sonunda da işte katalog tasarımlarıyla dersi bitirdik. Dönemde öğrenciler çok başarılı işler yaptılar. Kendi sergileri olduğu için mesela ben bir tane davetiye istemiş isem, 3'er 4'er tane davetiye örneği yapıp geldiler. Katalog yapılırken her öğrenci katalog da daha fazla resmi olması için atölyelerinde dışarı çıkmaz oldular. Son bir ay hızlı bir şekilde resim üretmeye başladılar ki katalog tasarımıdaki resim sayılarının artırabilmek için ve anasanat atölye derslerine de katkısı olmuştur.

7. Benim sormayı unuttuğum ancak sizin söylemek istediğiniz birşeyler var mı?

Biliyorsunuz medya aracılığıyla ulaşım daha kolay oluyor. Davetiye katalogları, magazin dergileri, tanıtım dergileri, kişiye net bir şekilde vurgu yapacak şekilde tasarlanması gerekir ki hem satış hem tanıtım bazında katkısı olsun. Çağımızda grafik dersi bu açıdan önemlidir.

Söyleyeceklerim bu kadar, gönül isterdiki atölye imkanlarımız daha iyi olsun.

Ek-4. Katılımcı Yusuf Baytekin BALCI Tarafından Görüşme Sorularına Verilen Yanıtlar;

- 1- Hangi tarihte Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği bölümünde görev yapmaya başladınız ?

Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği bölümüne 1985 yılından araştırma görevlisi olarak girdim. Halen de görevime devam ediyorum.

- 2- Göreve başladığınız günden beri Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği ders programlarına katkınız oldumu ? Bize biraz detay verirmisiniz?

Evet fazlasıyla oldu. Bunun bir temel nedeni de ben yüksek lisansımı, eğitim bilimleri program geliştirme dalında yaptım. Tabi program geliştirmede yapınca ister istemez hem kendi sanat eğitimcisi yetiştiren programlara hem de ilköğretim ve ortaöğretimdeki, o zamanki adıyla resim-iş derslerinin, programlarını inceleme fırsatım oldu. Bunları incelediğimizde gördüm ki programlar açısından veya her bakımdan biz batının çok fazlasıyla gerisinde kalmışız. İşte hepimizin bildiği gibi cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte, cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün göstermiş olduğu muasır medeniyetler seviyesine erişme amacını gerçekleştirilmesine yönelik; eğitim, sağlık, ekonomi, hukuk açısından Türkiye batılı kurumlar da donanmıştır. Amaç batının ulaşmış olduğu gelişmişlik seviyesine ulaşmaktır. Bu anlamda tabi, Gazi eğitimin yeri ayrıdır. 1926'da Konya'da daha sonra 1932'de şimdiki bulunduğumuz yerde Gazi Eğitim Enstitüsü kurulmuş, Resim İş Eğitimi Bölümü'de, 1932'den itibaren, işlevliğine başlanmıştır. Tabi 1932 den bu yana Resim İş Eğitimi Bölümü batılı anlamda sanatın yayılmasında, sevdinilmesin de çok önemli bir misyon görevi üstlenmiştir ve bunuda layıkı ile yapmıştır. Hatta şöyle diyeyim; eğitimin zaman zaman sekteye uğradığı, en olumsuz dönemlerde dahi, bu ilkelerinden kesinlikle taviz vermemiş. Aynı misyonunu sürdürmeye çalışmıştır.

Maalesef, Cumhuriyetin ilk kuruluş aşamasındaki o heyecan ve kazanılan gelişmişlik anlamındaki ivme Atatürk'ün ölümünden sonra özellikle çok partili döneme geçiş ile birlikte sekteye uğramıştır. Bütün bu gelişmeler batıda olmaktadır. Yani sanat eğitimden söz ediyorsak sanat eğitimi içerisindeki çocuğun sanatsal gelişimi, hangi yaşta neyi

algılayabildiği, resimleri ile nelere sahip olduğu, sanatı düzenleme elemanları ve ilkeleri açısından hangi aşamaları geçtiği gibi çalışmalar hepsi batıda yapılmıştır. Biz de batıdan bunları almaktayız. Sanat eğitimi alanı bir de kendine özgü olarak çabuk değişebilen, gelişebilen ve göreceliğe açık bir alandır. Neden dolayı öyledir? Sanat, kavramından kaynaklanan bir olgudur. Nitekim sanatın tanımını yapmaya kalktığımızda bile herkesin hemfikir olduğu bir tarafa ulaşamayız. Farklı farklı kuramlara ait görüşler mevcuttur. Böylesine esnek göreceli bir alanı, eğitim gibi objektif bir alanla birleştirmenin getirmiş olduğu bazı zorluklar vardır. Bu nedenle değişime açık bir alandır. Nitekim batıda süratle değişimler, girişimler olmuş; yeni yeni yöntemler ortaya konulmuş. Eğitim durumları, sınama durumları, bütün bunlar ama, Cumhuriyet döneminin 10. yılından sonra maalesef ülkemiz sanat eğitimi açısından takip edilmemiş olup bu alanlarda çalışmalarda yapılmamıştır. Ve bu şekliyle günümüze kadar, daha doğrusu 1980'li yıllara kadar, girmiştir. İşte ben, program geliştirmede yüksek lisansını yaptığımda bu tespitleri gördüm. Hatta diyebilirim ki, özellikle ilköğretim ve ortaöğretimdeki resim-iş dersi müfredat programlarına baktığımda beni çok şaşırtan bir durumla karşılaştım. Cumhuriyet döneminin başlarında ortaya konan program 80'li yıllara kadar da aynı şekilde bozulmadan gelmiş. Sadece birkaç ilaveler olmuş. Her 10 yılda bir olan, askeri darbeler sırasında getirilen, Atatürk ilkeleri ve İnkılapları ile ilgili bir takım konular konulmasının dışında bugünkü anlamda çağdaş sanat eğitimine çok uzak programlar vardı. Örnek vereyim; resim derslerinin bağımsız dersler değil, diğer derslere yardımcı dersler gibi görüldüğü programlar vardı. Kurbağanın iç kesitinin çizilmesi, bir çiçeğin bir bitkinin kesitinin çizilmesi gibi konular ile diğer derslere yardımcı olabilecek, o beceriyi kazandıracak bir davranış verilmeye çalışılıyordu öğrencilere. Tabiki bunun eskimişliğinin herkeste farkındaydı fakat yeni programlarda yapılmamaktaydı. Bu da özellikle çok partili dönemden sonra gelen iktidarların genel anlamda eğitime ve sanat eğitimine, özellikle gereken önemi vermemesinden kaynaklanıyordu. Nitekim o döneme ait bir anekdotu aktarmak isterim; ben program geliştirme ile ilgili çalışmalar yaparken genç bir bayan gelmişti, 25 yaşlarında. Buyurun, dedim. Aşağıda şimdiki kantin olan yerde, araştırma görevlilerinin olduğu bir odamız vardı. Bayan, ‘‘Milli Eğitim Bakanlığı'ndan geliyorum. İlkokul resim iş dersinin program geliştirmesi görevi bana verildi ve o yüzden böyle bir çalışma yapacağım. Sizin de bu alanda çalışma yaptığınızı öğrendim. Sizden bu konuda yardım bekliyorum’’ dedi.

Böyle bir girişimden ötürü sevindim; tabii, dedim. Bayanın yaşının genç olması dikkatimi çekti. Bir taraftan sohbet ederken dayanamadım sordum; Sizinle herhalde meslektaşız, nerde çalışıyorsunuz, dedim. Bayan; Hacettepe Sosyoloji mezunuyum. Benim karakalem resmim çok güzeldir. Çok iyi portre çalışmaları yaparım, dedi ve oradaki müdürlerin daire amirlerinin resimlerini yaptığı için, Eğitim Dairesi Başkanı, yavrum, demiş; benim başımın etini yiyorlar program yap diye, senin madem böyle bir yeteneğin var, şu İlkokul resim-iş programının müfredat programını yapma görevini sana veriyorum.

Beynimden sıcak sular indi diyebilirim, o derece şaşırdım ve üzüldüm. Ben, dedim sizin kadar bilgiye sahip değilim. Kusura bakmayın yardımcı olamayacağım, diyerek hanımefendiyi reddettim. Şimdi düşünün bir, program geliştirme çalışmasının mantığını bilmeyen bir Milli Eğitim İlköğretim Dair Başkanı var. Yani bir kişinin yapamayacağı bir iştir, program geliştirme. Çalışmaları çok meşakkatlidir. Ekip işidir. Ders ile ilgili hedefler tespit edilir, çeşitli süzgeçlerden geçer.

Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol döneminde ilk defa program geliştirme çalışmaları yapılmıştır. Bu program geliştirme çalışmalarına bende katıldım. Yani ekip olarak gerektiği şekilde yapılan, ilk program geliştirme çalışmalarıdır. İlkokul, ortaokul, lise, resim iş ders programlarını geliştirmesinde çalıştık.

Günümüze gelince, sanat eğitiminin önemli sorunlarından biriside sanat eğitimcisi yetiştiren kurumların durumları ve sorunları. Bu anlamda da baktığımız zaman ilk sorun olarakta programlar geliyor. Programlar çağın gerçeklerini karşılıyor mu? Batının programları ile kendi programlarımızı karşılaştığımızda aradaki fark nedir, gibi sorulara cevap bulmak lazım. Bu konuda çok çalışmam oldu. Maalesef 1982'de YÖK ile birlikte bir takım sanat eğitimi açısından sancılar çektiğimiz bir dönem yaşadık. Onun nedeni de şuydu; bizim bölümümüz o zaman enstitü iken Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlıydı. YÖK'ün kurulmasıyla birlikte, üniversite olarak YÖK bünyesine geçtik. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi içerisinde bir bölüm olarak kabul edildik. Tabii bunun getirdiği sorunların başında, akademik personelin yeterli olmaması vardı. Bilim alanında bile azken sanat alanında yetişmiş akademisyen yani Profesör, Doçent, Yardımcı Doçent gibi kadroların olmamasından kaynaklanıyordu. YÖK ile birlikte bir takım kadrolar icat edildi, sözgelimi Yardımcı Doçentlik kadrosu batıda olmayan bir kadro ama o açığı kapatmak üzere getirilen bir kadroydu. Bence de güzel düşünülmüş bir kadro. Bunun yanı sıra özellikle sanat bölümleri düşünülerek sanatta yeterlilik diye bir program açıldı. Sanatta yeterli olanlara bir an önce

ünvan verilmesi ve akademisyen sayısı arttırılarak resim-iş eğitimi ve diğer güzel sanatlar fakültelerine işlevlik kazandırılması düşünülüyordu. Bütün bunlar yapıldı. Ama bu dönem içerisinde sanat eğitim alanında, akademisyen sayısının az olması nedeniyle, bölüm yönetimi sanat eğitimi dışından olan kişilere bırakılmıştı. Türkiye sathında da böyledir. Bunun getirmiş olduğu program yanlışlıkları fazlasıyla yapılmıştı. Sözelimi, Resim-İş Eğitimi Bölümü'nün programında adeta Güzel Sanatlar Fakültesi'ndeki programlar gibi 5 ana sanat dalları ayrı ayrı işlevsellik görüyordu. Resim, heykel, grafik, seramik, tekstil ana sanat dalları vardı. Öğrenciler birbirinden kopuk olarak dersleri alıyordu. Örneğin; hiç resim yapmadan, grafik yapmadan, 4 yıl sonunda mezun olan öğrencilerimiz vardı. Bunları staja götürdüğümüz zamanda bu problemleri de yakinen gözlemliyorduk. Böyle bir program olmaz. Çünkü, sanat eğitimcisi yetiştiren programlarının özünde şu vardır; görsel sanatlar alanında bütün sanat dallarını yani resim, grafik, heykel, tekstil, özgün baskı resim, fotoğraf, geleneksel sanatlar gibi temel bilgilerine sahip bir öğretmen modeline ihtiyacımız var. Belli alanda uzmanlaşmış değil. Resim dersleri sadece resim yapılan bir ders değildir. İlköğretim ve ortaöğretimde onun içerisinde, biliyorsunuz, model çalışmaları var. grafikte afiş çalışmaları var. Dediğim gibi; tekstil derslerinde dokuma, örgü çalışmaları var. Bu alanlarda da yeterlilik kazanmış bir programdan geçen, öğretmen adaylarına ihtiyacımız var. Bütün bunları ben dile getirdim 1990'lı yıllarda. Ama çok mücadeleler verdik, fazla dikkate alınmadı söylediklerim ve aynı program devam etti. En sonunda Prof. Dr. Ayşegül Ataman döneminde söylediklerim onun dikkatini çekti, benim söylediklerimi doğruladı ve bir program komisyonu kuruldu. Komisyon faul rol oynayarak bugünkü programın temellerini attı. Bugünkü programını özünde, anasanat atölye ve seçmeli sanat atölye anlayışı vardır. Yani her öğrenci seçeceği anasanat atölye de belli ölçüde uzmanlaşacak ama her yarı dönemde bir diğer sanat dallarında görerek, onlar hakkında temel bilgi sahibi olarak istenilen niteliklere kavuşacaktır. Ve böyle bir program yapılmasına gidildi. Bunda da benim bir çok emeğim vardır.

Bugün sayısı 50'yi aşkın Resim-İş Eğitimi Anabilim dalı, 200 civarında üniversite sayısı vardır. Korkunç hızlı bir artıştır. Fiziki bir yasa vardır, nicelik artarsa nitelik düşer. Ters orantılıdır. Nitelikte bu anlamda düşmüştür. O ayrı bir sorun.

Programlara dönecek olursak, daha sonraki program çalışmalarında da 1999 yılında tek tip programa gidilmiştir. Bu tek tip programın inşasında da ben, önemli bir rol oynadım. Yine ekip olarak çalıştık. Aynı 93 programındaki anasanat atölye ve seçmeli sanat atölye anlayışı

1999'da da benimsenmiştir. Asıl 2004 yılında yapılan program çalışmasıdır. Bu program çalışması zamanın YÖK yönetimi çok önem vermiş ve program çalışmasında da yine yürütücü olarak benim başkanlığında geniş çaplı bir komisyon kurulmuştur. Bu çalışma içerisinde diğer resim iş eğitimi bölüm başkanları ve bu alanda uzmanlık yapabilecek fikir sahibi kişiler davet edilmiş, onların da görüşleri alınarak geniş çaplı bir program çalışması yapılmıştır. Ve bugünkü programında temelleri atılmıştır.

Tabi bunların yapılma aşamalarını tek tek anlatmıyorum. Çok sancılı dönemler geçmiştir. Çünkü eski program yapılanmasına baktığımız zaman şimdiki programla arasında dağlar kadar fark var. Örneğin; 1985 yılı programı son derece hantal bir programdı. Öğrenci 35 kredi alıyordu. Batıda baktığımız zaman, programda Kredi sayılarına 15'i geçmeyen programlardır. Bizde sözgelimi atölye dersleri 8 saat, 16 saat şeklinde fazlasıyla mevcut iken, batıda atölye derslerinin olduğunu gördük. Çağdaş demokratik eğitim anlayışında, kredi ders saatleri düşürülmüştür. Geleneksel eğitim modellerinde ders saatleri fazladır, yoğundur. Özellikle 1993-1999 yılları arasında yapılan YÖK Dünya Bankası ve Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği içerisinde ki eğitim kalkındırma projesi adı altında ki 6 yıllık çalışma göstermiştir ki,

Batının sadece bizim bölüm açısından değil eğitim ve diğer eğitim bilimler açısından da çok çok gerisinde kalınmıştır. Bu anlamda genel olarak kredi saatlerinde bir düşüş benimsenmiş, 1999 sonrasında ve yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Nitekim bugünkü kredi saatleri de eskiye göre düşüktür, yine belli bir fazlalık vardır. Bunu anlatmak çok zordu. Bunu anlatmayı anlatmakta zorlandık. Çünkü özellikle atölye hocaları atölye derslerinin yoğun olmasını istiyorlar. 2004 de yaptığımız programlarda ben onların görüşlerini de almak üzere form hazırlayıp onların taleplerine baktığım zaman, oldukça yanlış diye yorumlayacağım programlar yaptılar. Yani bu konuda bir haber oldukları da ortaya çıktı. Tabii böyle düşüncelerle de mücadele etmek onları ikna etmek, anlatmak çok zordu. Örneğin; İzmir Dokuz Eylül Üniversitesinden gelenler atölye derslerinin 16 saat olmasını istiyordu. İstanbul, ona keza 8 saat 10 saat aralığında olsun istiyordu ama bizim ve batılı anlamda yaptığımız programa baktığımız zaman bunun en fazla 4 saat 6 saat olması gerektiğini de bunlara anlatmaya çalıştık. Çünkü, bunun da kendi içerisinde şöyle bir mantığı var; 16 saatlik olan resim atölye dersleri 8 saat, 16 saat ve hatta bir ara 32 saatlik dersler vardı benim mezun olduğum dönemde. Atölyede öğrenciler çalışıyorlar, atölye hocasının yapmış olduğu şey ise arada sırada öğrencilerin çalışmalarını denetlemek, onları motive etmek, onlara bilgi vermek

ve onları yönlendirmek için. Bu da toplam sürse sürse en fazla birkaç saat sürer. İşte mantık şuydu; o 4 saat atölye hocasının birebir bilgi verdiği, değerlendirme yaptığı yönlendirdiği saattir. Onun dışında atölye her zaman açık öğrenciler gelip çalışıyorlar. Zaten çağdaş demokratik eğitimdeki ders anlayışının mantığı buradaki bütün dersler, eğer verilen bilgiler yeterli kabul edilecek olursa hiçbir şekilde yeterli olmayacaktır.

Hep benim söylediğim bir söz vardır derslerde, biz burada temel bilgileri veriyoruz, başlık bilgileri veriyoruz, bunun içini siz dolduracaksınız. Yani öğrenciyi aktif bulan bir yöntem, öğrenciyi araştırmaya yönlendiren bir yöntem. Halbuki geleneksel yöntem böyle değil. Geleneksel yöntemde öğretmen aktif, öğrenci pasiftir. Öğretmen her şeyi bilen rolündedir. Ağzından çıkan her şeyi öğrenciler kayıtsız şartsız kabul ettiği ve bunları ezberlediği bir sistemdir. Ama bu yöntemde, öğretmen başlık temel bilgileri verir nasıl araştıracağını söyler ve onları araştırmaya sevk ederek öğrencinin aktif rol oynamasını sağlar. Nitekim atölye derslerinde de aynı şekilde, o 4 saati dolu dolu geçecek ama öğrenci eksik bulduğu yanları diğer boş saatlerindeki süreçle tamamlayacak. 7 saat azaldığına göre boş vakti de fazlasıyla olacaktır. İhtiyacına göre çalışacaktır. Bunları falan anlattık, üzerinde durduk. Nitekim en sonunda, 2004 programıda kabul edildi ve bu şekilde günümüze kadar geldik. Ama şu gerçek var ki, batıda sürekli bir değişim, yeni yöntemlerin geldiğini biliyoruz, bu çalışmalar orada yapılıyor. Tabi bu çalışmaların bizde de yapılabilmesi için hem zamana hem de böyle bir anlayışa ihtiyacı var: Bunun için hükümetin anlayışı, Milli Eğitim'e verdiği değer, YÖK'ün anlayışı, YÖK'ün yönlendirmesi, bunlar son derece önemlidir. Bu anlayış ile bu zihniyet olmadığı sürece biz de araştırmaların yapıldığı enstitülerin işlevlik kazanmasını daha çok bekleriz, diye düşünüyorum. Tabi ki 1990'dan sonra ilk olarak yine bizde lisansüstü programlar açıldı. Onda da çok emeğim var. Asıl olan lisansüstü çalışmalar da yapılan tezler ile yenilikçi anlayışların getirilmesi Hatta enstitünün sırf araştırmaya yönelik çalışmalar yapması gerekir. Nasıl batıda bu çalışmalar uzun süreli çocuğun gelişimi ile ilgili yöntem çalışmaları yapılıyor ise beklentimiz Türkiye'de de artık enstitülerde araştırmacıların çoğalarak bu alanda bizlerinde araştırma yapması. Biz hep batıya muhtaç şekilde bakıyorsak, batının da bizden alacağı çok şeyin olabileceği bir dönemin yaşanmasıdır.

3- Sizce Güzel Sanatlar Eğitiminde Grafik Anasanat Atölyesinin gerekliliği nedir?

Grafik tasarım atölyesinin gerekliliği üzerine şöyle genel bir konuşma yapayım izin verirseniz. Şimdi arkadaşlar, problemlerin yapılmasında hedefler önemlidir. Üç temel hedef vardır; Birincisi ‘‘uzak hedef’’ ikincisi ‘‘Genel hedef’’, üçüncüsü ‘‘özel hedef’’ tir. Uzak hedef; henüz gelişmemiş hedeflerdir. Devletlerin hedefidir. Bir ideolojik, politik anlam taşır. Her ülkenin kendi yapılanmasına göre koymuş olduğu bir uzak hedef vardır. Söz gelimi İran teokratik yönetim de yönetiliyor. Onların uzak hedefi nedir? o teokratik anlayışın güçlenmesi, bölgenin de o anlayışa sahip olması gibi bir uzak hedef var.

Faşist ya da işte onun karşılığı diktatörlükle yönetilen ülkeler egemen olma topraklarını büyütme gibi Uzak hedefi vardır. Ama biz batılı anlamda demokrasiyi benimsediğimiz, çoğulcu demokrasi için ideolojik temeller üzerine yapılandırılmış bir uzak hedefimiz vardır. Bizim hedefimizi, Cumhuriyet döneminde Cumhuriyetimizin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk koymuştur. O da muasır medeniyetler seviyesine erişmek. Şu anda erişebilmemiz için neler yapmamız lazım? Tabi muasır medeniyetler seviyesine erişmek diyince bunu açmak lazım; Yani, laik, demokratik, sosyal, hukuk devleti olarak anayasanın değişmeyen maddelerinden taviz vermeden, muasır medeniyetler seviyesine ulaşmak der Mustafa Kemal Atatürk. Uzak hedefimiz bu. Bunun gerçekleşmediğini görüyoruz hatta sık sık sekteye uğradığını görüyoruz. Hele hele bu dönemlerde bu sekteleri çok çok yaşadık, sürekli Cumhuriyetimiz hem bölücü etnik yapı açısından hem de kökten dinci saldırılara özellikle bu dönemde çok fazlasıyla maruz kalmıştır. Bu da yaşadığımız bir gerçektir.

Genel hedeflere gelecek olursak, bu hedefler okulların hedefleridir. Her okulun bir kuruluş amacı vardır. Buda ülkenin ihtiyacına uygun olarak belirlenir. İlköğretimin, ortaöğretimin belli kuruluş amacı vardır. Asıl olan yüksek okula gelelim, buradada üniversiteler ile yüksek okulların belli kuruluş amacı vardır. Örneğin eczacılık fakültesi, ülkenin eczacı ihtiyacını karşılamak için kurulmuştur. Tıp fakültesi hekim ihtiyacını karşılamak üzere, mühendislik fakültesi ülkenin mühendis ihtiyacını karşılamak üzere kurulmuştur. Eğitim fakülteside, ülkenin öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere kurulmuştur. Laik, demokrat, sosyal hukuk devleti anlayışına sadık, Cumhuriyet değerlerine bağlı öğretmen yetiştirmek üzere kurulmuştur. Özellikle bu son iktidar döneminde bu amaç çok fazlasıyla sekteye uğramıştır. Örneğin; öylesine ki eğitim felce uğratılmıştır ki, İmam Hatip Liseleri kuruluş amacı ülkenin ihtiyacını karşılamak üzeredir. Ancak baktık ki, özellikle bu dönemde, hemen bütün Anadolu liselerinin adı İmam hatip lisesi haline getirildi. Tamamen ideolojik bir anlayış

içerisinde bunlar yapıldı. Çünkü bu düşüncenin arka planında gördüğümüz şey ‘‘uzak hedef’’ dediğimiz, muasır medeniyetler seviyesine ulaşma hedefinde ki laik, demokratik, sosyal, hukuk devleti anlayışının içselleştirilmediği görülmektedir. Yani farklı bir anlayış, cumhuriyet değerlerine ters düşen bir anlayışın içselleştirildiğini görüyoruz. Netice olarak bir ilçenin kaymakamı, valisi ne yapıyor şu okulun adı değişsin diyor ve onların kararı ile değişebiliyor. Sadece adı değil, programları da değişiyor. Yani böyle eğitimle oynanmaz.

Son hedefte derslerin hedefidir. Derslerin hedefide okulun hedefidir. Örneğin; Resim- İş Eğitimi bölümündeki dersler tek tek bir araya gelerek okulun hedeflerini meydana getirir. Resim-İş eğitimin amacı yani bizim amacımızda sanat eğitimcisi yetiştirmektir. Nasıl sanat eğitimcisi laik, demokratik, sosyal, hukuk devleti anlayışına sadık bağımlı, aydın sanat eğitimcilerini yetiştirmektir. Bu amaca göre programlar yapılmıştır. Dolayısıyla programda işte formasyon dersleri olacaktır. Alan eğitimi dersleri olacaktır. Alan kültür dersleri olacaktır. Bu üç başlıklı dersleri olması gerekir. Güzel Sanatlar Fakültesi amacı ise ülkenin, sanatçı yani Ressam, heykeltıraş, sanat tasarımcısı, tekstil tasarımcısı, seramik gibi elemanlarını yetiştirmek üzere kurulmuştur. Zaman zaman bu iki kurum karşılaştırılır, yanıştır. Çünkü bu iki kurum programı her şeyden önce birbirinden farklı. Biz de formasyon dersleri var, alan eğitimi dersleri var. Onlar da sanat dersi, sanat kültür dersleri var. Program yapılırken bunlar önemli.

Grafik derslerine gelecek olursak, başlangıçta ifade ettiğim gibi öğretmen adayına resim, grafik, heykel, seramik, özgün baskı gibi alanlar hakkında temel bilgi birikiminin olması gerekir. Çünkü öğretmen olduğunda ne yapacaktır, sadece resim dersi yaptırmayacaktır. Grafik çalışmaları yapacaktır. Amblem tasarımı, afiş tasarımı, model çalışmaları, üç boyutlu çalışmalar yaptıracaktır; dediğim gibi, tekstil dokuma, seramik çalışmaları yaptıracaktır. Bunlar ilköğretim, ortaöğretim ve lise görsel sanatlar dersinin müfredatlarında vardır. Dolayısıyla grafik derslerinin asıl amacı da budur. Ancak biraz önce de ifade ettiğim gibi üniversite sayılarının artması, resim iş eğitimi bölümlerinin sayısının artması, sonucunda bu derslere öğretmen olacak aday sayısında çoğalması sonucunda bir istihdam sorunu yaşanmıştır. Bu 90'lı yıllardan itibaren yaşanan bir sorundur. Yani buradan mezun olanların sayısı istenilen sayının üstünde bir rakamdır.

4- Ders programlarında Grafik Atölye dersine yönelik dikkatinizi çeken aksaklıklar nelerdir ?

Uzmanlık alanım olmadığı için o konuya sağlıklı cevap vermem mümkün değil ama en azından ders veren arkadaşlarımız özellikle genç arkadaşlarımız bu konuda oldukça etkin. Yapılan çalışmalardan, proje çalışmalarından bunları anlıyoruz. Zannediyorum olumsuzun olmadığı düşüncesindeyim.

5- Ders Programlarında Grafik Atölye dersine yönelik ilginizi çeken olumlu gelişmeler nelerdir?

Olumlu gelişmeler olarak; açılan sergilerde gördüğüm, öğrencilerimin başarısıdır. Bunun yanı sıra yine piyasada iş yapan çok sayıda ve başarılı olan öğrencilerimizin olduğunu görüyorum. Hatta genç arkadaşlarımın daha da ileriye giderek grafik çıkışlı, teknoloji içerisinde, video çekimleri, filmi yapımları gibi birtakım uğraşlar içersine girdiğininide görüyorum. Başarılı olduklarını zannediyorum.

6- Grafik Dersleri içeriği/saatleri/işlenişi ile ilgili öneriniz varmı ?

Şöyle diyeyim, Anasanat atölye seçmeli sanat olarak işlenebilir. Bunun dışına çıkılamaz. Ancak grafik anasanat atölye öğrencilerine yönelik seçmeli derslerin konulması, bu seçmeli derslerin de özellikle anasanat atölye de eksik kalan bilgilerin giderilecek şekilde ayarlanması gerekir.

7- Benim sormayı unuttuğum ancak sizin söylemek istediğiniz birşeyler var mı?

Son söz olarak şunu söyleyeyim; Norm kadro ile ilgili rapor hazırlıyorum. Biz kurulduğundan bu yana hep bölüm olarak yer aldık. 5 ayrı ana sanatlarımız vardı. Yani 1932'de birim olarak şimdi tam yılını hatırlamıyorum ama birden bire üst kademedeki genel bir anlayışla ki bize sorulmadan anabilim dalı olduk. Müzik Bölümü de kurulduğundan beri

müzik bölümüydü ve oda anabilim dalı oldu. Ve son olarak Güzel Sanatlar bölümü diye bizi birleştirdiler. Halbuki müzik ile resim bölümünün sanat sözcüğünün dışında hiçbir birlikteliği yoktur. Yani teknikleri farklıdır, yöntemleri farklıdır, eğitim durumları farklıdır. Bu yanlış hala devam ettiriyorlar. Bu yanlış nedeniyle de işte bu norm kadro konusunda falan bir takım sıkıntılar ile karşı karşıyayız. Halbuki bölüm olarak önümüz daha çok açılır, daha çok işler projeler yapabiliriz. Bunun sıkıntısını çekiyoruz. Bir not olarak söylüyorum belki programında size yararlı olur.

Ek-5. Katılımcı Olcay TEKİN KIRIŞOĞLU Tarafından Görüşme Sorularına Verilen Yanıtlar;

1-Hangi tarihte Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği bölümünde görev yapmaya başladınız?

Göreve, 1963 te Gazi Üniversitesine asistan olarak geldim. 1965 yılında İngiltere'ye gittim. 1967 yılında tekrar döndüm. 1968 yılında ise hoca olarak Gazi Üniversitesinde göreve başladım. 1974 yılında tekrar ayrıldım. Daha sonra tekrar kariyere dönerek, Çukurova Üniversitesinde, Mustafa Kemal Üniversitesinde çalıştım, Dünya bankasında 2 yıl program geliştirmede çalıştım.

3.Göreve başladığınız günden beri Gazi Eğitim Fakültesi Resim – iş Öğretmenliği ders programlarına katkınız oldumu ? Bize biraz detay verirmisiniz?

Programlara herhangi bir katkıda bulunmadım. YÖK'ün yaptığı programlarda yoktum. Alanım uygulama olmadığı için,onların kavgaları oldu kendi aralarında. Benim sadece dersim sabit olduğu için, o dersle ilgili katkım vardı. Alanıma dair, her dersle ilgili görüşlerim var. Yani sanat tarihi nedir, Nasıl öğretilir, dediğim zaman o sanat tarihi öğretmeninin programını incelerim. Neyi nasıl öğrettiğine bakarım. Ondan sonra inceleme nasıl, nedir, nasıl öğretilir, dediğim zaman; Grafik nedir nasıl öğretilir, dediğimiz zaman onunlada ilgileniriz. Dediğim gibi bu erkek bakış açısı ile yapılmış tanıtım grafikleri acaba çocuk ne kadar yararlanıyor, kendinden ne kadar bilgi ortaya atabiliyor, o ne kadar çok kitap görmüş, bunlar eleştirilir, nasıl oluyor filan. Böyle şeyler benim ilgi alanım.

4. Sizce Güzel Sanatlar Eğitiminde Grafik Anasanat Atölyesinin gerekliliği nedir ?

Grafik tasarımın gerekliliği tasarım ağırlıklı olduğu için insan düşündüren bir şeydir. Yaratıcılığı geliştiriyor, bir amaç uğruna tanıtım yapıyor. Bu tanıtımında en etkili olması için nasıl yapılması gerektiğini öğretiyoruz . Ayrıca özgün baskı resim tekniklerinden bir tanesi, onları da tanıtım grafiğinde kullanabiliyoruz.

Bizim zamanımızda şöyle diyeyim; Cep telefonu yoktu, bilgisayarda çok fazla çalışmıyorduk. Onun içinde sıkıntı çekiyorduk. Yaratıcı olmak için kitaplar karıştırıyorduk. Kütüphanemizdeki dergilere hücum ediyorduk bir fikir alabilir miyiz diye. Birbirimizden de yararlanıp birbirimizi sıkı sıkı eleştiriyorduk. Ondan sonra branşlara ayrılınca daha bir üstüne düşer olduk. Afiş tasarlıyorduk, kitap kapağı tasarlıyorduk. Gecelerce çalışıyorduk bunların üzerinde. Renkleri ile olsun, anlamlı desenler koyarak, onu kişiye tanıtabilecek objeyi bulmak önemliydi. Böyle çalışıyorduk.

Grafik tasarım insanın düşüncesini artırır ve tasarım yapıyorsunuz önemli bir alan ve grafik tasarımın tarihçesini de öğrenmeniz gerekir. Yani geçmişte kimler vardı, işte İhâp Hulusiler falan. Zaten sanat yaratıcılıkla eş anlamlı bir de bunun ustalığı var. Yani eliniz ile üretiyorsunuz bir titizlikle üretiyorsunuz. Ustalık çok önemli. Yapma bilgisi diye bir şey var. Sözel bilgi sayısal bilgi şimdi buna ek olarak biz o zaman iş bilgisi diyorduk, yapma bilgisi bu insan zekasını çok geliştiren bir alan. Şimdi bakıyorum ben öğrencilere, çok basit bir şeyi gidip dışarıda yaptırırlar. Şaseler dışarıda yapılıyor, boyalar dışarıda karılıyor, astar dışarıdan alınan hazır astar boya ile çekiliyor. Biz bunu böyle yapmazdık hep kendimiz yapardık ve onun için bizim el becerimiz belki sizlerden çok daha iyidir.

5.Ders programlarında Grafik Atölye dersine yönelik dikkatinizi çeken aksaklıklar nerlerdir?

Ağırlıklı olarak dediğim gibi çok fazla özgün baskı işi, afiş, kitap kapağı tanıtım yapardık. Bide bunu öğrenciyken biz güncele dökerdik. Sonradan ben öğretmenken kendi alanında daha çok ağırlık verdim. Mesela, öğrenci başkanı seçilecek, afişlerini biz hazırlardık. Onları bütün okula yayardık. Birbirimize yardım ederdik bu konularda.

Gördüğüm kadarıyla yine bir yaratıcılık sorunu var. Birde bilgisayardan imgeleri buluyorlar,onları birbirine ekliyorlar, bilgisayardan renk süzgecinden geçiriyorlar, photoshoplar vs. ile güzel ürünlerde çıkarıyorlar ama ustalık nerde? O yok oluyor. Bence elleriyle bir şeyler yapmaya öğrenmeliler diye düşünüyorum. Şimdi çeşitli resim teknikleri var elbette sanatçılar da var bu konuda ama bilemiyorum tabii.

6.Ders Programlarında Grafik Atölye dersine yönelik ilginizi çeken olumlu gelişmeler nelerdir?

Bu konuda bir bilgim yok. Bu konuyu bir grafik hocasına sormakta yarar vardır.

7.Grafik Dersleri içeriği/saatleri/işlenişi ile ilgili öneriniz varmı ?

Saatleri işleyişi konusunda bir fikir söyleyemeyeceğim ama her hoca sanat eğitime eğilse grafik, resim ve heykel branşlarında da daha iyi öğretmen yetiştirmeyi bilecekler. Yani ben heykel hocasıyım heykel nasıl öğretilir, diye bir kafa yorsalar, çocuklara bunu anlatsalar... Bir grafik hocası, ben acaba grafik tasarımı nasıl öğretirim, neyi inceleterek öğretirim, diyerek başlasa derse. Mesela bir dergiyi alalım. İçersinde kitap tasarlanmış, tasarım yapılmış, Bu dergide kaç resim kadın imajını kullanmış, hiç gerekli olmayan yerlerde mesela. Her sayfada bunu inceletirim. Erkek bakış açısı ile düzenlenmiş bir derginin kadın imajını bu kadar çok gereksiz kullandığını sorgularım. Malzeme ile objenin ilişkisi ne kadar doğru onu sorgularım. Bir de dürüst mü yani olmadık bir şeyi mi ilan ediyor, tanıtımını yapıyor bunları sorgularım. Ayrıca bunu bir çocuğa nasıl öğretirsiniz bunuda işlerim.

8. Benim sormayı unuttuğum ancak sizin söylemek istediğiniz birşeyler var mı?

Benim söylemek istediğim birşey, öğrenciler atölye derslerinde içeride işlerini yaparken, dersin hocası içerideki odada oturuyor. Fakat ders saati çok olduğu zaman ne yapıyor öğrenci yine aynı işleri yapıyor. Onun için öğrencinin başında en azından bir dakikasını geçirmesi lazım. Öğrenciyi eleştirmesi lazım, nasıl yapacağını söylemesi lazım, hangi kitapları okuyacağını, hangi sanatçıların inceleyeceğini ona söylemesi lazım. Her biri ile birer dakika geçirse 40 dakika eder. Bunun için 10 saat derse gerek yok, 6 saatte yeter, 4 saatte. Ondan sonra öğrencinin boş saati var zaten, yapar getirir, gösterir. Onun için Programcıların bazı noktalara eğilmeleri gerekiyor.

Ek-6. Anasanat Atölye-III (Grafik) AKTS Bilgi Formu;

AKTS DERS BİLGİ FORMU

ANASANAT ATÖLYE-III/RS301A	
Atanan Öğr.El.:	Doç. Dr. Abbas Ketizmen
Dersin Adı:	ANASANAT ATÖLYE-III
Dersin Kredisi:	4
Dersin Yarıyılı:	5
Dersin Adı (İng):	Main Branch Workshop III
Ders AKTS :	9
Ders Türü :	Zorunlu Ders
DERS BİLGİLERİ - TÜRKÇE	
--- DERSİN DİLİ (LANGUAGE OF INSTRUCTION) --- Maks. Karakter: 15	
Türkçe	
--- ÖĞRETİM ELEMAN(LAR)I (NAME OF LECTURER(S)) --- Maks. Karakter: 500	
Yrd.Doç.Dr. Abbas Ketizmen, Öğr.Gör. Osman Çaydere, Öğr.Gör. Veyisel Şaylı	
--- ÖĞRETİM ELEMANI WEB SİTESİ/SİTELERİ --- Maks. Karakter: 500	
www.gazi.edu.tr/~kabbas, www.gazi.edu.tr/~veysels	
--- ÖĞRETİM ELEMANI E-POSTASI/E-POSTALARI --- Maks. Karakter: 500	
kabbas@gazi.edu.tr, veysels@gazi.edu.tr	
--- ÖĞRENME ÇIKTILARI (LEARNING OUTCOMES OF THE COURSE UNIT) --- Maks. Karakter (her biri): 150	
1	Grafik Tasarımın toplum içindeki önemini, gerekliliğini anlayıp, anlatabilecek bilgiye sahip olabilmek.
2	Grafik Tasarımın temel kavramları konusunda bilgili olma.
3	Grafik Tasarımın uygulayabilecek temel teknik deneyimi edinme.
4	Sanat Eğitiminde ve Grafik Tasarım Eğitiminde Yaratıcılığın önemini kavrama.
5	Grafik Tasarımın öncesinde ve sürecinde, araştırmanın önemini kavrama.
6	Bir grafik tasarımcının tasarım sürecinde karşılaştığı sorunların nasıl çözüleceğine yönelik deneyim kazanma.
7	Grup eleştirisinde eleştirmeye alıştırma ve eleştirme becerisi kazanma.
8	Özgün ifade gücü kazanma.
9	Çağın getirdiği yenilikleri kavrayıp, uygulayabilecek ve uygulatabilecek geniş bir düşünce gücüne sahip olma.
10	Yaşadığı toplumun kültürel birikiminden yararlanarak, çağdaş bir yorumlamayla özgün tasarımlar yapabilme.
--- DERSİN VERİLİŞ BİÇİMİ (MODE OF DELIVERY) --- Maks. Karakter: 500	
Bu ders sadece yüz yüze eğitim şeklinde yürütülmektedir.	
--- DERSİN ÖNKOŞULLARI (PREREQUISITES AND CO-REQUISITES) --- Maks. Karakter: 500	
Bu dersin önkosuğu yada eş koşulu bulunmamaktadır.	
--- ÖNERİLEN DERSLER (RECOMMENDED OPTIONAL PROGRAMME COMPONENTS) --- Maks. Karakter: 1000	
Bu dersle ilişkili önerilen başka dersler bulunmamaktadır.	
--- DERS İÇERİĞİ (COURSE CONTENT) --- Maks. Karakter (her biri): 150	
1.Hafta	Bir önceki dönemde yapılan çalışmaların, genel grafik tasarım eğitimi içindeki önemini kısaca tekrarlama.
2.Hafta	Amblem- Logotype tanımlarının yapılması ve çeşitli örneklerin gösterilmesi.
3.Hafta	Öğrencilerin kendi isim ve soyadlarının baş harflerinden oluşan amblem çalışması. Bu çalışmaların eleştirileri öğrencilerin tümüyle beraber yapılacaktır.
4.Hafta	Öğrencilerin kendi isim ve soyadlarının baş harflerinden oluşan amblem çalışması. Bu çalışmaların eleştirileri öğrencilerin tümüyle beraber yapılacaktır.
5.Hafta	Öğrencilerin kendi isim ve soyadlarının baş harflerinden oluşan amblem çalışması. Bu çalışmaların eleştirileri öğrencilerin tümüyle beraber yapılacaktır.
6.Hafta	Belirli bir kuruluşa ait amblem, logotype çalışmalarının yapılması.
7.Hafta	Belirli bir kuruluşa ait amblem, logotype çalışmalarının yapılması.
8.Hafta	Ara sınav. Dönem içinde, bu tarihe kadar yapılan çalışmalar değerlendirilir.
9.Hafta	Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kağıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.

10.Hafta	Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kağıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.	Evaluation of the pieces that has been worked on so far throughout the term.	
11.Hafta	Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kağıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.	Evaluation of the pieces that has been worked on so far throughout the term.	
12.Hafta	Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kağıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.	Evaluation of the pieces that has been worked on so far throughout the term.	
13.Hafta	Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kağıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.	Evaluation of the pieces that has been worked on so far throughout the term.	
14.Hafta	Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kağıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.	Evaluation of the pieces that has been worked on so far throughout the term.	
15.Hafta	Daha önce amblemi yapılan kuruluşa ait başlıklı kağıt, başlıklı zarf, fatura, davetiye, kartvizit çalışmalarının yapılması.	Preparing sheet with a letterhead, commercial envelope, invitations and business cards for the institution whose emblem has been designed before	
16.Hafta	Final Sınavı.Ara sınavlardan sonra yapılan çalışmalar değerlendirilir.	Final Exam.	
-- ZORUNLU YA DA ÖNERİLEN KAYNAKLAR (RECOMMENDED OR REQUIRED READING) -- Maks. Karakter: 1000			
Uçar, T.F., Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İnkilap Kitabevi, İstanbul, 2004. Sanıkavak, N.K., Tipografinin Temelleri, Doruk Yayınları, Ankara, 2004 Becer. E., İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1997 Bektaş. D., Çağdaş Grafik Tasarımın Gelişimi, Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., İstanbul, 1992 Ohta, T., Changes in Logos and Trademarks in Japan, 1989 Logotürk, Grafikler Meslek Kuruluşu, Anabasımlı A.Ş., İstanbul. Grafik Sanatı, Plastik Sanatlar Dergisi , Kaya Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., İstanbul. Print, America's Graphic Design Magazine Typography, The Annual of the type directors club, Watson-Guptill Publications, New York, 1991 Tanyeli, U., Sözen, M., Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1986 Aslıer, M., Grafik Sanatları Tarih ve Yorumları, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Sanatlar Bölümü Yayınları-1, İstanbul, 1983 Özer, A., Grafik Üretim Teknikleri, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir		Uçar, T.F., Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İnkilap Kitabevi, İstanbul, 2004. Sanıkavak, N.K., Tipografinin Temelleri, Doruk Yayınları, Ankara, 2004 Becer. E., İletişim ve Grafik Tasarım, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 1997 Bektaş. D., Çağdaş Grafik Tasarımın Gelişimi, Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., İstanbul, 1992 Ohta, T., Changes in Logos and Trademarks in Japan, 1989 Logotürk, Grafikler Meslek Kuruluşu, Anabasımlı A.Ş., İstanbul. Grafik Sanatı, Plastik Sanatlar Dergisi , Kaya Basım Sanayi ve Ticaret A.Ş., İstanbul. Print, America's Graphic Design Magazine Typography, The Annual of the type directors club, Watson-Guptill Publications, New York, 1991 Tanyeli, U., Sözen, M., Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1986 Aslıer, M., Grafik Sanatları Tarih ve Yorumları, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Sanatlar Bölümü Yayınları-1, İstanbul, 1983 Özer, A., Grafik Üretim Teknikleri, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir	
-- ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ (PLANNED LEARNING ACTIVITIES AND TEACHING METHODS) -- Maks. Karakter: 1000			
Anlatım,Gösterme,Uygulama		Lecture,Demonstration, Drill - Practise	
-- STAJ / UYGULAMA (WORK PLACEMENT(S)) -- Maks. Karakter: 150			
-		-	
-- DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ VE GEÇME KRİTERLERİ (ASSESSMENT METHODS AND CRITERIA)			
		Sayı	Toplam Katkısı(%)
Ara Sınav		1	40
Ödev		0	0
Uygulama		5	0
Projeler		0	0
Pratik		0	0
Quiz		0	0
Yılıçının Başarıya Oranı (%)		0	40
Finalin Başarıya Oranı (%)			60
-- İŞ YÜKÜ (WORKLOAD)			
Etkinlik	Toplam hafta sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Dönem boyu toplam iş yükü
Haftalık teorik ders saati	14	2	28
Haftalık uygulamalı ders saati	14	4	56
Okuma Faaliyetleri	4	2	8
İnternette tarama, kütüphane çalışması	10	2	20
Materyal tasarlama, uygulama	14	7	98
Rapor hazırlama	0	0	0
Sunu hazırlama	0	0	0
Sunum	0	0	0
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	2	4	8
Final sınavı ve final sınavına hazırlık	2	6	12
Diğer	0	0	0
TOPLAM İŞ YÜKÜ:			230
TOPLAM İŞ YÜKÜ / 25 :			9.2
DERSİN AKTS KREDİSİ :			9

-- LİSANS / PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI KATKI DÜZEYLERİ (BACHELOR DEGREE / PROGRAM LEARNING OUTCOMES RELATIONAL LEVEL)						
POÇ-NO	AÇIKLAMA	1	2	3	4	5
1	Türk ve dünya sanatı, sanat eğitimi tarihi, estetik ve sanatsal eleştiri hakkında bilgi sahibidir.					X
2	Sanat ve sanat eğitimi alanı ile ilgili öğretim programları, öğretim strateji yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirme bilgisine sahiptir.				X	
3	Sanat ve tasarım, materyal, yöntem ve teknikleri konusunda bilgi sahibidir; görsel sanatların bir alanında uzmanlaşır.					X
4	Görsel sanatların ve sanat eğitiminin temel kavramlarını ve kavramlar arası ilişkileri kavrar.					X
5	Sanat eğitimi ile ilgili gelişim kuramları, sanatsal gelişim evreleri ve öğrenme özellikleri konusunda bilgi sahibidir; kuram ve uygulama bilgilerini ilişkilendirir.				X	
6	Alanla yönelik sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda bilgi sahibidir.					X
7	Alanında disiplinler arası yöntemler kullanarak teoride ve uygulamada bulgulardan sonuç çıkarabilme, verileri yorumlama ve değerlendirebilme becerisine sahiptir.					X
8	Alanın öğretsinde ulusal ve uluslararası eğitim ortamı olarak farklı mekanları (galeri, müze, tarihi mekanlar vb.) kullanma, etkinlikleri (sergi, sempozyum, kongre, panel, bienal, çalıştay vb.) takip etme alışkanlığı kazanır.					X
9	Özgün ve yaratıcı düşüncelerini sanat yapıtlarına dönüştürme becerisi kazanır.					X
10	Kişisel, ruhsal, etik, sosyal ve kültürel gelişime katkıda bulunacak etkinlikleri planlar.					X
11	İleri düzeyde görsel okur-yazarlık ve görsel iletişim becerisine sahiptir.				X	
12	Sanat ve sanat eğitimi alanında projenin yaratımı ve ilgili yaş gruplarına sunulmasını kapsayan süreçleri organize edebilme yetkinliğine sahiptir.			X		
13	Öğrencilerin seviyesine, bireysel özelliklerine ve ilgilere yönelik iki ve üçboyutlu sanatsal teknik ve yöntemler ile öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini öğrenme alanına ve kazanımlara uygun olarak belirler.			X		
14	Görsel sanatlar ve eğitimi ile ilgili sorunları tanımlar, analiz eder ve çözüm önerileri geliştirir; eğitim ve sanat ortamlarında karar verebilme, fikirlerini ifade edebilme, duygularını yönetebilme, topluluk önünde konuşabilme, toplantı yönetimini gerçekleştirebilme, farklılıklara ilişkin farkındalık yaratma ve empatik anlayış geliştirme yetisine sahiptir.					X
15	Bireysel ve grup ile çalışma becerisine sahiptir.					X
16	Sanat eğitimi etkinliklerinde bölgelerin sosyal, kültürel, tarihi ve coğrafi özelliklerinden yararlanmanın yollarını etkin bir şekilde kullanır.				X	
17	Kişisel ve mesleki yaşamında kılık-kıyafet, tutum, tavır ve davranışları ile topluma örnek olur. Demokrasi, insan hakları ve sorumluluklarına uygun davranır; toplumsal, çevresel, bilimsel ve mesleki etik değerlere sahip olur.				X	
18	Bilgiye ulaşmanın yollarını etkin bir biçimde kullanır.				X	
19	Yaratıcı ve yenilikçi düşünceye sahiptir, duygusal algıyı somutlaştırır.					X
20	Yaşam boyu öğrenme kavramını benimser; bilgiye ulaşmanın yollarını ve eğitim teknolojilerini etkin bir biçimde kullanır.					X

AKTS DERS BİLGİ FORMU